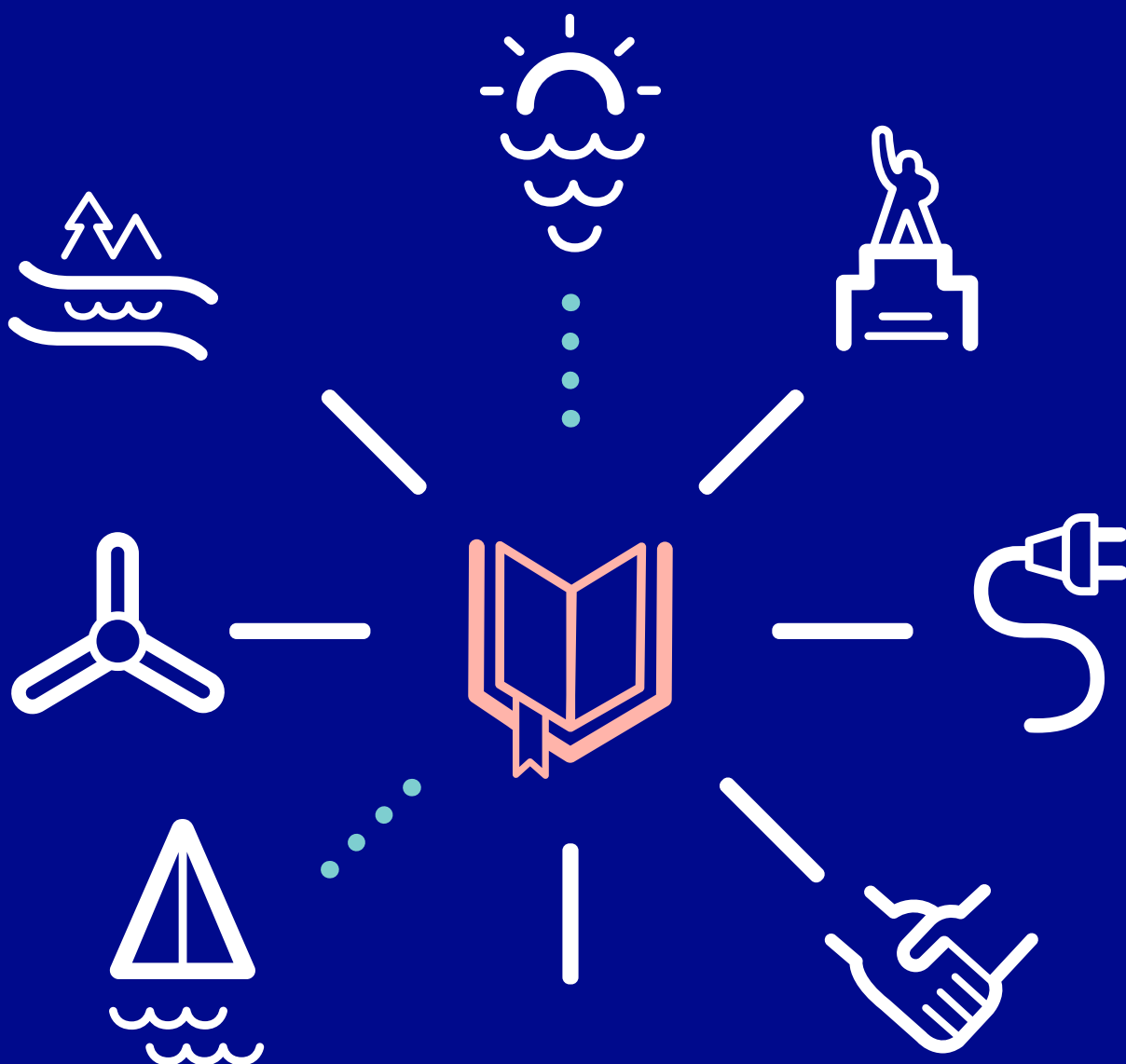

TALOUSARVIO 2026 ja TALOUSSUUNNITELMA 2027 – 2028

V A A S A .
V A S A .

KAUPUNGINVALTUUSTON HYVÄKSYMÄ 10.11.2025

Sisällysluettelo

1.	Talousarvion yleisperustelut	4
1.1.	Yhteenvedo Vaasan kaupungin talousarviosta 2026	4
1.2.	Kaupunkistrategia	6
1.3.	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	7
1.4.	Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit	14
1.5.	Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	16
1.6.	Talousarvion sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset	32
1.6.1.	Talousarvion sitovuus	32
1.6.2.	Talousarvion seuranta	36
1.6.3.	Tilivelvolliset	36
2.	Käyttötalousosa	37
2.1.	Vaalit	37
2.2.	Tarkastuslautakunta	38
2.3.	Kaupunginvaltuusto	40
2.4.	Konserniohjauksen toimiala	42
2.4.1.	Kaupunginhallitus	43
2.4.2.	Konsernihallinto	44
2.4.3.	Hyvinvointipalvelut	49
2.4.4.	Avustukset	54
2.4.5.	Jäsenmaksut	56
2.4.6.	Osuudet	57
2.4.7.	Varausmäärärahat	59
2.4.8.	Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset	60
2.4.9.	Työllisyyden yhteistoiminta-alue	62
2.4.10.	Vähänkyrön aluepalvelut	67
2.5.	Sivistystoimen toimiala	71
2.5.1.	Varhaiskasvatus	73
2.5.2.	Kotikuntakorvaukset, esi- ja perusopetus	80
2.5.3.	Suomenkielinen perusopetus	81
2.5.4.	Ruotsinkielinen perusopetus	88
2.5.5.	Vaasan Lyseon lukio	94
2.5.6.	Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk	97
2.5.7.	Vamia	100
2.5.8.	Nuorisopalvelut	104
2.5.9.	Vaasan kaupungin opistot ja Aikuisten perusopetus	108
2.5.10.	Hietalahden stadion	113
2.5.11.	Liikuntapalvelut	114
2.5.12.	Museotoiminta	119

2.5.13.	Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	123
2.5.14.	Vaasan kaupunginorkesteri	129
2.5.15.	Vaasan kaupunginteatteri	134
2.6.	Kaupunkiympäristön toimiala	137
2.6.1.	Rakennusvalvonta	139
2.6.2.	Ympäristön suojelu	142
2.6.3.	Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue	144
2.6.4.	Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue	146
2.6.5.	Vaasan Seudun Jätelautakunta	148
2.6.6.	Yhteispalvelut	151
2.6.7.	Kaavoitus	152
2.6.8.	Kiinteistötoimi	156
2.6.9.	Kuntatekniikka	161
3.	Tuloslaskelmaosa	169
4.	Investointiosa	173
4.1.	Investointiperustelut	173
4.2.	Investointitaulukot	174
5.	Rahoitusosa	186
6.	Liikelaitokset	188
6.1.	Vaasan Vesi	188
6.2.	Vaasan Talotoimi	193

1. Talousarvion yleisperustelut

1.1. Yhteenveto Vaasan kaupungin talousarviosta 2026

Luottamus tulevaan on avainasemassa

Vaasan kaupungin talousarvioesitys vuodelle 2026 pitää Vaasan vahvana ja kasvavana kaupunkina suhdanteesta ja globaalista epävarmuudesta huolimatta. Viime vuosien väestönkasvu on ollut ennätystasolla, ja suunta on ollut oikea myös kuluvana vuonna. Toisaalta Suomen talouden ja rakennusalan elpyminen on viivästynyt, ja työttömyyden kasvu vaikuttaa kuntatalouteen entistä enemmän TE-uudistuksen myötä.

Veroprosentteihin ei esitetä korotuksia, vaan tavoitteena on saavuttaa positiivinen tulos ilman veronkorotuksia. Talouden tasapainottamis-ohjelma, markkinakorkojen lasku sekä verorahoituksen ennustettu kasvu mahdollistavat tämän, ainakin vuonna 2026.

Talouden näkymiin liittyy edelleen epävarmuutta ja riskejä, erityisesti suhdanteen kehityksen, verotulojen ja työttömyysmenojen osalta. Epävarmuutta aiheuttavat myös useat lakimuutokset, kuten hankintalain ja lunastuslain uudistukset, sekä mahdolliset uudet julkis-taloudelliset sopeutustoimet. Suuri lainakanta tuo omat haasteensa, ja velkaantuminen myös muuhun kuin taloudellisesti kannattaviin investointeihin voi tulevaisuudessa lisätä painetta veronkorotuksiin.

Sote-uudistukseen liittyvät jälkivaikutukset rasittavat kaupungin taloutta usealla rintamalla. Valtionosuuksia vähentävät vuositasolla yli 20 miljoonaa euroa sote-erät, kunnes kyseiset erät tai osa niistä mahdollisesti poistetaan valtionosuus-järjestelmästä. Toiset kunnat saavat jopa vastaavan määrän sote-eriä asukasta kohti tulona,

vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta on siirtynyt kokonaisuudessaan hyvinvointialueille.

Valtionosuusuudistus on edelleen valmistelussa, ja vaihtoehtoisia laskelmia on tarkoitus toimittaa kunnille lausuttavaksi vielä kuluvan vuoden aikana. Selvityshenkilöiden esitys uudistukseksi perustuu tutkimustuloksiin sekä kuntien nykyisiin tehtäviin.

Toisella rintamalla kaupungin taloutta rasittaa toimitilojen tyhjentyminen sekä vuokrakohteiden yhtiöittämisvelvollisuus. Kaupunki ei enää päättää sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta, ja koska kiinteistövastuu ei siirtynyt palvelun-tuottajalle uudistuksen yhteydessä, tyhjentyvät tilat jäävät kaupungin vastuulle. Sote-kiinteistöjen tasearvo oli yhteensä noin 13 miljoonaa euroa emokaupungin ja lahjoitusrahastojen osalta viime vuoden tilinpäätöksessä. Merkittäviä arvonalentumisia tehtiin jo tilinpäätöksessä 2024.

Kuntien yhtiöittämisvelvollisuus tarkoittaa, että kuntien on sovittava markkinaehtoisista vuokrasopimusehdoista, eli ehdoista, joita normaalisti käytetään kiinteistösijoitus-markkinoilla. Yhtiön tulisi pystyä toimimaan markkinoilla kuten muut toimijat. Tämä tarkoittaa, että kunnat tai niiden konserniyhtiöt eivät saa subventoida hyvinvointialueiden vuokra-kustannuksia.

Yhtiöittämisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos kohteet myydään tai jos vuokrasopimussuhdetta ei synny. Velvollisuus ei myöskään koske tilanteita, joissa vuokranottaja olisi valmis sitoutumaan markkinaehtoisin vuokrasopimuksiin, mutta vuokratoiminta on vähäistä.

Kunta-alan palkkaratkaisut lisäävät kaupungin menoja merkittävimmin. Lisäksi oppimisen tuen lakimuutokset sekä vuosiviikkotuntien lisäykset aiheuttavat huomattavia menolisäyksiä. Vaikka inflaatiokehitys on vakaata, työvoimakustannusten nousu heijastuu myös palveluiden hinnan-korotuksina. Purkumenojen kasvu on myös todennäköistä tulevina vuosina.

Kaupunkikonsernin investoinnit

Useat rakennushankkeet valmistuvat ensi vuonna, muun muassa Kasarmialueen ja Palosaaren päiväkodit, Merikaarron tilaelementti sekä Isolahden koulun laajennus. Vaasan museot valmistautuvat kokoelmien siirtoon uuteen kokoelmakeskukseen, jonka toteutus on suunniteltu vuosille 2026–2028.

Vaasan sataman alueella on tehty ja tehdään yhä isoja investointeja. Energiaklusterille tärkeä RoRo-ramppi rakennetaan vuosina 2026–2027. Toinen uusinvestointi satama-alueella on Kutterisataman kehittäminen.

Väylävirasto ja kaupunki toteuttavat yhteistyössä Valtatie 8:n välillä valtatie 3 – seututie 724 kehittämishankkeen allianssimallilla. Suunnittelu alkaa ensi vuonna.

Tekojäärädan loppuun rakentaminen on kenties kaupunginvaltuuston toivotuin hanke. Toteuttaminen vähentää jo asennettujen jäähdytysputkien vaurioitumisriskiä.

Konserniyhtiöiden merkittävimmät investoinnit kohdistuvat sähkö- ja kaukolämpöverkkoihin, biojättereaktoreihin, Ravilaakson uusrakennushankkeeseen sekä peruskorjauksiin.

TULOT	VEROTULOT 190 M€ (+3,8 %)	VALTIONOSUUDET 61,7 M€ (+18,4 %)	KORKOTUOTOT JA OSINGOT 13,7 M€ (-12,9 %)	TOIMINTATUOTOT 134,7 M€ (-1,7 %)
MENOT	KONSERNIOHJAUS (+VAALIT, VALTUUSTO JA TARKASTUSLAUTAKUNTA) 80 M€ (+6,20 %)	SIVISTYSTOIMI 212 M€ (+3,63 %)	KAUPUNKIYMPÄRISTÖ (ilman LL) 33 M€ (+6,08 %)	KORKOKULUT 7,4 M€ (ml. johdannaispimukset)
TUNNUSLUVUT	TULOT YHTEENSÄ 400 M€ josta sisäiset 62 M€	MENOT YHTEENSÄ 365,5 M€ josta sisäiset 62 M€	VUOSIKATE 37,0 M€ POISTOT 36,9 M€	TILIKAUDEN TULOS 0,1 M€
TUNNUSLUVUT	NETTOINVESTOINNIT 63,6 M€ (ml. luovutustulot)	LAINAKANTA 394 M€	LAINAKANTA/ASUKAS 5 511 €	VUOSIKATE/POISTOT 100,3 %
TUNNUSLUVUT	VÄESTÖ Yli 71 000	TULOVEROPROSENTTI 8,4 %	TYÖTTÖMYYSASTE 9,5 % *elokuu 2025	KERTYNYT YLIJÄÄMÄ VUODEN LOPUSSA 353 €/asukas

Talousarviosta laskettavat tunnusluvut perustuvat ennusteeseen.

1.2. Kaupunkistrategia

Talousarviossa asetettavat sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta ja sen mittareista.

Uusi kaupunkistrategia valmistuu loppuvuonna 2025, mikä on mahdollistanut sekä edellisten että uusien valtuutettujen osallistumisen strategia-työhön. Erityisesti on haluttu varmistaa, että uudet valtuutetut voivat tehdä päätöksen uudesta strategiasta mahdollisimman nopeasti valtuustokauden alussa. Talousarvioprosessi alkaa kuitenkin jo keväällä, joten talousarvioesitys on laadittu voimassa olevan strategian pohjalta. Kuntalaki ohjeistaa, mitä strategiassa tulee huomioida, mikä tukee myös talousarvion laatimista ennen uuden strategian valmistumista.

Nykyisen strategian päätavoitteet ovat:

- 100 000 asukasta
- Olla Suomen onnellisin ja turvallisin kaupunki
- Kasvattaa työpaikkojen määrää
- Hiilineutraalius 202X

Strategia painottuu erityisesti hyvinvointiin, vetovoimaan ja hiilineutraalisuuteen. Strategiassa on kiinnitetty huomiota siihen, että palvelut toimivat ja, että ihmiset viihtyvät ja voivat hyvin. Yrityksille halutaan tarjota osaavaa työvoimaa, mahdollisuus toimia hiilineutraalisti sekä kansainvälinen toimintaympäristö. Yritysvaikutuksia on myös arvioitu. Keskeisenä teemana on myös hiilineutraalius.

Kaupungin nykyinen strategia löytyy kaupungin verkkosivuilta osoitteesta:

<https://www.vaasa.fi/tietoa-vaasasta-ja-seudusta/kehittyva-vaasa/kaupunkistrategia/>

1.3. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Kansantalous

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu sekä kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuvat Kuntatalousohjelmaan sekä Kuntaliiton tutkimuksiin ja kirjoitelmiin.

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi tuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla. Odotusten ja ennakkotietojen vastaisesti Suomen talous ei enää supistunutkaan viime vuonna, vaan kasvoi 0,4 prosenttia.

Taloukasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit. Taloukasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset joka tapauksessa vähentävät epävarmuutta. Kysyntää vientimarkkinoilla tukevat Euroopan kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Vuonna 2025 bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,0 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuosina 2028 ja 2029 bruttokansantuotteen ennakoitaan kasvavan 1,6 prosenttia vuodessa. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys, jota vauhdittavat vihreän siirtymän edellyttämät panostukset. Myös erityisesti

vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset tukevat bruttokansantuotteen kasvua.

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin viime vuonna. Kuluvana vuonna julkisen talouden tilanne alkaa parantua, kun sopeutustoimien vaikutukset tulevat pääosin voimaan. Heikossa suhdanteessa verotulojen kasvu on kuitenkin vaisua kuluvaan vuoteen vaikuttavista veronkorotuksista huolimatta. Menojen kasvu paikallishallinnossa on edelleen maltillista. Valtion alijäämä kohenisi selvemmin, ellei menoja kasvattaisi samalla puolustushankinnat. Ensimmäiset F-35-koneet arvioidaan toimitettavan ilmavoimille loppuvuonna, mikä tarkoittaa, että niiden alijäämävaikutus alkaa näkyä täysipainoisesti.

Julkinen velka kasvoi vauhdikkaasti viime vuonna ja velkasuhde nousi 82,1 prosenttiin. Kasvu jatkuu edelleen nopeana vielä tänä vuonna. Velkasuhde kasvaa lähes 87 prosenttiin.

Ensi vuonna julkisten menojen kasvu on edelleen vaimeata, mutta verokertymä kasvaa talouden toipuessa veronalennuksista huolimatta. Vuoteen 2026 kohdistuu aiemmin päätettyjä sopeutustoimia sekä syksyllä päätettyjä uusia toimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Vuoden 2026 alijäämää parantaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus.

Kuntatalous

Kuntakonsernien taloustilanne heikkeni vuonna 2024 odotetusti vuodesta 2023, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vielä vahvistivat taloutta niin kunnissa kuin kuntakonserneissakin. Investointitaso pysyi korkeana, eivätkä kuntatalouden käyttötulot riittäneet nettoinvestointien kattamiseen. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 365 miljoonaa euroa negatiiviseksi ja lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden tilanne heikkenee edelleen vuonna 2025. Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta. Kuntien verotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna vaimeaa ja ennusteita on jouduttu madaltamaan alkuvuoden kertymätietojen vuoksi. Verotulot jäävät lähes edellisen vuoden tasolle.

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 mrd. euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vuoden 2026 toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleenneuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen.

Vuonna 2026 kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtion-

osuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027–2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Kuntatalouden investoinnit pysyvät korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Myös korkomenot lisääntyvät lähivuosina, vaikka lyhyet markkinakorot ovat jo kääntyneet laskuun. Merkittävä osa kuntien lainakannasta on kuitenkin kiinteäkorkoisia tai suojattuja, minkä vuoksi markkinakorkojen muutokset heijastuvat korkokustannuksiin viiveellä.

Kuntatalouden kehitysarvion pohjalla olevaan kokonaistaloudelliseen ennusteeseen liittyy paljon riskejä. Suhdanteiden vaikutus välittyy verotulojen ja työttömyyskehityksen kautta kuntatalouteen. Kuntatalouden menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

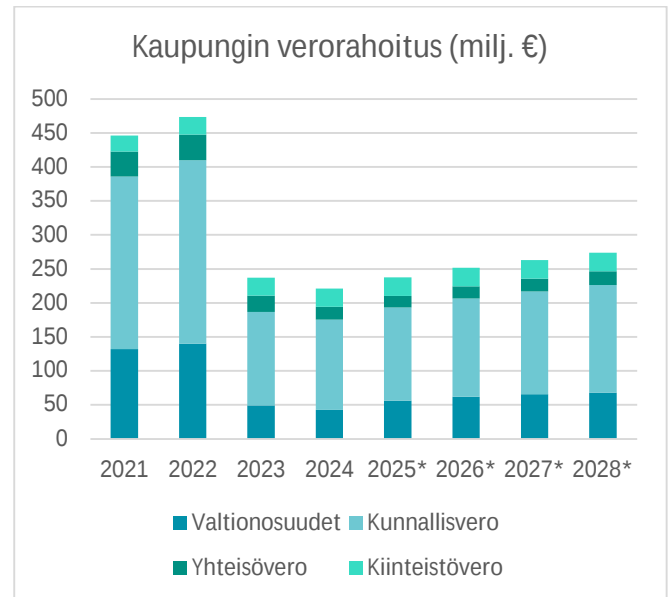
Talousbarometrin (9/2025) mukaan lähes koko kuntakenttä on lisäsopeutuspaaineiden edessä. Valtaosa vastaajista (85 %) arvioi kuntansa sopeutustarpeiden olevan vähintään kohtalaisia.

Huomattavia sopeutuspaineita on tänä syksynä useissa kymmenissä kunnissa.

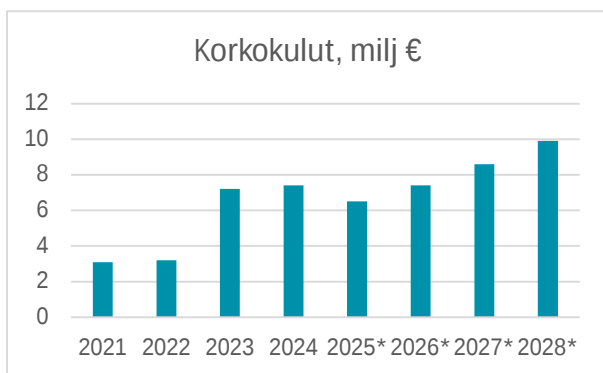
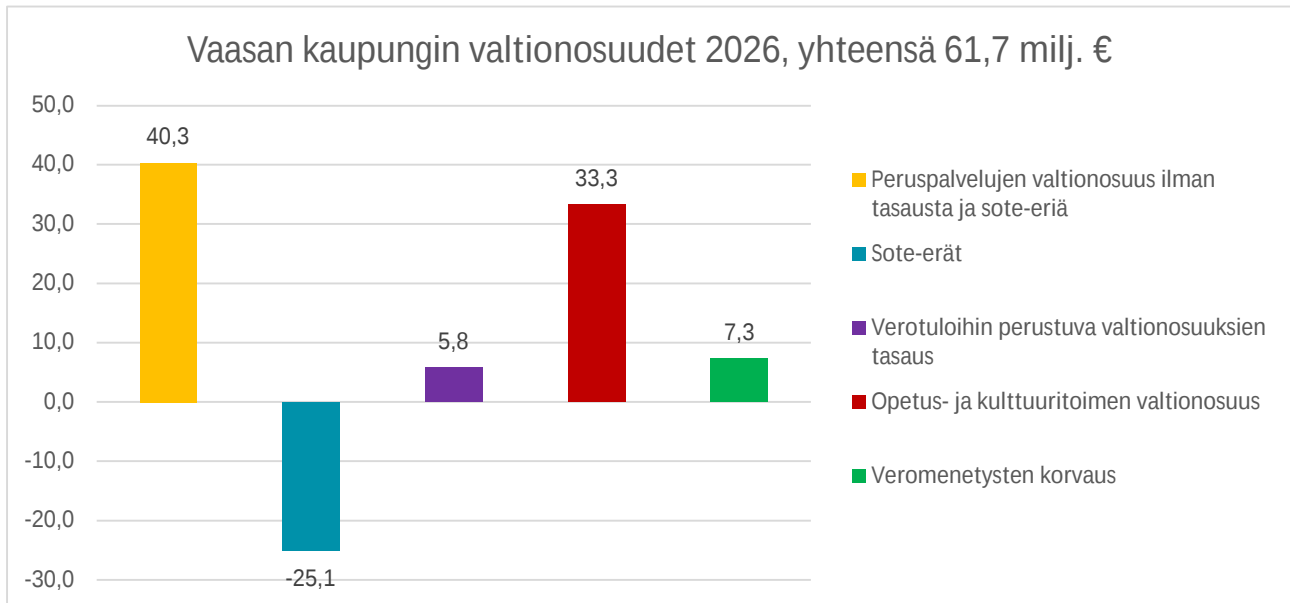
Vaasan kaupungin talouskehitys

Vuonna 2026 kaupungin toimintatuotot laskevat 1,7 prosenttia, pääosin sote-kiinteistöjen tulonmenetysten vuoksi. Toimintakulut kasvavat 4,5 prosenttia, mikä johtuu erityisesti kunta-alan palkkaratkaisusta ja oppimisen tuen uudistuksesta. Toimintakate heikkenee jopa 7,6 prosenttia eli noin 15,6 miljoonalla eurolla verrattuna vuoden 2025 muutettuun talousarvioon. Tasapainottamisohjelman toimenpiteiden suuruusluokka vuonna 2026 on sama kuin vuoden 2025 talousarviossa.

Verotulot kasvavat 3,8 prosenttia ja valtionosuudet 18,4 prosenttia verrattuna vuoden 2025 muutettuun talousarvioon. Valtionosuuksien kasvu on tätä hitaampaa, jos sitä verrataan tilinpäätösennusteeseen, sillä lopulliset muutokset budjetoituihin valtionosuuksiin tehdään vasta loppuvuonna 2025. Valmistavan opetuksen suoritemäärissä on havaittu tilapäistä kasvua viime vuosina, mikä on tuonut kaupungille lisätuloja jälkikäteen ja erityisesti vuodelle 2025. Tämä tarkoittaa kuitenkin myös sitä, että suoritemäärien lasku voi johtaa OKM:n valtionosuuden pienenemiseen. OKM:n valtionosuuteen vaikuttavat useat tekijät, kuten esimerkiksi toisen asteen opiskelijamäärät ja yksikköhinnat.

Poikkeuksellisesti vuodelle 2025 ennustetaan laskua korkokuluihin markkinakorkojen laskun ja lainasalkun kehityksen seurauksena. Lasku on kuitenkin tilapäinen, sillä investointien on ennustettu ylittävän kaupungin tulorahoituksen merkittävästi, ja nettolainanoton arvioidaan olevan keskimäärin noin 30 miljoonaa euroa vuodessa koko taloussuunnitelmakauden ajan. Korkokulut vastaavat noin puolen kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa. Talousarviossa on varauduttu sekä osinkotuottojen että peruspääoman korvauksen laskuun, mutta myös tulevaisuudessa pyritään varmistamaan koko konsernin etu ja saavuttamaan optimaalinen tuottotaso.

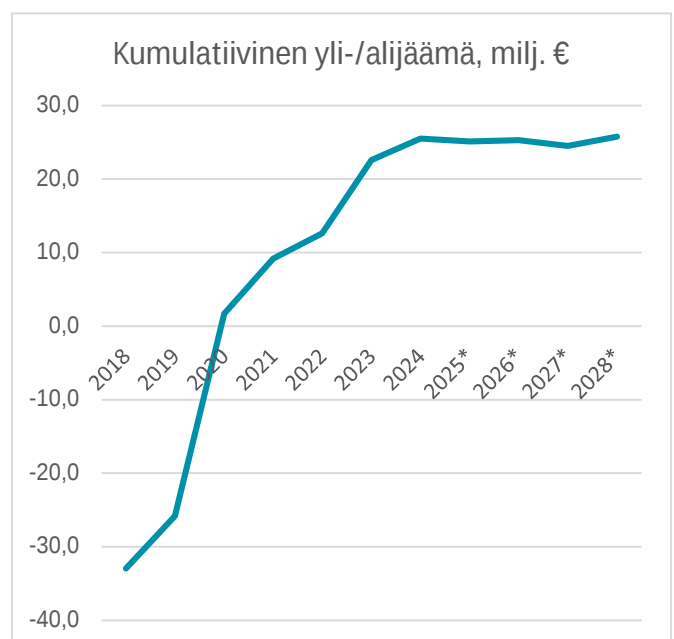

Budjetoidut tulot riittävät juuri ja juuri kattamaan budjetoidut menot vuonna 2026, ja talousarvio perustuu 103 620 euron pieneen ylijäämään, mutta varsinkin verotuloennusteissa on suurta epävarmuutta ja pieni ylijäämä voi helposti kääntyä alijäämäksi. Jos verorahoitus jää ennakoitua heikommaksi tai jos uusia menoeria lisätään, tilanne voi johtaa uusiin tasapainottamistoimenpiteisiin. Kertynyt ylijäämä arvioidaan olevan 25–30 miljoonan euron tasolla, ja se on edelleen merkittävästi alhaisempi verrattuna muihin kuntiin.

Vuosiin 2027–2028 liittyy entistä enemmän epävarmuutta. Syyskuun verotuloennusteen ja syksyn kuntatalousohjelman perusteella verorahoituksen odotetaan kasvavan selvästi, mikä johtuu muun muassa väestökehityksestä ja

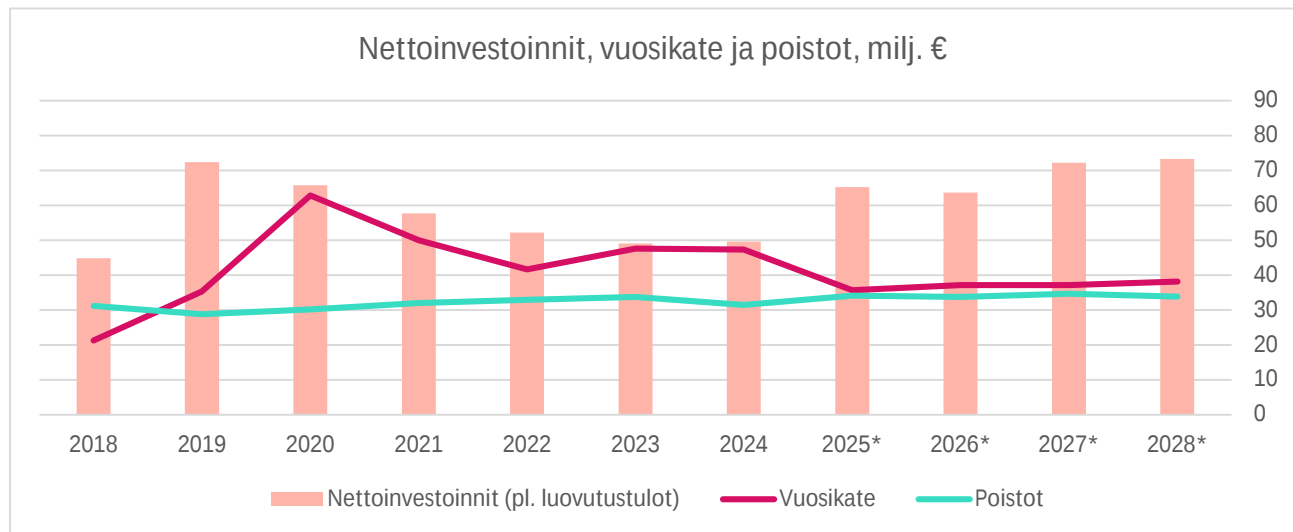
suhdannetilanteen paranemisesta. Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 3,5 prosenttia vuodessa. Vuonna 2027 menojen kasvu ylittää tulojen kasvun, mutta vuonna 2028 tulos voi kääntyä positiiviseksi, kun sote-siirtoon liittyvät takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennykset poistuvat. Arvon alentumisiin on varattu noin 3 miljoonaa euroa jokaiselle taloussuunnitteluvuodelle.

Valtionosuusuudistuksen mahdollisia vaikutuksia ei ole huomioitu taloussuunnitelmassa.

Vuosikate riittää kattamaan sekä poistot että arvonalentumiset vuonna 2026 (100,3 %), mutta se alittaa nettoinvestoinnit selvästi (investointien tulorahoitus 58,1 %). Vuonna 2027 vuosikate kattaa poistot ilman arvonalentumisia, mutta tulorahoituksen riittävyys investointeihin heikkenee 51,4 prosenttiin. Lainakannan

ennustetaan kasvavan noin 394 miljoonaan euroon ja noin 5 500 euroon asukasta kohden vuoteen 2026 mennessä.

Väestönkehitys ja -suunnite

Vaasan kaupungin oman väestösuunnitteen olettamuksena on 780 asukkaan keskimääräinen vuosittainen väestönkasvu vuosien 2025–2040 aikana. Suunnite perustuu merkittävään työpaikkamäärän lisäykseen erityisesti yksityisellä sektorilla.

Kaupungin väestö kasvoi keskimäärin noin 500 asukkaalla vuodessa vuosien 2005–2015 kasvusyklin aikana ja keskimäärin 915 asukkaalla vuodessa vuosien 2022–2024 aikana. Viime vuosien väestönkasvu on ollut ennätystasolla.

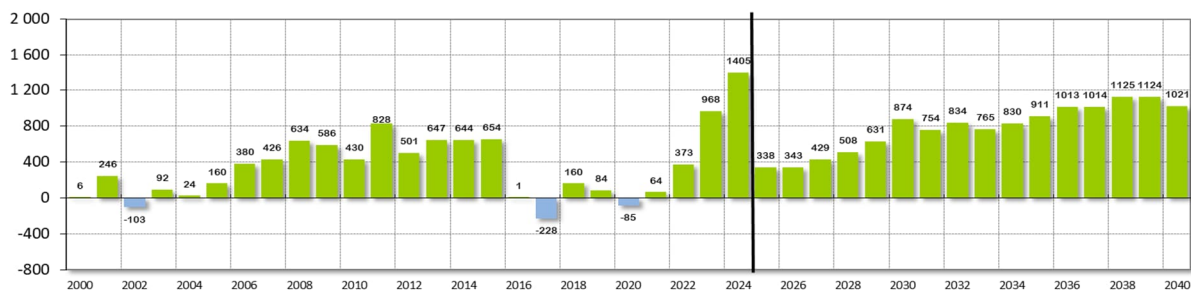
Huom.: Väestösuunnite eroaa esimerkiksi Tilastokeskuksen väestöennusteesta siten, että suunnite sisältää tavoitteellisia elementtejä, joihin kunnan on itse mahdollista vaikuttaa.

Vuoden 2026 tunnuslukujen laskennassa on käytetty kaupungin toukokuun 2025 väestösuunnitetta.

VAASAN KAUPUNGIN VÄESTÖSUUNNITE 2040
VASA STADS BEFOLKNINGSPROGNOS 2040
Toteutunut kehitys 31.12.2024 asti / Förverkligad utveckling till 31.12.2024

UUOSITTAINEN VÄESTÖMUUTOS - ÅRLIG BEFOLKNINGSFÖRÄNDRING

LÄHDE: TILASTOKESKUS, VÄESTÖTIEDOT 2000-2024 / KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN, BEFOLKNINGSUPPGIFTERNA FÖR 2000-2024

KINTEISTÖTOIMI / FASTIGHETSSEKTORN / JN 6/2025

Työpaikat ja työllisyys

Energiakeskittymämme on kasvanut 2020-luvulla. Vaasan teollisten työpaikkojen määrä kasvoi yli 500:lla vuosina 2020–2023 ja lisäksi T&K-sektorilla kasvua oli noin 100:n työpaikan verran. Kasvua oli myös monella muulla yksityisen sektorin toimialalla. Vaasan työpaikkamäärä kasvoi yhteensä noin 2 000:lla vuosina 2020–2023. Ns. sote-sektorin osuus kasvusta oli lähes 40 % (noin

800 työpaikkaa). Hyvinvointialue lienee keskittäneen toimintoja ja työpaikkoja Vaasaan. Työllisten määrä on kasvanut painottuen vahvasti ulkomaalaistaustaisiin.

Alueemme työllisyystilanne on maan kärkeä ja työttömyysaste vastaavasti maan alhaisimpia. Työttömyysaste oli kuitenkin 0,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin ELY-keskuksen julkaiseman elokuun työllisyyskatsauksen mukaan, mutta laski 1,1 prosenttiyksikköä heinäkuuhun

verrattuna. Elokuussa koko maan työttömyysaste oli 11,5 % ja Pohjanmaan ELY-keskusalueella 7,3 %. Vaasan työttömyysaste oli 9,5 %.

Pitkäaikaistaistyöttömien, eli henkilöiden, jotka ovat olleet työttömänä yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta, määrä nousee Pohjanmaan työllisyysalueella, mutta myös valtakunnallisesti. Elokuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli työllisyysalueella 1 510, joka on 444 enemmän kuin vuotta aiemmin (+ 41,6 %) ja 9 vähemmän kuin viime kuussa (-0,6 %).

Asuntorakentaminen

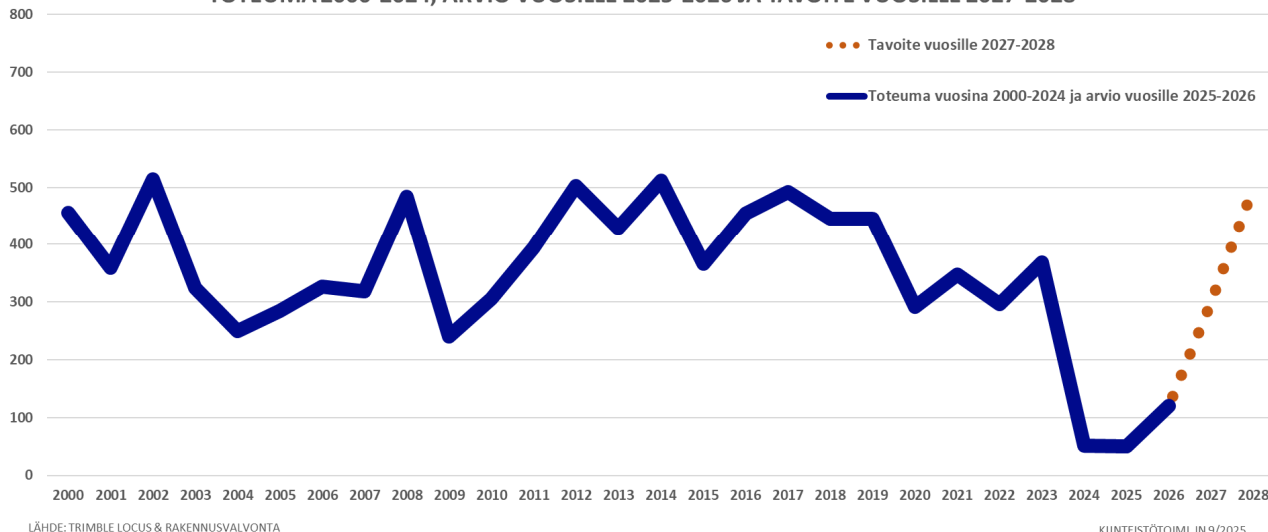
Asuntorakentaminen on edelleen syvässä laskusuhdanteessa. Vaasassa vuokra-asuntojen riittämättömyys on muodostumassa kaupungin kasvua rajoittavaksi pullonkaulaksi estäen muun muassa työllisten ja opiskelijoiden muuttoa kaupunkiin.

Vaasan tilanteen on todettu olevan jopa kriittisin Suomen kasvukaupungeista. Tämä johtuu etenkin kaupungin viime vuosien ennätyksellisestä sekä nuoriin aikuisiin ja opiskelijoihin painottuvasta väestönkasvusta, kaupungin pienestä koosta sekä

valtion tukeman asuntorakentamisen vähyydestä. Maamme suurimmat kasvukeskukset ovat viime vuosina merkittävästi lisänneet valtion tukemaa asuntotuotantoa tilanteessa, jossa vapaa-rahoitteinen (kerrostalo-)tuotanto on käytännössä romahtanut.

Vapaa-rahoitteisen asuntorakentamisen ennakoitaan elpyvän vuonna 2026. Riskinä on, että elpyminen on toivottua hitaampaa. Vaasassa on akuutti tarve lisätä etenkin riittävän kohtuuhintaisten ja keskeisen sijainnin omaavien vuokra-asuntojen määrää. Kaupungin työllisten määrän kasvun lisäksi korkeakoulu-opiskelijoidemme määrän poikkeuksellisen voimakas kasvu 2020-luvulla (5. suurin kasvu valtakunnallisesti) sekä korkeakoulujemme mittavat kasvutavoitteet lisäävät painetta saa vuokra-asuntoja aikaan. Mikäli Vaasan teolliset investoinnit jatkuvat esimerkiksi akkutehtaiden muodossa, kaupungin asuntotarve nousee uusiin ulottuvuuksiin. Asuntorakentamisen lisäämisessä tarvitaan niin yleishyödyllisiä, valtion tukemaa asuntotuotantoa harjoittavia toimijoita, kuin yksityistä asuntosektoria.

VAASAN ASUNTOTUOTANTO 2000-2028
TOTEUMA 2000-2024, ARVIO VUOSILLE 2025-2026 JA TAVOITE VUOSILLE 2027-2028

1.4. Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä hallintosäännön mukaan hyväksymällä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat, valvomalla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antamalla

toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konserni-valvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kokonaisvaltainen riskienhallinta toteutetaan osana toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosessia alkaen tulosalueiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelmien laadinnasta. Sen pohjalta laaditaan vuosittain kaupungin riskikartta, mikä on alla.

Konserniohjauksen toimiala

Konserniohjauksen suurimmat riskit ovat velkaantumisen kasvu, valtionosuusuudistuksen myötä valtionosuuden väheneminen sote-erien jäädessä valtionosuujärjestelmään, asiointipalveluiden keskittämiseen liittyvät haasteet sekä kyberhyökkäys ja tietosuojan pettäminen. Avointen työpaikkojen vähentynyt määrä, työttömyysetuuksien kuntaosuuden laajeneminen sekä pitkäaikaistyöttömien työllistämisen korkeat kustannukset luovat entistä suurempia taloudellisia paineita. Verorahoituksen ja muun tulo-rahituksen väheneminen aiheuttavat haasteita lakisääteisten palveluiden tuottamiseen. Edellä mainitut osaltaan ovat aiheuttaneet käyttötalouden tasapainottamisvaateen, jonka johdosta kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tasapainottamisohjelman vuosille 2024–2027. Myös palveluverkoston ja kiinteistövarallisuuden hallinnalla pyritään löytämään ratkaisuja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Riskeinä korostuvat myös tiedolla johtamisen haasteet sekä kyberhyökkäysten ja tietoturvamurtojen jatkuva uhka.

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen suurimmat riskit liittyvät henkilöstön jaksamiseen, saatavuuteen ja eläköitymisiin, lasten ja nuorten hyvinvointiin, toimitilojen kuntoon sekä rahoituspohjan muutoksiin. Rahoituspohjan muutoksilla tarkoitetaan varsinkin palveluita rahoitettavien valtionosuuksien pienentymistä.

Toimitilojen kuntoon liittyen esim. Merenkurkun koulu toimii osittain väistötiloissa keskustan

yhtenäiskouluhankkeen viivästymisen vuoksi. Hanke on viivästynyt kunnallisvalitusten takia. Museokokoelmat tarvitsevat myös uudet säilytystilat nykyisten tilalle.

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialan riskeissä korostuu omaisuuden ja menojen hallinnan riskit. Erityisesti hyvinvointialueen palvelutuotannosta vapautuvien toimitilojen sekä muiden kustannusten ja korjausvelan hallinta. Toimintaympäristön muutoksissa näkyvät lakimuutosten lisäksi kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon riittämättömyys sekä ympäristön turvallisuuden, laadun ja viihtyvyyden heikkeneminen. Myös kaavojen ja hyväksytyjen suunnitelmien huomioiminen ja henkilöstöön liittyvät riskit nousevat esiin.

Henkilöstöriskeissä sekä asiantuntijoiden saatavuus että pysyvyys ja työssäjaksaminen ovat keskeisiä riskejä. Veto- ja pitovoimaisen työpaikan ylläpito, osaamisen vahvistaminen ja työturvallisuus korostuvat. Sisäilmastoasioiden vaikutus henkilöstöön ja toimintaan kiinteistöissä on myös nostettu esille. Digitaalisten työkalujen ja järjestelmien toimimattomuuteen liittyvät haasteet esimerkiksi järjestelmien uudistuksissa ja kyberhyökkäykset, ovat jatkuva uhka.

Toimialan vahingollisissa riskeissä korostuvat onnettomuudet ja vahingot, jotka johtuvat mm. poikkeuksellisista sääilmiöistä, rakenteiden pettämisistä ja sortumisista sekä liikenneturvallisuuden heikkenemisestä.

1.5. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Kuntakonsernin rakenne ja ohjaus

Kuntakonsernia koskevat tavoitteet ohjaavat valtuustoa paitsi konsernijohtoon myös kuntaa eri yhteisöissä edustavien henkilöiden toiminnassa.

Kuntakonserni muodostuu kunnasta sekä niistä yhteisöistä, joissa kunnalla on määräysvalta, eli kunnan tytäryhteisöistä. Vaasa-konsernin emoyhteisönä toimii Vaasan kaupunki. Talousarvion laadinnan yhteydessä kaupungilla oli omistuksessaan 20 tytäryhtiötä, joista yli puolet on kokonaan kaupungin omistamia. Lisäksi Vaasan kaupunki on tytäryhteisösuhteessa Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymään. Tytäryhtiöiden toimialat kattavat muun muassa jätehuollon, pysäköinnin, tapahtuma- ja matkailupalvelut, ravintola- ja puhdistuspalvelut, satamatoiminnan sekä kiinteistö-, asunto-, sähkö- ja energiatoimialan. Syyskuun 2025 lopun tilanteen mukaan kaupunki omistaa myös yhdeksän osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 22 prosenttiin ja 50 prosenttiin välillä. Vaasan kaupunki on päivittämässä omistajapolittisia linjauksiaan.

Konsernitilinpäätöksen tunnusluvut ja arviointimenettely

Kunnan konsernitilinpäätöksen tunnusluvut toimivat mittarina erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelylle, minkä vuoksi niiden ja niihin vaikuttavien toimintojen vaikutusta tulee seurata ja ohjata myös riskienhallinnan näkökulmasta hyvän taloudellisen aseman omaavassa kunnassa.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kuntakonsernin kertynyt alijäämä asukasta kohden ylittää 1 000 euroa viimeisessä tilinpäätöksessä ja 500 euroa sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä, tai

jos kunnan ja kuntakonsernin rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat seuraavat tunnusluvut ylittävät määritellyt raja-arvot kahtena peräkkäisenä vuotena (kuntalaki 118 §):

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kaupunkikonsernin merkittävin tytäryhtiö on Vaasan Sähkö -konserni, sillä sen ja emokaupungilla on suurimmat osuudet konsernituloslaskelmasta. Vuonna 2024 Vaasan Sähkön osuus konsernin vuosikatteesta, joka oli yhteensä 107,7 miljoonaa euroa, oli 49,1 miljoonaa euroa eli 46 prosenttia. Tilikauden ylijäämästä, 33,3 miljoonasta eurosta, yhtiö tuotti peräti 22,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa 67 prosenttia konsernin ylijäämästä sisäisten erien eliminoinnin jälkeen. Emokaupungin oma osuus konsernin vuosikatteesta oli suurin, 62,1 miljoonaa euroa (58 %), ja sen osuus ylijäämästä oli 24,4 miljoonaa euroa (73 %).

TeeSe Botnian vaikutus konsernin tulokseen oli puolestaan negatiivinen: yhtiön osuus vuosikatteesta oli -21,0 miljoonaa euroa, ja se pienensi konsernin ylijäämää 21,2 miljoonalla eurolla. Pikipruukin osuus oli positiivinen, 10,6 miljoonaa euroa vuosikatteessa.

Taloussuunnitelmien käsittely ja kehittäminen

Vaasan Sähkön, TeeSe Botnian ja Pikipruukin taloussuunnitelmat käsitellään ennen yhtiöiden hallituksen hyväksyntää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden toimesta, mikä varmistaa suunnitelmien linjautumisen kaupungin taloudellisiin ja strategiaan tavoitteisiin. Jatkossa tavoitteena on kehittää konserniyhtiöiden talousarviotyötä laajemmin myös muiden tytäryhtiöiden osalta, jotta ohjaus ja talouden suunnittelu olisivat entistä yhtenäisempiä koko kaupunkikonsernissa.

Tavoitteet ja mittarit vuodelle 2026

Vuodelle 2026 kaupungin konserni- ja merkittävälle osakkuusyhtiöille on laadittu taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä mittarit, jotka huomioivat kuntakonsernin kokonaisedun, kaupungin strategian sekä yhtiöiden merkityksen konsernitilinpäätökseen. Tavoitteet on pyritty tekemään konkreettisiksi ja mitattaviksi, tukemaan omistajaohjausta ja yhtiöiden johtamista sekä

varmistamaan palveluvelvoitteiden toteutuminen, toiminnan laatu, kustannustehokkuus ja omistaja-arvon luominen. Yhtenä konsernin tavoitteena on myös korjausvelan hallinta.

Kaikille yhteisöille on asetettu yhteinen tavoite vastuullisuudesta ja hiilineutraalisuudesta. In-house-yhtiöiden osalta huomioidaan hankintalain uudistus, ja sidosyksiköiltä on pyydetty ratkaisumalleja lain tehokkaaseen ja lainmukaiseen toimeenpanoon.

Raportointi ja seuranta

Vaasan kaupunginvaltuusto valvoo omistamiensa yhteisöjen taloutta ja talousarviotavoitteiden toteutumista konsernin osavuositraportoinnin avulla. Raportointi tapahtuu kvartaaleittain: Q1- ja Q3-raportit käsittelevät vain konsernin ja talouden kannalta keskeisimpiä yhtiöitä, kun taas Q2-puolivuotiskatsaus ja vuosiraportti kattavat kaikki täysimääräisesti konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät yhteisöt sekä merkittävimmät osakkuusyhteisöt.

Vaasa - konserni					
Tytäryhtiöt			Osakkuusyhtiöt		Kuntayhtymät
Kiinteistöt ja asunnot	Omistussuus	Kehitys, matkailu ja tapahtuma	Omistussuus	Kiinteistöt	Omistussuus
Koy Vaasan Myllynranta Fastighets Ab	100 %	Vaasan seudun Matkailu Oy	54,08 %	Vaasan Merikampus Oy	33,33 %
Koy Pikipruukki Fastighets Ab	100 %	Vaasanseudun Kehitys Oy - Vasaregionens Utveckling Ab	58,1 %	VP Facilities Oy Ab	33,3 %
Koy Sekahaku Fastighets Ab	100 %	Pohjanmaan Expo Oy - Expo Österbotten Ab	76,8 %	Fastighets Ab Formansgatan 14 Koy	38 %
Koy Vaasan Asemakorttelin Fastighets Ab	100 %	Energia- ja ympäristö		Muut	
Koy Palosaaren Kampus	66,69 %	Ab Stormossen Oy	54,35 %	Mico Botnia Oy Ab	38,2 %
Koy Vaasan Mäntyhovi Fastighets Ab	70 %	Oy Vaasan Ekolämpö - Vasa Ekovärme Ab	100 %	TT Botnia Oy	37,19 %
Koy Vaasan Teatteriparkki	100 %	Vaasan Sähkö Oy	99,94 %	Kyrönmaan jätevesi Oy	37,19 %
Vähänkylän Vuokralat Koy	100 %	Vaasan Satama Oy	100 %	Oy Merinova Ab	22,47 %
Oy Klemetinkari - Ab Klemetsövängen	61,9 %	Koulutuspalvelut		Kvarken Link Oy	50 %
Oy Vaasan Asumisoikeus - Vasa Bostadsrätt Ab	100 %	Oy EduVamia Ab	100 %	Oy Vaasan Ammattikorkeakoulu - Vasa yrkeshögskola Ab	29,4 %
Vaasa Facilita Oy Ab	100 %	Sisäiset palvelut		Osuuskunnat	
		TeeSe Botnia Oy Ab	65,74 %	Osuuskunta Vaasan Torilämpö	
				Osuuskunta Viexpo	
					Säätiöt
					Vaasan opiskelija-asuntosäätiö
					Vaasan yliopistosäätiö
					Kuntsin säätiö
					Vaasanseudun Urheilukaatemiasäätiö ry
					Viljo ja Maire Vuorion Säätiö
					Y-säätiö
					Vaasan palvelutalossäätiö
					Bröderna Gröndahls stiftelse - Veljekset Gröndahlin säätiö
					Vaasanseudun ajoharjoittelurasäätiö - Stiftelsen för Vasanejdens övningskörningsbana sr

Vaasan Sähköllä ja Pikipruukilla on emokaupungin lisäksi suurimmat lainavastuut kaupunkikonsernin tytäryhtiöistä. Vaasan kaupungin merkittävimmät takausvastuut on annettu seuraaville tytäryhtiöille; Pikipruukki, Palosaaren Kampus, Vaasa Facilita ja Stormossen sekä osakkuusyhtiö Kvarken Linkille.

Konserniohjaus on täsmentänyt takausmenettelyprosessia huomioiden tarkemmin EU:n valtiotukisäännökset. Taloudellista riskiä hallitaan vaatimalla vastavakuuksia, mikä vahvistaa kuntakonsernin ohjausta ja turvaa talousarvion kestävyyttä.

Konsernijärjestelyt ja -rakenteen muutokset

Vaasan kaupunkikonserniin kuuluu useita in-house-yhtiöitä, joiden toimintaan tulee merkittävästi vaikuttamaan valmistelussa oleva hankintalain uudistus. Tämä koskee erityisesti tytäryhteisöistä Vaasan seudun Matkailu Oy:tä, TeeSe Botnia Oy Ab:tä, Vaasanseudun Kehitys

Oy:tä sekä osakkuusyhtiöistä Mico Botnia Oy Ab:tä ja TT Botnia Oy:tä.

Korkeakoulukonsernin muodostamisen myötä Vaasan ammattikorkeakoulu ei enää ole Vaasan kaupungin tytäryhteisö, vaan toimii 29,4 prosentin omistussosuudella osakkuusyhtiönä.

Kaupunki vahvistaa omistustaan Vaasan seudun Matkailu Oy:ssä syksyn 2025 aikana, jolloin omistussuus nousee 61,8 prosenttiin.

Merkittävät muutokset mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa

Konsernissa käynnistetään selvitys kadunvarsi-pysäköinnin järjestämisestä ja arvioidaan mahdollisuus siirtää sen hallinnointi pysäköintiyhtiö Teatteriparkille. EduVamian liiketoiminta tulee todennäköisesti supistumaan merkittävästi TE-palveluiden siirtymisen myötä kuntien vastuulle, mikä vaikuttaa myös

koulutuspalveluiden järjestämiseen. TeeSe Botnian osalta logistiikkapalvelut supistuvat toiseksi suurimman omistajan tekemien päätösten seurauksena.

Merkittävät tytäryhteisön investoinnit

- Vaasan Sähkö -konsernin sähköverkko-, kaukolämpö- ja sähköntuotanto-investoinnit
- Stormossenin biojättereaktoreiden uudet ja korjausinvestoinnit
- Pikipruukin uusrakennushanke Ravi-laaksoon
- Facilita Palosaaren Yrityskeskus Oy:n F11-hanke

Tytäryhteisöjen toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Hankintalain uudistus tuo merkittäviä muutoksia tytäryhteisöjen ja in-house-yhtiöiden toimintaan. Uudistuksessa tiukennetaan sidosyksikkö-hankintojen sääntelyä siten, että hankintoja voidaan tehdä vain, jos ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla olevat vaihtoehdot tai mikäli tähän on muu erityisen painava julkinen intressi. Lisäksi lain mukaan omistajan tulee omistaa vähintään 10 prosenttia sidosyksiköstä, sidosyksiköiden ulosmyyntirajat yhtenäistetään enintään 5 prosenttiin ja liikevaihdon osalta enintään 500 000 euroon in-house-yhtiöiden osalta.

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Konserniyhtiöiden yhteiset tavoitteet		Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti				
Ab Stormossen Oy (0586634-8)	54,4 %	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön toiminta on kannattavaa ja kustannustehokasta siten, että saavutettu tehokkuus mahdollistaa asiakkaille kohtuulliset jäsenmaksut sekä puskurin kerryttämisen välttämättömiä investointeja varten. Hinnoittelu on kilpailukykyinen suhteessa valtakunnalliseen keskiarvoon. Tavoitteena on alittaa toimialan keskiarvo. Toiminnalliset tavoitteet Hiilineutraaliuden ja kiertotalouden edistäminen. Pakkaus- ja biokuljetusten sekä mahdollisen sekajätteen palveluhankinnat. Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa kehitysyhteistyön lainmukaisen, tehokkaan ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	Liikevoitto-% Analytiikkatyö meneillään, tuotetaan realistinen vertailupohja Kierrätysaste (% kokonaisjättemäärästä)	2,6 37	10,0 44	3,0 50
Kiinteistö Oy Palosaaren Kampus (2450268-9)	66,7 %	Taloudelliset tavoitteet Varmistaa yhtiön kannattava toiminta siten, että tilikauden tulos on positiivinen, kate kattaa poistot ja kannattavuutta parannetaan hallitusti esimerkiksi maltillisten vuokrankorotusten ja kilpailutusten avulla, sekä kerryttää riittävä puskurirahasto tulevia investointitarpeita varten. Vakavaraisuus kasvaa vuosittain, arvo vähintään 35 %. Toiminnalliset tavoitteet Kiinteistöjen korjausvelan hallinta ja mittaroinnin käyttöönotto, uudisarvon ja nykyarvon suhteen tavoitetaso vähintään 75 %. Asiakastytyväisyyden mittaroinnin suunnittelu ja käyttöönotto.	Tilikauden tulos € Omavaraisuusaste-% Korjausvelan määrä € / %	-135 913 32,8 5 M€	50 000 34,0	100 000 35,0 75 %

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Kiinteistö Oy Pikipruukki Fastighets Ab (0421696-8)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Asuntojen taloudellinen käyttöaste on hyvä, tavoite vähintään 90 %. Toiminta taloudellisesti vakaalla pohjalla ja tehokkuutta parannetaan hyödyntämällä säännöllisiä kilpailutuksia, käyttökateprosentti > 35 % Toiminnalliset tavoitteet Hallita ja määrittää yhtiön kiinteistöjen korjausvelka sekä varmistaa uudisarvon ja nykyarvon suhteen vähintään 75 %. Kehittää tavoitteellinen PTS-suunnitelma kiinteistökannan arvon ja asumisen laadun turvaamiseksi. Ravilaakso-hankkeen onnistunut läpivienti. Toiminnallinen käyttöaste on hyvä, tavoite on vähintään 95 % Kiinteistökannan kestävä kehittäminen kysyntää vastaavaksi, hankkeet (mm. peruskorjaukset, asuntopohjamuutokset, mahdolliset myyntikohteet).	Toteutunut käyttöaste % Käyttökate-% (EBITDA-%) PTS edistäminen sekä korjausvelkasuhteen määrittäminen ja tavoiteasetanta Hanke suunnitelman mukaisessa vaiheessa Toteutunut käyttöaste Hankkeiden käyttöastevaikutus	85,2 32,6 Korjaus- velka- suhde 70,4 % (2021) 91,2	86,0 32,6 92,7	90,0 35,0 Toteutettu 95,0
Kiinteistö Oy Sekahaku Fastighets Ab (3122550-1)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Asuntojen taloudellinen käyttöaste korkea, tavoite vähintään 97 %. Toiminta on taloudellisesti kestäväällä pohjalla, riittävän puskurin kerryttäminen tuleviin investointitarpeisiin. Toiminnalliset tavoitteet Kiinteistön korjausvelan hallinta, uudisarvon ja nykyarvon suhteen tavoitetaso vähintään 75 %. Selvittää ARA-rajoituksista vapautumisen mahdollisuudet (Ajurinkatu). 10v investointiohjelman mukaiset korjaukset tulorahoituksella. Yhtiön strategisen merkityksen määrittely asuntopoliittisesta näkökulmasta.	Toteutunut käyttöaste % Tilikauden tulos € Korjausvelan määrä €	97,0 28 188 000 €	97,0 0 254 000 €	97,0 0 75 %

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Kiinteistö Oy Vaasan Asemakortteli Fastigets Ab (3109353-7)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Toiminta on kannattavaa Toiminnalliset tavoitteet Kiinteistön omistajuusmahdollisuuksien kartoittaminen	Nettotulos	1 100	1 500	2 000
Kiinteistö Oy Vaasan Teatteriparkki (2562851-5)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Varmistaa yhtiön kannattava toiminta siten, että tilikauden tulos on positiivinen ja kate kattaa poistot Toiminnalliset tavoitteet Tammipihan pysäköintilaitoksen käyttöasteen nostaminen Kadunvarsipysäköinnin toimintamallin selvittäminen Asiakastytytyväisyyden mittaroinnin suunnittelu ja käyttöönotto	Tilikauden tulos € Vuokrausaste % Taloudellinen mallinnus, ylläpitosopimuksen luonnostelu, operoinnin suunnittelu	-98 284 65	-60 000 60	525 000 75
Oy EduVamia Ab (2719439-4)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Tilikauden tulos on vähintään 0 euroa. Toiminnalliset tavoitteet Tulevan liiketoimintapotentiaalin selvittäminen	Tilikauden tulos € Liiketoiminta- suunnitelma, taloudellinen mallinnus	-35 036	-161 584	38 500
Oy Klemetinkaari – Ab Klemetsösvängen (0643459-8)	61,9 %	Taloudelliset tavoitteet Toiminta on taloudellisesti kestäväällä pohjalla, riittävän puskurin kerryttäminen tuleviin välttämättömiin investointitarpeisiin. Toiminnalliset tavoitteet Kiinteistön korjausvelan hallinta (välttämättömät toimenpiteet)	Käyttökate-% (EBITDA- %)	3,5		5,0

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Oy Vaasan Asumisoikeus – Vasa Bostadsrätt Ab (0963687-3)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Asuntojen taloudellinen käyttöaste korkea, tavoite vähintään 98 %. Vakavaraisuus kasvaa vuosittain, arvo vähintään 35 % vuoteen 2026 mennessä. Kuluhallinnan optimointi kilpailutuksilla. Parantaa yhtiön kannattavuutta hallitusti mm. maltillisia vastikekorotuksia. Toiminnalliset tavoitteet Hallintaa pitkäjänteisesti siten, että kiinteistökannan kunto säilyy ja ylläpito on ennakoitua. Kiinteistöjen korjausvelan hallinta, uudisarvon ja nykyarvon suhteen tavoitetaso vähintään 75 %	Toteutunut käyttöaste % Omavaraisuusaste-% Korjausvelan määrä € / %	99,0 21,5 2,4 M€ / 65 %	98,0 27,0	99,0 35,0 75 %
Oy Vaasan Ekolämpö Oy – Vasa Ekovärme Ab (0677646-7)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen ja toiminta on kannattavaa. Toiminnalliset tavoitteet Yhtiön liiketoimintaedellytysten analysointi.	Tilikauden tulos €, Omanpääomantuotto-%	-4 066 -2,3 %	-6 000 -0,8 %	1 000 0,1 %
Pohjanmaan Expo Oy – Expo Österbotten Ab (0702385-4)	76,8 %	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen ja toiminta on kannattavaa Toiminnalliset tavoitteet Lisätä Vaasan näkyvyyttä ja vetovoimaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti järjestämällä houkuttelevia messu- ja kongressitapahtumia kumppanuuksien avulla.	Tilikauden tulos € Järjestettyjen tapahtumien määrä; osallistujamäärät/vuosi	-44 985 8 49 820	100 000 6 14 200	30 000 7 16 000

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
TeeSe Botnia Oy Ab (2859365-3)	65,7 % in-house	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön toiminta on kannattavaa, ja saavutettu tehokkuus hyödynnetään asiakashinnoissa Tehostetaan toimintaa hyödyntämällä säännöllisiä kilpailutuksia sekä mahdollisuuksien mukaan konsernin sisäisiä palveluja. Määritellään seurattavat mittarit yhteistyössä kaupungin kanssa. Toiminnalliset tavoitteet Asiakastyytyväisyys puhtauspalveluissa, laatutason optimointi yhteistyössä kaupungin kanssa. Asiakastyytyväisyys ateriapalveluissa, laatutason optimointi yhteistyössä kaupungin kanssa. Asiakastyytyväisyys kiinteistöpalveluissa, laatutason optimointi yhteistyössä kaupungin kanssa. Asiakastyytyväisyys hankintapalveluissa, laatutason optimointi yhteistyössä kaupungin kanssa. Ruokahävikin vähentäminen. Prosesseja ja palveluita kehitetään jatkuvasti asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten mukaan yhdessä asiakkaan kanssa. Yhtiö ottaa aktiivisemman ja vahvemman roolin alueellisena yhteishankintayksikkönä (hankintalain muutos huomioitava). Hankintalakiuudistukseen valmistautuminen Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa kehitysyhteistyön lainmukaisen, tehokkaan ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	Liikevoitto-% Palvelualueiden yksikkökustannukset Asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset Asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset Asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset Asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset Asiakastyytyväisyysmittauksen tulokset Ruokahävikin määrä/tuotantokilo Esitykset prosessimuutoksista Yhteishankintasopimusten mukaiset ostot €, Yhteishankintasopimukseen sitoutuneiden määrä ka-lkm	2,0 4,1 43,1 M€, 4,2	0,1 41,8 M€, 4,2	1,0 4,5 43,0 M€, 4,4

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Vaasa Facilita - konserni (0469490-0)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Kiinteistöjen taloudellinen käyttöaste on hyvä, tavoite vähintään 85 & (Futura I-IV ja Wolffintie).	Toteutunut käyttöaste %	77, 85	75, 86	85, 87
		Vakavaraisuuden parantaminen, arvo vähintään 1,0.	Lainojen hoitokate	0,94	0,87	1,00
		Kannattavuuden parantaminen, väh. tilikauden lainanlyhennykset.	Rahoitustulos €	852 000	776 000	900 000
		Kannattavuuden parantaminen, vähintään nollatulos.	Nettotulos €	19 000	-50 000	0
		Toiminnalliset tavoitteet Yhtiön esitys konsernin kannattavuuden ja käyttöasteiden parantamiseksi mm. uusien vuokralaisten hankinta, toimitiloista luopuminen, käyttötarkoituksen muutokset.				
Vaasan seudun Matkailu Oy (2599583-3)	54,1 % in-house	Taloudelliset tavoitteet Maltillinen positiivinen tulos	Tilikauden tulos €	13 731	-45 000	5 000
		Toiminnalliset tavoitteet Kansainvälisen ja monikielisen matkailun kehittäminen Lisätä matkailijoiden määrää Vaasan seudulla kehittämällä alueen matkailupalveluiden kansainvälisyyttä ja monikielisyyttä, jotta alue houkuttelee entistä enemmän ulkomaisia matkailijoita ja osaajia.	Yöpymisten määrä alueella vuodessa Ulkomaisten matkailijoiden osuus kaikista matkailijoista Vaasan seudulla vuodessa	452 000 19,5 %	457 000 20,5 %	460 000 21,0 %
		Keskustan kehittäminen ja elävöittäminen Kehittää ja elävöittää keskustaa lisäämällä kävijämääriä ostoksille ja elämyksiin sekä kasvattamalla liikkeiden määrää ja monipuolisuutta.				
		Kulttuuri- ja tapahtumamatkailun vahvistaminen Lisätään Vaasan seudun vetovoimaa kehittämällä kulttuuri- ja tapahtumamatkailua, joka hyödyntää alueen monipuolista kulttuuritarjontaa, merellisyyttä ja kansainvälisyyttä.	Järjestettyjen kulttuuritapahtumien ja festivaalien kävijämäärät	360 000	360 000	370 000
		Kestävän ja saavutettavan matkailun edistäminen Vahvistetaan Vaasan seudun asemaa kestävän matkailun edelläkävijänä ja parannetaan alueen saavutettavuutta sekä digitaalisesti että fyysisesti.	Kestävien matkailupalveluiden osuus kaikista palveluista, matkailijoiden hiilijalanjäljen seuranta ja raportointi,			

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
		Hankintalakiuudistukseen valmistautuminen Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa kehitysyhtiön lainmukaisen, tehokkaan ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	digitaalisten palveluiden käyttöaste.			
Vaasan Satama Oy (3390130-7)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Vaasan Satamapalvelut Oy:n tuloksen maksimointi tulevia satama-alueen investointitarpeita varten Toiminnalliset tavoitteet Vahvistetaan sataman kansainvälistä saavutettavuutta ja kilpailukykyä kehittämällä logistiikkayhteyksiä, palveluita ja yhteistyötä alueen yritysten, oppilaitosten ja kuntien kanssa, jotta satama tukee alueen kasvua, investointeja ja työpaikkojen syntyä. Täyttää TEN-T-statuksen kriteerit vuoden 2028 loppuun mennessä. Tavoitteena rahtimäärien vuosittainen 15 prosentin kasvu vuoteen 2028 saakka. Laadulliset tavoitteet Vihreän siirtymän ja kestäväen logistiikan edistäminen Edistetään vihreää siirtymää ja kestävää logistiikkaa kehittämällä sataman toimintaa ja infrastruktuuria energiatehokkaaksi, vähäpäästöiseksi ja hiilineutraaliseksi sekä hyödyntämällä uusiutuvaa energiaa ja digitaalisia ratkaisuja, jotta satama profiloituu kestäväen kehityksen edelläkävijänä. Huoltovarmuus Varmistaa sataman toimintakyky huoltovarmuuden näkökulmasta kehittämällä logistiikkaa ja ylläpitämällä kriittistä infraa huomioiden dual use-periaatteet.	Liikevoitto € Rahtimäärien vuotuinen kasvu %	-817 100	200 000 100	300 000 115

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Vaasan Sähkö - konserni (0209628-8)	99,9 %	Taloudelliset tavoitteet Taloudellinen vakaus ja vastuullinen kasvu Maksettu osinko on 50 % konsernin nettotuloksesta, mutta kuitenkin vähintään 14 milj. €.	% / €	15 M€	15 M€	14 M€
		Omistaja-arvo kehittyy positiivisesti, oman pääoman tuotto-% >10 % (keskim. 3 vuoden aikana).	Oman pääoman tuotto-%	14,2	9,9	8,1
		Vakavaraisuuden säilyttäminen, arvo vähintään 45 %.	Omavaraisuusaste-%	51,9	52,0	52,0
		Sähkötuotannon sekä kaukolämmön riskienhallinta ja optimointi muuttuvassa markkinassa ja kannattavuuden parantaminen.	Seuranta tilinpäätöksen ja kvartaaliraportoinnin perusteella			
		Tuottavat ja strategisesti tärkeät investoinnit, jotka vahvistavat yhtiön kannattavuutta.	Investointiohjelma läpikäyty konsernijohtoon kanssa			
		Toiminnalliset tavoitteet Vihreä siirtymä ja hiilineutraalius Yhtiö on edelläkävijä puhtaassa siirtymässä (mm. uusiutuvan energian osuus, päästövähennykset, hukkalämpöjen hyödyntäminen, energiatehokkuus ja energian varastointi).	Uusiutuvan energian ja hukkalämmön osuus, perustuotannon päästöttömyys %			
		Innovaatio, kilpailukyky ja asiakastytyväisyys Korkea asiakastytyväisyys ja toimitusvarmuus.	NPS (seuranta kvartaaleittain)			
		GigaVaasa-alueen ja yhden hukkalämpökohteen kehittäminen yhteistyössä kaupungin kanssa. Ennakoiva sähköverkon kehittäminen.	Onnistuneet liittymiset verkkoon			

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Vaasanseudun Kehitys Oy – Vasaregionens Utveckling Ab (1850796-9)	58,1 %	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön tilikauden tulos 0 (yhtiöjärjestyksen mukaisesti) Toiminnalliset tavoitteet Yhteistyön vahvistaminen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa alueen osaamisen ja työllisyyden edistämiseksi. Vahvistetaan elinkeinoelämän kilpailukykyä kehittämällä innovaatioita, monikielistä osaamista ja tutkimusyhteistyötä korostavia yritysverkostoja sekä edistämällä vihreää siirtymää ja energiateknologiaa, jotta Vaasan seutu profiloituu kansainvälisesti houkuttelevana ja kestävästä liiketoimintaympäristönä. Syvennetään oppilaitosten, yritysten ja kuntien yhteistyötä rakenteilla ja projekteilla, jotka tukevat osaavan työvoiman sitouttamista alueelle sekä koulutuksen ja työelämän kohtaantoa. Kehitetään kestävästä ja vetovoimaista toimintaympäristöstä asumisen, liikkumisen ja palveluiden ratkaisilla. Optimoidaan hanketoiminta alueellisen hyödyn maksimoimiseksi yhteistyössä korkeakoulukonsernin kanssa. Vahvistetaan alueen roolia puolustusteollisuuden ja dual use- liiketoiminnan kehittäjänä,	Tilikauden tulos € Yhteisten työllisyyttä edistävien hankkeiden määrä, työllistettyjen henkilöiden määrä yhteistyön kautta, yritysten työvoimapulan väheneminen alueella, perustettujen yritysten lukumäärä ja toimiala. Em. mittareiden kehittäminen vaikuttavuusnäkökulmasta Vaasan Ekosysteemisopimuksen 2021-2027 tehokas toteutus ja muut kehityshankkeet sekä yritysten investointi- ja kehityshankkeiden edistäminen yrityspalveluissa. Suurten teollisten investointihankkeiden edistäminen alueelle. Yhteisten projektien määrä, verkostotapaamisten määrä, opiskelijoiden sitoutuminen alueelle (kyselytutkimukset). Yhtiön toimenpiteet logistiikan kehittä- misessä ja edunvalvon- nassa, erityispanostuk- sena v.2026 Vaasan lentoliikenteen kehittäminen. Alueellisesti vaikuttavien hankkeiden määrä ja arvo € Tapahtumat ja hankkeet, joilla on edistetty yritysten	991	82 177	0

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
		huomioiden sektorin merkittävät kansalliset investoinnit ja hankerahoituksen lähteet. Hankintalakiuudistukseen valmistautuminen Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa lainmukaisen ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	uutta liiketoimintaa sekä investointi- ja kehityspanoksia.			
Vähänkyrön Vuokratalot Kiinteistö Oy (0992710-1)	100,0 %	Taloudelliset tavoitteet Asuntojen taloudellinen käyttöaste on hyvä, tavoite vähintään 90 %. Toiminnalliset tavoitteet Kiinteistöjen korjausvelan hallinta, uudisarvon ja nykyarvon suhteen tavoitetaso vähintään 75 %. 5v investointiohjelman mukaiset ylläpitokorjaukset tulorahoituksella.	Toteutunut käyttöaste % Korjausvelan määrän kartoittaminen, € / %	84,2	85,5	90,0 75 %

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
Osakkuusyhteisöt						
Kvarken Link (2965226-4)	50 %	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön taloudellisena tavoitteena on saavuttaa vähintään 8 %:n liikevoittoprosentti varmistamalla kannattava kasvu ja tehokas resurssien käyttö. Toiminnalliset tavoitteet Tarjota turvallinen, ympäristöystävällinen ja asiakaslähtöinen meriliikenneyhteys Vaasan ja Uumajan välillä, joka tukee alueiden välistä taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista yhteistyötä sekä mahdollistaa sujuvan matkustaja- ja rahtiliikenteen vuoden ympäri	Liikevoitto-%	9,5	1,0	8,0
Mico botnia Oy Ab (2876122-3)	38,2 % in-house	Taloudelliset tavoitteet Yhtiön toiminta on kannattavaa ja saavutettu tehokkuus hyödynnetään asiakashinnoissa (suoriteperusteisen laskutuksen pilotointi ja raportointi omistajalle). Tehostetaan toimintaa hyödyntämällä säännöllisiä kilpailutuksia sekä markkinakartoituksia, prosesseja tehostamalla. Toiminnalliset tavoitteet Prosesseja ja palveluita kehitetään jatkuvasti asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten mukaan. Järjestelmien kartoitus sekä kilpailutus omistajan tarpeen pohjalta. Hankintalakiuudistukseen valmistautuminen Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa kehitysyhtiön lainmukaisen, tehokkaan ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	Liikevoitto-% Yksikkökustannukset Palautteet, reklamaatiot	2,8	0	2
Oy Vaasan ammattikorkea- koulu – Vasa yrkehögskola Ab (2267669-3)	29,4 %	Taloudelliset tavoitteet Maltillinen positiivinen tulos Ulkoisen rahoituksen ja TKI-toiminnan vahvistaminen	Tilikauden tulos € T&K ulkoinen rahoitus (M€), T&K-toiminnan yritysrahoitus (M€)	666 708 1,86 0,10	495 000 2,00 0,12	100 000 2,40 0,15

Yhteisön nimi (y-tunnus)	Omistus- osuus	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Tavoitteen mittari	Lähtö- taso	Ennuste 2025	TA 2026
		Toiminnalliset tavoitteet Alueen elinvoimaa ja yritysklustereita tukeva koulutus. Kansainvälisen vetovoiman ja pitovoiman vahvistaminen. Turvata ammattikorkeakoulun houkuttelevuus ja kasvun edellytykset verkostoitumisen avulla sekä vahvistaa korkeakoulun profiilia.	Jatkuvan oppimisen opintopistemäärä Kansainvälisten opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista $\geq 15\%$ Valmistuneiden kv-opiskelijoiden Suomeen työllistyminen (%) Ensikertalaiset opiskelijat (%) Tavoiteajassa suoritettut tutkinnot (%)	6 365 15 63 76 56	7 500 13 65 79 68	7 300 15 66 80 70
TT Botnia Oy (2995396-4)	37,2 % in-house	Taloudelliset tavoitteet Toiminta pidetään kannattavana ja sen kannattavuutta vahvistetaan parantamalla toiminnan tuloksellisuutta. Emoyhtiön hyvä tulos näkyy asiakkaille kilpailukykyisinä hintoina, ja konsernin kokonaistulosta kasvatetaan hyödyntämällä markkinayhtiön tuottoja. Markkinoilla toimivan tytäryhtiö YritysBotnia Oy:n kannattavuuden ja tehokkuuden parantaminen. Toiminnalliset tavoitteet Prosesseja ja palveluita kehitetään jatkuvasti asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten mukaan. Ylläpidetään ISO 9001 laatusertifikaatti, jolla varmistetaan toiminnan ja prosessien laadukkuus ja yhdenmukaisuus. Resurssit ja kehittämistoimet kohdennetaan ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon ja työhyvinvoinnin tukemiseen. Hankintalakiuudistukseen valmistautuminen Luodaan toimiva ratkaisumalli hankintalain uudistuksen tueksi, joka varmistaa yhtiön lainmukaisen, tehokkaan ja omistaja-arvoa tuottavan toiminnan.	Emoyhtiön liikevoitto-% Maksettu osinko / konserniavustus emoyhtiölle Kehitystoimenpiteiden dokumentointi ja seuranta (määrä ja toteutumisaste), Asiakastytytyväisyys potilaiden osalta (NPS). Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus on vähintään 60 %	2,1 0 53	2,0 300 000 55	2,0 60

1.6. Talousarvion sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

1.6.1. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi voidaan määritellä bruttoperiaatteella määräraha ja tuloarvio tai nettoperiaatteella toimintakate. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena.

Sitovuus merkitsee mm. sitä, että määrärahaa tai nettomäärärahaa ei saa ylittää, tuottotavoitetta ei saa alittaa tai sitova tavoite ei saa jäädä saavuttamatta ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä.

Vaasan kaupungissa valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä niitä vastaavat toimintakatteet sekä nettoinvestoinnit.

Talousarviovuoden aikana ilmenevät määrärahojen ylityspaineet ja mahdollisuudet menojen alitukseen tai tulojen ylityksiin tulee tuoda esiin talouden seurantaraportissa.

Mahdolliset talousarviomuutokset viedään pääsääntöisesti kaupunkitasoisesti valtuuston käsittelyyn osavuositarkastusten yhteydessä.

Lukiokoulutuksen sitova taso opetustoiminnan puolesta on valtionosuusnormin mukaiset kustannukset €/oppilas ovat korkeintaan valtionosuusnormin suuruiset. Toimintaan sovelletaan ylivuotista nettobudjetointia. Valtuustoon nähden sitovana, tilinpäätöksessä todettu normihinnan ylitys ("alijäämä") tulee kattaa kahden seuraavan vuoden aikana. Normihinnan alituksen ("yliäämä") kertymistä ei rajoiteta. Sitova taso maksupalvelutoiminnan puolesta on toiminnan kattaminen toimintatuloilla. Alijäämä voidaan kattaa opetustoiminnassa syntyneellä ylijäämällä. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Vamia on ylivuotisessa nettobudjetoinnissa oleva yksikkö, jolle laaditaan informatiivinen tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Talouden ohjauksessa noudatetaan soveltuvien osien tukipalvelujen ohjauksen ja arvioinnin menettelytapaohteita. Sitova taloudellinen tavoite on: jos yksikön tulos-/rahoituslaskelma on tilinpäätöksessä alijäämäinen tai talousarvion laatimisvuoden ennuste näyttää alijäämää, on tämä alijäämä katettava viimeistään kolmen seuraavan vuoden aikana. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Talousarviokirjan investointiosassa investoinnit voidaan esittää hankekohtaisesti, vaikka sitovuus on yleisellä tasolla.

Talousarviomuutoksia voidaan tehdä seuraavasti:

1. Lisämäärärahoista ja tulosalueiden välisistä muutoksista käyttötaloudessa ja investointiosassa päättää valtuusto.
2. Organisaatiomuutoksiin liittyviä toimintoja ja niihin liittyviä määrärahoja voidaan siirtää kaupunginhallituksen päätöksellä.
3. Kaupunginhallitus voi päättää varausmäärärahojen sekä hankevastinrahojen tulosalueiden välisistä siirroista. Konserniohjauksen alaisten tulosalueiden toimintasäännössä on säännelty talous- ja strategiajohtajan oikeudesta siirtää hankevastinrahoja.
4. Tulosalueen sisäisistä muutoksista päättävät tulosaluejohtajat käyttötalouden osalta, lähtökohtaisesti hankintavaltuuksia vastaavissa rajoissa eli kansallisten kynnysarvojen alittavilta osin. Kansallisten kynnysarvojen ylittävältä osin lopulliset päätökset tekee lautakunta. Tulosaluetasoa alemmista muutoksista päättää lautakunnat investointien osalta. Nämä muutokset tulee tuoda tiedoksi lautakunnille, joilla on otto-oikeus asiaan.
5. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin 1 milj. € ja yli 1 milj. € investointihankkeen käyttötarkoituksen muutoksesta ja valtuusto päättää 2 milj. € ja yli 2 milj. € investointihankkeen käyttötarkoituksen muutoksesta.
6. Valtuusto päättää verotulojen, valtion-osuuksien sekä rahoitustuottojen/-kulujen muutoksista.
7. Valtuusto päättää antolainojen, ja lainanoton muutoksista.
8. Valtuusto päättää muutoksista liikelaitosten tuloutustavoitteisiin, liikeylijäämään sekä nettoinvestointien kokonaismäärään.
9. Sairausvakuutuskorvaukset budjetoidaan varausmäärärahoihin ja siirretään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden tulojen perusteella muille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.
10. Kesätyöllistämisen määrärahat, jotka budjetoidaan Konsernihallinto - tulosalueelle, siirretään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden menojen perusteella muille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.
11. Työllistämismäärärahat, jotka budjetoidaan varausmäärärahoihin, siirretään viimeistään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden menojen perusteella muille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.
12. IT-laitteiden leasingkustannukset ja sellaiset keskitetysti hallinnoitavat kustannukset budjetoidaan Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset -tulosalueelle ja siirretään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden menojen perusteella muille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.
13. Lautakunnalla ei ole oikeutta aloittaa uutta toimintaa tai lisätä palvelutasoa, joita ei ole sisällytetty talousarvioon.

Toimielin	Tulosalue	Sitovuus
Keskusvaalilautakunta Tarkastuslautakunta Kaupunginvaltuusto	Vaalit Tarkastustoimi Kaupunginvaltuusto	Netto Netto Netto
KONSERNIOHJAUKSEN TOIMIALA Kaupunginhallitus	Kaupunginhallitus Konsernihallinto Hyvinvointipalvelut Avustukset Jäsenmaksut Osuudet Varausmäärärahat Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset	Netto Netto Netto Netto Netto Netto Netto Netto
Pohjanmaan työllisyyslautakunta	Työllisyyden yhteistoiminta-alue	Netto
Vähäkyrön aluelautakunta	Vähäkyrön Aluepalvelut	Netto
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA Kasvatus- ja opetuslautakunta	Varhaiskasvatus Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset Suomenkielinen perusopetus Ruotsinkielinen perusopetus	Netto Netto Netto Netto
Koulutuslautakunta	Vaasan Lyseon lukio Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk Vamia Nuorisopalvelut Vaasan kaupungin opistot Aikuisten perusopetus	Netto, ylivuotinen, valtionosuusnormi Netto, ylivuotinen, valtionosuusnormi Netto, ylivuotinen, valtionosuusnormi Netto Netto Netto
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	Liikuntapalvelut Taseyksikkö Hietalahden Stadion Vaasan kaupungin museot Kulttuuri- ja kirjastopalvelut Vaasan kaupunginorkesteri Vaasan kaupunginteatteri	Netto Netto Netto Netto Netto Netto
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA Rakennus- ja ympäristölautakunta	Rakennusvalvonta Ympäristönsuojelu Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue	Netto Netto Netto Netto
Kaupunkiympäristölautakunta	Yhteispalvelut Kiinteistötoimi Kuntatekniikka Kaavoitus	Netto Netto Netto Netto
Vaasan seudun jätelautakunta	Jätelautakunta	Netto

Tuloslaskelma	Sitova taso
Verotulot	Brutto
Valtionosuudet	Brutto
Rahoitustuotot- ja kulut	Netto

Investoinnit	Sitova taso
Tulosalueiden investoinnit	Netto
sekä	
Investoinnit ≥ 1 M€ hankkeet	Hankekohtaisesti sitova, brutto
lisäksi	
Investoinnit ≥ 2 M€ hankkeet	kattavampi raportointi valtuustolle osavuositarkastuksen Q2 ja tilinpäätöksen yhteydessä

Rahoituslaskelma	Sitova taso
Antolainat	Netto
Pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhennys	Netto
<i>Lyhytaikaisia lainoja saa olla enintään 100 M€, ja niiden osuus saa olla korkeintaan 30 % koko lainasalkusta.</i>	

Liikelaitokset	Sitova taso
Tuloutustavoite Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	xx euro
Liikelyijäämä ilman poistoja Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	xx euro
Liikelaitosten investoinnit: Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	Netto Netto

1.6.2. Talousarvion seuranta

Tulosalueiden tulee antaa lautakunnille selvitys sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätösennuste.

Aikataulu:

1. käyttösuunnitelmien tarkistus lautakunnissa tammikuussa
2. osavuositarkistukset laaditaan neljännesvuosittain maalisk., kesä-, syys- ja joulukuun lopun tilanteista. Osavuositarkistus sisältää talouden toteuman ja tilinpäätösennusteen
3. osavuositarkistus (Q2) on laajempi puolivuositarkistus, joka sisältää toteuman ja tilinpäätösennusteen lisäksi investointien, riskien, henkilöstöseurannan ja tavoitteiden seurannan.
4. osavuositarkistus (Q3) sisältää talouden toteuman ja tilinpäätösennusteet käyttötalous- ja investointiosasta.

1.6.3. Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat.

Vaasan kaupungissa tilivelvollisia ovat:

- kaupunginhallituksen ja sen jaostojen jäsenet
- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat
- tulosaluejohtajat
- toimielinten alaisten yksiköiden johtavat viranhaltijat, jotka toimivat esittelijöinä
- em. henkilöiden sijaiset toimiessaan sijaisina

Tilivelvollisuusvelvollisuus ei rajoitu kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen ja niiden perusteiden ja tuloperusteiden noudattamiseen. Ilmoitusvelvollisilla yhteisöillä on kokonaisvastuu omista vastuualueistaan.

2. Käyttötalousosa

2.1. Vaalit

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii kuntavaaleissa, aluevaaleissa ja valtiollisissa vaaleissa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Keskusvaalilautakunnan toimintaa ohjaavat vaali- ja puoluelainsäädäntö sekä muut kunnan

toimintaa ohjaavat lait ja asetukset. Keskusvaalilautakunta järjestää suunnittelu-kaudella 2026-2028 eduskuntavaalit 18.4.2027. Keskusvaalilautakunta järjestää sekä ennakkoon äänestyksen että varsinaisen vaalipäivän äänestyksen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeisenä tavoitteena on huolehtia äänestysaktiivisuuden nostamisesta järjestämällä ennakkoon äänestyspisteet mahdollisimman lähelle paikkoja, joissa äänestäjät yleensä liikkuvat sekä järjestämällä äänestyspäivän paikkoihin mahdollisuuden kuitata koneellisesti äänestyksiä jonojen välttämiseksi.

Tavoitteet

Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vaalien toimittamisen turvaaminen	Tilaratkaisun löytyminen	Pysyvä tilaratkaisu Kokonaistaloudelliset ICT-ratkaisut

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	376	178	0
TOIMINTAKULUT	- 430	- 399	- 17
TOIMINTAKATE	- 54	- 221	- 17
NETTOKULUT/ASUKAS €	0,76	3,21	0,24

Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja, mutta vuoden 2027 eduskuntavaalien valmistelut aloitetaan syksyllä.

Henkilöstö

Keskusvaalilautakunnalla ei ole vakituista henkilöstöä, vaan se palkkaa tarvittavaa tilapäistä henkilöstöä vaaleja varten.

2.2. Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden ulkoisen valvonnan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa sekä onko palvelutoiminta järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Tulosalue sisältää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tilintarkastuksen (ostopalvelu) ja tarkastusyksikön toiminnan.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Tarkastuslautakunta toteuttaa talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytyjen strategisten tavoitteiden arviointia sekä muita kuntalaissa sille määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet

Arvioida sitovien tavoitteiden ja resurssien yhteensovittamisen seurauksena syntyvät tulokset. Kaupungin palvelutoimintaa arvioidaan suhteessa sitoviin tavoitteisiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Kuntalain nojalla lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaupungin hallintosäännössä määrätyn tavoin.

Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa kuntalain nojalla onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston asettamien päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastusyksikkö järjestää tarkastuslautakunnan alaisen hallinnon sekä valmistelee tarkastuslautakunnalle esiteltävän arviointikertomuksen ja muut kaupungin ulkoiseen arviointiin liittyvät asiat. Lisäksi tarkastusyksikkö avustaa tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työn yhteensovittamisessa.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ulkoinen tilintarkastus /pv	80,7	85	87,9	80	80

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Ulkoinen tilintarkastus, ostopalvelu /1000€	36,8	35,4	58
Nettokulut/asukas	2,98	3,94	4,28

Tavoitteet

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Arviointikertomus vuodelta 2025	Kertomus laadittu: Toteuma 0.0, Tavoite 4.0	Laaditaan arviointikertomus tarkastuslautakunnan valtuustokauden mukaisen arviointikehikon perusteella.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Arviointisuunnitelman mukainen toiminta	Suunnitelma laadittu: Toteuma 0.0, Tavoite 4.0	Toimintavuoteen 2025 kohdistuvan arviointisuunnitelman toteuttaminen

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 209	- 279	- 306
TOIMINTAKATE	- 209	- 279	- 306

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	1,4	2	2
Määräaikaiset	0	0	0

2.3. Kaupunginvaltuusto

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto toimii kaupungin ylimpänä päätöksentekuelimenä, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Kaupungin strategia on valtuuston keskeisin väline kaupungin toiminnan ja talouden pitkäjännitteisessä johtamisessa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungin toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Lauta- ja johtokunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kaupungin toimintaympäristössä panostetaan edelleen positiiviseen väestönkasvuun, talouden tasapainoon sekä palvelurakenteen jatkuvaan

tarkasteluun ja kehittämiseen. Kaupungin veto- ja pitovoimaa vahvistetaan asemakaavoituksella ja riittävällä tontti- ja asuntotuotannolla sekä jatkamalla työnantajamielikuvan vahvistamista. Verkostoimainen yhteistyö luo perustaa laaja-alaiselle yhteistyölle ja vahvistaa kaupungin roolia mahdollistajana.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaupungin vision ja strategisten linjausten toimeenpano ja valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden asettaminen, mittareiden kehittäminen ja seuraaminen toimialoille, tulosalueille ja palveluille. Tavoitteiden toteuman seuranta puolivuositain. Kaupungin konserniohjauksen vahvistaminen ja toiminta-ohjelmien ohjausvaikutuksen kehittäminen.

Valtuuston päätösten oikeudellinen valvonta tapahtuu kaupunginhallituksen täytäntöönpanopäätösten yhteydessä.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Valtuuston kokoukset ja seminaarit	13	10	12
Päätökset lkm	86	110	90

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Kustannukset € / kokous	46 430	49 130	39 500
Nettokulut/asukas	5,92	6,93	6,63

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 416	- 491	- 474
TOIMINTAKATE	- 416	- 491	- 474

Kaupunginvaltuuston budjettiin on aiemmin sisältynyt kaupungin uudenvuoden juhlan järjestämiseen varattu määräraha. Juhlan järjestämisvastuu siirtyy vuonna 2026 kulttuuritoimen hoidettavaksi. Siirretään valtuuston budjetista kulttuuritoimelle 24 000 euron määräraha juhlan järjestämistä varten. Kaupunginvaltuuston talousarvioesitys sisältää määrärahan siirron ja on 24 000 euroa alle annettu sitovan kehyksen.

Henkilöstö

Valtuuston alaisuudessa ei ole omaa henkilöstöä.

2.4. Konserniohjauksen toimiala

Toimialan kuvaus

Konserniohjaus huolehtii kaupunginhallituksen alaisena hallinnon, henkilöstön, talouden, hyvinvoinnin, Pohjanmaan työllisyysalueen ja Vähänkyrön aluehallinnon palveluista.

Konserniohjauksen toimiala koostuu kaupunginhallituksen, konsernihallinnon, hyvinvointipalveluiden, työllisyyden yhteistoiminta-alueen sekä Vähänkyrön aluehallinnon tulosalueista. Konsernihallinnon tulosalue koostuu edelleen seitsemästä palvelualueesta; talous ja strategia, omistajaohjaus, henkilöstö, hallinto ja asiointi, viestintä ja yhteiskuntasuhteet, digitalisaatio ja innovaatiot sekä sihteeripalvelut. Konsernihallinnon tulosalueelta on siirretty työterveyshuollon määrärahat Keksitetysti hallinnoitavat kustannukset –tulosalueelle ja osuus verotuskustannuksiin Osuudet –tulosalueelle. Konserniohjauksen toimialaan kuuluu myös tulosalueita, joissa on vain määräraha, mutta ei toimintaa. Edellä mainitut tulosalueet ovat Avustukset, Jäsenmaksut, Osuudet, Varausmäärärahat sekä Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset.

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Konserniohjaus keskittyy kaupungin talouden kestävydestä huolehtimiseen kaupunginvaltuuston hyväksymän tasapainottamisohjelman 2024-2027 (KV 29.4.2024 § 18) toimenpiteet huomioiden. Hallinnon toimintojen tehostamista toteutetaan kehittämällä palveluorganisaatiomallia vahvistamalla automatisoituja prosesseja ja itsepalvelua tekoälyä ja digitaalisia työkaluja hyödyntäen. Yhden luukun periaatetta jalkautetaan asiointipalveluiden keskittämisen ja sähköisen asiakasportaalien avulla. Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat edelleen keskiössä. Kaupungin uusi strategia astuu voimaan 1.1.2026. Kaupungin elinkeinoelämän voimakkaan kehittymisen tueksi jatketaan aktiivista vetovoimaisuuden kehittämistä yhteistyössä Vasekin ja yritysten kanssa. Kotouttamispalveluissa varaudutaan uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon ja kehitetään edelleen yhteiskuntaorientaatiokoulutusta vastaamaan suureen palvelutarpeeseen. Sovittelutoiminnassa varaudutaan valtakunnallisen ohjauksen siirtoon oikeusministeriön alaisuuteen sekä lisäämään verkosto- ja hanketyöskentelyä lasten ja nuorten rikollisuuden ennaltaehkäisyssä. Vähänkyrön elinvoiman vahvistamiseksi panostetaan virikkeelliseen ympäristöön, nuorisopalveluihin, joukkoliikenteeseen, työllistymiseen ja vanhemmuuden tukeen.

Toimialan toimintamenot ovat noin 79 miljoonaa euroa ja toimintakate noin -56 miljoonaa euroa. Henkilökuntaa toimialalla on noin 290 vakituista ja noin 34 määräaikaista (htv-perusteinen), josta työllistettyjen osuus noin 13.

2.4.1. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua sekä hoitaa kaupungin ulkoisia suhteita. Kaupunginhallitus reagoi aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Hallituksen ja jaostojen kok.	44	40	42
Päätökset lkm	453	750	650

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Kustannukset € / asukas	- 22,48	- 25,75	- 26,21

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	112	16	13
TOIMINTAKULUT	- 1 694	- 1 841	- 1 886
TOIMINTAKATE	- 1 582	- 1 825	- 1 873

Osallistuvaan budjetointiin on varattu 15 000 euron määräraha. Vuonna 2026 järjestetään kaupungin vuosijuhla.

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	4	4	4
Määräaikaiset	0	0	0

2.4.2. Konsernihallinto

Toiminta-ajatus

Konsernihallinto vastaa kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja sen jaostojen valmistelu ja täytäntöönpanotehtävistä ja vastaa kaupungin talouden, omistajaohjauksen, henkilöstön ja hallinnon palveluista. Tulosalue ohjaa, tukee ja valvoo kaupungin organisaation toimintaa ja vastaa tytäryhteisöjen omistajaohjauksesta. Konsernihallinto järjestää hallinnollisten tukipalvelujen tuotannon kaupungin omille yksiköille ja vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin brändinhallinnasta. Se myös ohjaa tehtäväalansa tietotekniikan ja digitalisaation hyödyntämistä.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Konsernihallinto keskittyy kaupungin talouden kestävydestä huolehtimiseen. Suunnitelmakaudella jatketaan investointien kestävä rahoituksen selvitystyötä pitkän aikavälin talouden tasapainon saavuttamiseksi. Kaupungin elinkeinoelämän voimakkaan kehittymisen tueksi jatketaan aktiivista vetovoimaisuuden kehittämistä yhteistyössä Vasekin ja yritysten kanssa. Lisäksi elinkeinoelämän tukemisessa korostuu kunnille siirtyneiden työvoimapalveluiden kehitys ja muotoilu kaupungin toimintoja hyödyntäen. Hallinnon toimintojen ja tuottavuuden kehittämistyö jatkuu ja henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen on keskiössä. Suunnitelmakaudella valmistellaan asiointipalveluiden kehittämisprojektia, jossa tähdätään sähköisen asioinnin parannuksiin sekä yhden luukun palvelumallin tuomiin hyötyihin.

Vuodesta 2026 alkaen osuus verotuskustannuksiin on siirretty osuudet tulosalueelle ja työterveyshuolto keskitetysti hallinnoitavien kustannuksien tulosalueelle.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
HALLINTO JA ASIOINTI					
Kirjatut asiat (kpl)	1 218	2 168	6 075	5 500	5 500
OMISTAJAOHJAUS					
Konserniyhtiöiden liikevaihto 1 000 € (luvut ilman sisäisiä eliminointeja)	876 945	338 375	342 179	350 257	298 400
Konserniyhtiöiden tase 1 000 € (luvut ilman sisäisiä eliminointeja)	1 047 940	805 507	797 388	875 644	785 500
DIGITALISAATIO JA INNOVAATIOT					
Työasemien määrä (kpl), koko kaupunki	11 461	12 646	13 293	14 232	13 980
VIESTINTÄ JA YHTEISKUNTASUHTEET					
Mediatiedotteiden määrä	381	350	370	360	380
vaasa.fi-sivuston kävijät	629 524	635 211	1 760 557 (vuodesta 2024 lähtien seurataan vierailujen kehittymistä, ei uniikkeja kävijöitä)	1 700 000	1 800 000
Sosiaalisten medioiden seuraajat *	39 688	42 065	44 575	44 000	47 000
HENKILÖSTÖ					
HTV (koko kaupunki, määräaikaisten ja vakituisten)	3 381	2 755	2 691	2 840	2 840
Terveysperusteiset poissaolot (pv/htv)	19	14,3	15,3	15,5	15
Lähtövaihtuvuus	168	127	141	120	130

*Pääsomekanavat @vaasavasa: Facebook, LinkedIn, Instagram, TikTok (vuodesta 2025 lähtien), Twitter (31.12.2024 saakka)

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	227,99	244,50	226,71

Tavoitteet

Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kestävä kuntatalous	Ali-/ylijäämä Lainakanta euroa/asukas	Edistetään sote-erien poistaminen valtionosuusjärjestelmästä vos-uudistuksen yhteydessä Tärkeimpien innovaatiotoimintaan liittyvien tahojen ja avainhenkilöiden tunnistaminen sekä kaupungin roolin selkeyttäminen innovaatiotoiminnassa Tehostetaan lahjoitusrahastojen hallintaa, keskitetään sijoituksia ja varmistetaan, että mahdolliset tuotot hyödyttävät käyttäjiä riippumatta nykyisistä sijoitustuotteista Laaditaan työkalu omistajaohjaushankkeiden priorisoimiseksi ja aikatauluttamiseksi, jotta varmistetaan resurssien tehokas käyttö ja hankkeiden oikea-aikainen toteutus Investointisuunnittelun systemaattisuuden ja läpinäkyvyyden vahvistaminen erityisesti infrahankkeissa Omistajastrategian laatiminen
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Osaava henkilöstö	Valmennukset, koulutukset lkm Urapolkujen toteumamäärät (sisäinen liikkuvuus) Henkilötyövuosien määrä	Urapolkujen mallintaminen Tekoälyosaamisen vahvistaminen Prosessien automatisointi, teknologian ja tekoälyn hyödyntäminen, mm. tikettijärjestelmän pilotointi Osaamisen johtamisen vahvistaminen, osaamiskartoitukset

Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvä johtaminen	Johtoryhmän kokoukset lkm Palautekysely Työhyvinvointikysely	Laajennetun johtoryhmän vakiinnuttaminen Kaupunkitasoisen yhteishengen vahvistaminen
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tunnettuuden lisääminen ja brändin vahvistaminen	Imagotutkimus (kolmen vuoden välein) Kampanjakohtaiset mittarit Osallistujamäärä pitovoimatyön tapahtumiin	Tapahtumien ja elämysten lisääminen sekä matkailijoiden ja vierailijoiden määrän kasvattaminen
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Uusi asiakaspalvelupiste, asiakaslähtöinen konsepti	Asiakaspalautteet Vasteajat palveluissa Säästöt henkilötyövuosissa	Toimintojen keskittäminen, konsultti-muutosjohtaminen Resurssien optimointi Palvelutarpeiden kartoitus

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	6 756	6 295	5 535
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	3	0	60
TOIMINTAKULUT	- 22 800	- 23 620	- 21 796
TOIMINTAKATE	- 16 042	- 17 325	- 16 201

Henkilöstö

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	164,5	159,8	169,6	174,39
Määräaikaiset	14	27,2	8,01	10,06

Konsernihallinnon vakituinen henkilöstö lisääntyy 3 henkilöllä työllisyyden yhteistoiminta-alueelle tehtävien tukipalveluiden vuoksi.

2.4.3. Hyvinvointipalvelut

Toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on koordinoita ja kehittää hyvinvointipalveluita kokonaisvaltaisesti, vastata asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisestä niiltä osin, kun tehtävien järjestämisvastuuta ei ole siirretty muille toimialoille ja laatia hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus sekä seurata niiden toteutumista. Hyvinvointipalveluiden tehtäviin kuuluvat myös lakisääteinen rikos- ja riita-asioiden sovittelu ja kotoutumispalveluiden järjestäminen. Hyvinvointipalveluihin kuuluvat seuraavat palveluyksiköt: hyvinvointi, kotouttamispalvelut, sovittelutoiminta ja työllistäminen. Hyvinvointipalveluista vastaa hyvinvointijohtaja.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vuonna 2026 hyvinvointipalveluissa kehitetään toimintaa uudessa toimintaympäristössä sekä valmistellaan toimitilamuutosta ja uuden asiakaspalvelukonseptin käyttöönottoa yhdessä konserniohjauksen muiden tulosalueiden kanssa. International House Vaasan kehittämistyötä jatketaan osana asiakaspalvelukonseptin muutosta. Yhteistyössä Pohjanmaan työllisyyden yhteistoiminta-alueen kanssa kehitetään työllisyyden hoitoon liittyviä toimintatapoja.

Kotouttamispalveluissa varaudutaan uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon ja kehitetään edelleen yhteiskunta-orientaatiokoulutusta vastaamaan suureen palvelutarpeeseen. Sovittelutoiminnassa varaudutaan valtakunnallisen ohjauksen siirtoon oikeusministeriön alaisuuteen sekä lisäämään verkosto- ja hanketyöskentelyä lasten ja nuorten rikollisuuden ennaltaehkäisyssä. Hyvinvointipalvelujen verkostokumppanien toimintaan

kohdistuvat valtakunnalliset säästöt aiheuttavat epävarmuutta, mikä haastaa yhteistyötä ja ennakointia.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Hyvinvointi rakennetaan yhdessä. Niukkoina taloudellisina aikoina yhteistyö, priorisointi ja resurssien teho-kas käyttö ovat tärkeämpiä kuin koskaan. Keskeinen osa tätä on tiedonvaihto ja tiedottaminen sekä kaupunkiorganisaation sisällä että ulkoisten toimijoiden kanssa. Päällekkäistä työtä eri organisaatioiden välillä pyritään välttämään kehittämällä operatiivista yhteistyötä.

Hyvinvointiyksikön asiantuntijat seuraavat ajankohtaista tilannetta ja koordinoivat toimenpiteitä, jotka liittyvät muun muassa terveisiin elintapoihin, osallisuuteen ja turvallisuuteen. Hyvinvointisuunnitelman seurantaryhmien työtä jatketaan ja suunnitellaan samalla tulevaisuuden hyvinvointityötä. Kehitetään hyvinvointitiedon viestintää, seuranta ja raportointia. Lapsiystävällinen kunta -työn koordinoitua tehdään tiiviisti toimialojen yhteistyönä. Uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-ohjelma otetaan käyttöön.

Kotouttamispalveluissa kehitetään toimintaa tavoitteena tarjota kotoutujille riittävää ja oikea-aikaista tukea, ohjausta ja neuvontaa, jotta he oppivat toimimaan uudessa yhteiskunnassa. Yhteistyötä tiivistetään monialaisen verkoston kanssa. Kotoutumisohjelman toteutumista koordinoitua yhdessä hyvinvointiyksikön kanssa. Sovittelutoiminnassa kehitetään lasten ja nuorten sovittelua yhteistyössä koulujen ja Ankkuri-toiminnan kanssa. Palveluista tiedotetaan uusille asiakasryhmille ja etsitään sekä asiakkaille että tilanteisiin sopivia työmenetelmiä. Työllistämisyksikössä kehitetään työllistymistä edistäviä palveluita vaasalaisille työttömille työnhakijoille, huomioiden erityisesti haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevat.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
KOTOUTTAMISPALVELUT					
Asiakasmäärä	376	485	628	750	675
alle 7-vuotiaita	45	55	45	50	25
7-17 -vuotiaat	-	-	-	-	150
Yli 18-vuotiaat, ensimmäinen vuosi	-	-	-	-	50
Yli 18-vuotiaat, 2. ja 3. vuosi	-	-	-	-	450
Uusien asiakkaiden määrä	88	219	274	100	50
SOVITTELUTOIMINTA					
Aloitteiden määrä	516	507	612	550	500
Asiakasmäärä	1 225	1 206	1 498	1 400	1 400
Sovitteluiden määrä	512	395	500	450	400
Rikos- ja riita-asioiden määrä vuosittain	785	711	865	800	700
HYVINVOINTIYKSIKKÖ					
Yhdistysavustukset (kpl)	-	-	33	30	30
- joista uusia avustuksia hakeneita yhdistyksiä	-	-	11	8	6

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
TYÖLLISTÄMISYKSIKKÖ					
Työllistettyjen määrä työllistämisyksikössä	-	-	20	20	10
Työllistämistä edistävien palveluiden osanottajien asiakasmäärä (työkokeilut, harjoittelut, TET, jne.)	22	42	37	50	80
Työllistymistä edistävien palveluiden asiakaspäivien määrä/vuosi	-	-	1 207	1 200	1 800
Kesätyöllistettyjen määrä, työllistämisyksikkö	-	-	241	180	180
VASTAANOTTOKESKUS					
Majoitusvuorokaudet / vuosi	229 872	276 730	90 579	0	0
Majoitusvuorokauden hinta, euroa / vrk	28	28,6	31,44	0	0
Keskimääräinen kuntaan siirtymisaika (vrk) päätöksensaannista	50	75	60	0	0

Vastaanottokeskuksen toiminta päättynyt kaupungilla 31.5.2024. Työllistämisyksikkö siirtynyt osaksi Hyvinvointipalveluita 1.1.2025 alkaen.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	75,67	17,46	21,91

Tilinpäätös 2024 luvussa mukana työllistämispalveluiden tulosalue ennen Pohjanmaan työllisyyden yhteis-toiminta-alueen aloitusta.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Asiakaslähtöisen hyvinvoinnin yhteistyömallin kehittäminen	Hyvinvointisuunnitelman keskeiset mittarit. Sovittelualoitteiden määrä. Yhteiskuntaorientaatioon ilmoittautuneiden määrä.	Vahvistetaan operatiivisen tason yhteistyötä ja yhteistä tavoitetilaa keskeisten kumppanien kanssa organisaatiosta riippumatta. Toiminnan ennakoitavuus ja ajantasainen tilannekuva. Vahvistetaan työllistymisen edellytyksiä yhteistyön, tiedon ja ajantasaisen viestinnän avulla.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Onnelliset ja hyvinvoivat asukkaat	Asiakaspalaute Hyvinvointisuunnitelman keskeiset mittarit Hyvinvoinnin ja sosiaalisen kestävyysmittarit (Mayors Indicators) Onnellisuuskysely	Valtavirtaistetaan hyvinvointi kaupungin organisaatiossa. Tiedotetaan palveluista selkeästi ja monikanavaisesti tavoitteena saavuttaa oikeat kohderyhmät. Arvioidaan hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteiden vaikutuksia. Varmistetaan palvelujen saavutettavuus, turvallisuus ja soveltuvuus sekä osallisuuden mahdollisuus eri väestöryhmille. Otetaan käyttöön monikoordinaattorimalli Lapsiystävällinen kunta -työssä.
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Asukasmäärän lisääminen ja osaavan työvoiman turvaaminen		Kehitetään yhteistyötä erityisryhmien työllistämiseksi uudessa toimintaympäristössä. International House -palvelukonseptin toteuttaminen.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	5 785	2 346	1 999
TOIMINTAKULUT	- 5 564	- 3 583	- 3 565
TOIMINTAKATE	221	- 1 238	- 1 566

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	24,8	25,93	25,93
Määräaikaiset	36,4	19,91	19,53

2.4.4. Avustukset

Toiminta-ajatus

Tulosalueen määräraha yhteensä 5 266 400 euroa sisältää avustuksia 968 600 euroa, Vaasan osaamisperustan vahvistamisen 300 000 euroa sekä sisäisen pääomavuokra-avustuksen 4 037 800 euroa. Talousarviomäärärahaan sisältyy lisäksi yleisen avustusrahaston arvioitu tuotto 40 000 euroa.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
AVUSTUKSET:			
IB-opetus	55 000	55 000	55 000
Vaasan kesäyliopisto	30 000	0	30 000
Vaasanseudun Urheiluakatemiesäätiö ry	30 000	30 000	30 000
Asukasyhdistyksille annettavat avustukset	25 000	25 000	25 000
Vaasassa vuoden aikana järjestettäviin tapahtumiin 1)	145 000	100 000	100 000
Elinkeinojen kehittäminen	161 100	161 100	161 100
Korkeakoulujen kehittämistoimintaan	200 000	200 000	200 000
Muut avustukset, talousarviomääräraha: 2)			
Vaasan yliopistosäätiö	83 000	83 000	83 000
Högskolestifelsen i Österbotten	38 000	38 000	38 000
Kuntsin säätiö	5 000	5 000	5 000
Muut avustukset 3)	83 500	81 500	241 500
YHTEENSÄ	869 600	778 600	938 600

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
VAASAN OSAAMISPERUSTAN VAHVISTAMINEN - LAHJOITUSPROFESSUURIT JA TUTKIMUSTOIMINTA:			
Hanken, Sustainability Reporting and Financial Analysis, kaksi osaprofessuuria	-	-	100 000
Vaasan yliopisto, kaupunkikehitysprofessori	-	-	40 000
Helsingin yliopisto, Vaasassa järjestettävään oikeustieteelliseen koulutukseen	125 000	160 000	160 000
Vaasan yliopisto, energiatekniikan professorit (osarahoitus)	80 000	80 000	0
Åbo Akademi Vasa, kielikylpyprofessori	100 000	100 000	0
Åbo Akademi Vasa, valtio-opin akatemialehtoraatti	30 000	30 000	0
Åbo Akademi Vasa, Lasten ja nuorten kestävä hyvinvointi	76 000	76 000	0
YHTEENSÄ	411 000	446 000	300 000
Nettokulut/asukas	56,38	55,16	73,70

1) Campus Festival 10 000 €, Energy Week 15 000 €, eSport pelitapahtuma 25 000 €, muut tapahtumat 50 000 €

2) Talousarviomäärärahaan sisältyy yleisen avustusrahaston sääntöjen mukainen käytettävissä oleva arvioitu tuotto 40 000 €.

3) Sisältää avustukset mm. keilahallin laiteuudistukseen 100 000 €, Pidä Saaristo Siistinä ry 50 000 €, VPS Juniorit 50 000 € sekä avustukset Koy Vaasan Myllynrannan ja Asemakorttelin tilintarkastusmaksuihin, hulevesimaksuihin ja kiinteistöveroon.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	30	40	40
TOIMINTAKULUT	- 3 997	- 3 949	- 5 306
TOIMINTAKATE	- 3 967	- 3 909	- 5 266

2.4.5. Jäsenmaksut

Toiminta-ajatus

Määräraha 339 000 € sisältää seuraavat konserniohjauksen maksamat yhdistysten ja yhteisöjen jäsenmaksut:

- Suomen Kuntaliitto ry 145 000 €
- Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat KT 45 000 €
- Pohjanmaan kauppakamari 31 000 €
- Merenkurkun neuvosto 27 600 €
- Osuuskunta Viexpo 20 000 €
- GT musiikkiluvat Oy 11 700 €
- Climate Leadership Coalition -verkosto 11 000 €
- Teosto ry 10 500 €
- Kopiosto ry 7 200 €
- Rakli ry 8 200 €
- Motiva Services Oy (FISU -verkosto) 8 000 €
- Union of the Baltic Cities 3 300 €
- Elävät kaupunkikeskustat ry 2 000 €
- Suomen kotiseutuliitto 700 €
- Vaasan kesäyliopisto 400 €
- Finsk-svenska Handelskammaren i Sverige 400 €
- Kunnallistieteen yhdistys 200 €

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	4,6	4,8	4,74

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	-	-	-
TOIMINTAKULUT	- 323	- 340	- 339
TOIMINTAKATE	- 323	- 340	- 339

2.4.6. Osuudet

Toiminta-ajatus

Tulosalueen määräraha 21 832 200 euroa sisältää seuraavat erät:

Työttömyyden hoito, yhteensä 15 380 500 euroa

- Vaasan osuus Pohjanmaan työllisyyden yhteistoiminta-alueen menoista 7 032 900 euroa
- Työttömyysetuuksien kuntaosuus 8 709 600 euroa
- Työnhakijaksi rekisteröityjen kotoutujien kotouttamiskorvauksien tulot 362 000 euroa

Kuntayhtymät, yhteensä 3 942 900 euroa

- Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä 1 487 200 euroa
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur 1 069 700 euroa (summaan sisältyy osuus Wasa Teaterista ja kulttuuritoiminnasta)
- Pohjanmaan liitto 1 386 000 euroa

Muut, yhteensä 2 508 800 euroa

- Osuus verotuskustannuksiin 800 700 euroa
- Vaasan osuus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen menoista 84 500 euroa
- Vaasan seudun Kehitys Oy, VASEK, 1 095 000 euroa
- Vaasan seudun Matkailu Oy 528 600 euroa

Vuodesta 2026 alkaen osuus verotuskustannuksiin on siirretty konsernihallinnosta osuudet tulosalueelle. Pohjanmaan työllisyyden yhteistoiminta-alueen kuntaosuudet laskevat 43 000 euroa vuonna 2026, mutta kustannusten jakoon perustuvat väestötilastot nostavat Vaasan kuntaosuutta 50 800 eurolla verrattuna vuoteen 2025. Vaasan työttömyysetuuksien kuntaosuuteen on varattu 100 000 euroa enemmän kuin vuonna 2025.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vaasan työttömyysetuuksien kuntaosuus	4 497 613	8 609 600	8 709 600
Nettokulut/asukas	65,57	291,39	305,51

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	771	362	362
TOIMINTAKULUT	- 5 385	- 21 010	- 22 194
TOIMINTAKATE	- 4 614	- 20 648	- 21 832

2.4.7. Varausmäärärahat

Toiminta-ajatus

Tulosalueen määräraha 5 795 200 euroa sisältää mm. seuraavat varaukset:

Palkka- ja henkilöstömenoihin liittyvät varaukset uudelleensijoitustoimintaan 191 100 euroa, palkankorotuksiin sekä työnantajakulujen nousuun 1 800 000 euroa, työllistämistoimintaan ja siviilipalvelustoimintaan 1 020 000 euroa. Työllistämistoiminnan määrärahoilla työllistetään kaupungin yksiköihin pitkäaikaistyöttömiä työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksujen alentamiseksi. Tuloeränä palkkavaraukseen sisältyy sairausvakuutuskorvaus 1,3 milj. euroa. Korvaus

budjetoidaan yhtenä eränä palkkavaraukseen menon vähennykseksi (lukuun ottamatta liikelaitoksia ja nettoyksiköitä). Vuoden aikana saatavat korvaukset kirjataan hallintokunnille palkkamenon vähennykseksi.

Sivistystoimen vuokrankorotukset 1,4 milj. euroa.

Maakauppojen ja vuokra-alueiden lunastuksen yhteydessä tulleiden rakennusten ja rakenteiden ylläpito-, korjaus-, hallinto- ja purkukustannukset sekä sotekiinteistöjen kehitystyöhön 900 000 euroa.

Kotikuntakorvaukset 500 000 euroa.

Projektiluonteisiin kohteisiin; Ekosysteemisopimus 563 000 euroa ja kehittämisraha 238 000 euroa.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	6,73	51,47	81,10

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	6	0	0
TOIMINTAKULUT	- 480	- 3 647	- 5 795
TOIMINTAKATE	- 474	- 3 647	- 5 795

2.4.8. Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset

Toiminta-ajatus

Tulosalueen määräraha 2 704 400 euroa sisältää mm. seuraavat varaukset:

- tasausmaksu 3 050 400 euroa
- tapaturmavakuutusmaksu 380 000 euroa (maksu kohdistetaan palkkojen suhteessa muille hallintokunnille)
- vakuutusmaksut 69 500 euroa
- vahingonkorvaukset ja oikeudenkäyntikulut 120 000 euroa
- IT-laitteiden leasingvuokrat 1 320 000 euroa
- työsuhdepyöräetu 50 000 euroa ja ePassi 290 000 euroa
- varautuminen ja riskien hallinta 121 100 euroa
- tuloeränä 3 277 400 euroa liike- ja maksupalvelutoimintaan sekä tuotannollisiin tukipalveluihin kohdistettavat kustannukset sekä sisäiset maanvuokratulot Vaasan talotoimelta hallintokunnille
- työterveyshuollon toimintakulut 1 850 000 euroa ja tuloeränä Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksiin 901 000 euroa

IT-laitteiden leasingvuokrien kustannukset ovat nousussa, vuoden 2026 määrärahalisäys on 300 000 euroa. Vuodesta 2026 alkaen työterveyshuollon kustannuksia seurataan keskitetysti hallinnoitavien kustannuksien kustannuspaikalla. Työterveyshuollon määrärahaan on tehty tarkistus, mikä lisää nettokustannusta 75 000 eurolla. Työllisyysalueelta laskutettava osuus on huomioitu kustannusten nousun arvioinnissa.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	48,85	22,47	37,84

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	1	3 411	4 178
TOIMINTAKULUT	- 3 438	- 5 004	- 6 883
TOIMINTAKATE	- 3 437	- 1 593	- 2 704

2.4.9. Työllisyyden yhteistoiminta-alue

Toiminta-ajatus

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät ovat muodostaneet kunnille uuden valtionosuustehtävän 1.1.2025 alkaen. Vaasan kaupunki toimii vastuukuntana Pohjanmaan työllisyysalueella, johon kuuluvat myös Pohjanmaan kunnista Uusikaarlepyy, Kaskinen, Vöyri, Mustasaari, Laihia, Maalahti, Närpiö sekä Korsnäs. Palvelusta on laadittu kuntien välinen yhteistyösopimus. Kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Määrärahojen riittämiseen ja palveluiden turvaamiseen liittyvät haasteet korostuvat taloussuunnittelukaudella. Avointen työpaikkojen vähentynyt määrä, työttömyysetuuksien kuntaosuuden laajeneminen sekä pitkäaikais-

työttömien työllistämisen korkeat kustannukset luovat kunnille entistä suurempia taloudellisia paineita. Suunnittelukaudella edistetään entistä toimivampien työllisyyspalveluiden muotoilua kunnassa olevia toimintoja hyödyntäen sekä keskitytään yhteistyöpintojen kehittämiseen.

Vuosien 2026–2027 aikana Vaasan työllisyyspalveluiden toimipiste muuttaa osana asiointipalveluiden keskittämisen hanketta.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Työllisyysalue on sitoutunut järjestämään kaikki lakisääteiset tehtävät, mitä laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä säädetään. Mikäli kunnat haluavat panostaa työllistymiseen enemmän kuin laki velvoittaa, toteuttavat he ne omalla resurssoinnilla. Työllisyyden yhteistoiminta-alue kehittää ja suunnittelee työllisyyden hoidon palveluita. Lakisääteiset palvelut ovat: työnvälityspalveluja, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja, valmennusta, työvoimakoulutusta, muutosturvakoulutusta. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, tämän lain mukaiset kokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025
Avoimien työpaikkojen määrä	27 949	20 069	11 336	9 500
Alkaneet työttömyysjaksot	8 250	9 843	9 015	8 000
Henkilöitä, joiden työttömyys alkanut 3 kk sitten (k.a.)	2 649	2 949	3 522	2 349
Henkilöitä, joiden työttömyys alkanut 12 kk sitten (k.a.)	582	660	927	795
Työttömien määrä				
Kaikki	3 549	4 023	4 545	5 097
Nuoret 18 – 25 vuotiaat	360	471	522	612
Yli 50 -vuotiaat	1 290	1 401	1 560	1 668
Yli 60 -vuotiaat	447	501	570	630
Ulkomaalaiset	627	753	1 014	1 281

Työttömyyden ammattirakenne Työnvälitystilaston Työllisyyskatsaus - Työ- ja elinkeinoministeriö (tem.fi) Edellisen talousarvion yhteydessä ilmoitetut tilastotiedot vuosien 2022-2023 osalta ovat päivitetty työvoimaviranomaisten tietojärjestelmän tiedoilla.

Toiminnan suoritteet on jätetty arvioimatta vuoden 2026 osalta, sillä seurantiedot tulevat merkittäväällä viiveellä. Kehityksen ennustamisen haasteita lisää myös se, että toiminta-alue muutoksen seurauksena aikaisempien vuosien vertailutietoa taulukon ulkopuolisista suoritteista ei mahdollisesti ole saatavilla kunnittain.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
AVUSTUKSET			
Palkkatuki		1 600 000	1 600 000
Starttiraha		600 000	750 000
Starttirahalausunnot		90 800	110 800
Harkinnanvaraiset kulukorvaukset		100 000	50 000
Matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset		10 000	10 000
Työolosuhteiden järjestelytuki		20 000	20 000
KOULUTUS- JA VALMENNUSPALVELUIDEN OSTOT			
Kotoutumiskoulutukset		1 361 300	1 361 300
Kotoutumisen alkukartoitus		96 000	130 000
Työvoimakoulutukset		1 004 000	1 004 000
Valmennuspalvelut		497 300	116 100
Muutosturvakoulutus		3 000	43 000

Taulukossa vuoden 2025 luvut ovat esitetty muutetun talousarvion mukaisena, Työllisyysjohtaja 6.3.2025 § 43. Vuoden 2025 talousarviossa olevaa tunnuslukua Vaasan työttömyysetuuksien kuntaosuus seurataan Osuudet tulosalueella.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Asiakaslähtöisen hyvinvoinnin yhteistyömallin kehittäminen	Pitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten, kotoutujien ja nuorten työllistyminen sekä palveluihin osallistuminen. KEHA:n tilastot (Mylly ja työnvälitystilasto)	Palvelut vaikeasti työllistyville sekä haavoittuvassa asemassa oleville
Onnelliset ja hyvinvoivat asukkaat		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Onnelliset ja hyvinvoivat asukkaat	Työnantajakäyntien määrä Työtarjousten ja esittelyiden määrä Palkkatukipäätösten määrä Virta 3kk työttömyyteen Asiakastyytyväisyyskysely Työhönvalmennuksen osallistujien määrä	Piilotyöpaikkojen etsiminen ja tarjoaminen asiakkaille Palkkatuen lisääminen pk-yrityksille Työhönvalmennuspalvelun toteuttaminen omana tuotantona
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Osaavan työvoiman turvaaminen	Asiakaspalaute Rekrykoulutusten määrä KEHAn tilastot	Työnantajakäyntien kohdentaminen yhteistyökumppaneiden kanssa ja työllisyyspalveluiden tunnettuus ja näkyvyys Rekrykoulutusten lisääminen Maahan muuttavien työllistymisen tukeminen Maassa muuttavien työllistymisen tukeminen

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT		11 104	11 104
TOIMINTAKULUT		- 11 104	- 11 104
TOIMINTAKATE		0	0

Henkilöstö

Suorite	TA2025	TA2026
Vakituiset	82,1	81,1
Määräaikaiset		3

Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärissä ei ole merkittävää muutosta. Työhönvalmennuspalveluiden järjestäminen omana tuotantona sekä työllisyysalueen viestintäpalveluiden uudelleenmuotoilu vuoden 2025 aikana johtaa muuttamaan työtehtävän siirtymiseen. Määräaikaisiin työtehtäviin varataan 3 henkilötyövuotta vuodelle 2026.

2.4.10. Vähänkyrön aluepalvelut

Toiminta-ajatus

Vähänkyrön aluepalvelut huolehtii yhdessä kaupungin muun organisaation kanssa Vähänkyrön lähipalvelujen, elinkeinojen ja osallistumisen kehittämisestä poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin, elinvoiman, sekä osallisuuden edistämiseksi. Vuoden 2026 alusta Nuorten työpaja siirtyy Vähänkyrön aluepalveluiden toimintayksiköksi.

Nuorten työpaja Följy on Kyrönmaan alueen yhteinen, Vaasan kaupungin hallinnoima työpaja. Nuorten työpajakokonaisuus toimii nuorisolain mukaisena valmennuspaikkana, jonka tehtävänä on ohjata alle 29-vuotiaita nuoria kohti työmarkkinoita ja kulutusta Kyrönmaan (Laihia, Vähäkyrö) alueella. Kyseessä on lähipalvelu Kyrönmaan alueen nuorille nuorisotyöllisellä ja henkilökohtaisella otteella. Nuorten työpaja Följyssä pyritään siihen, että toiminta on aktivoivaa ja työelämälähtöisesti vaikuttavaa. Toiminnan tarkoituksena on nuoren osallisuuden, kasvun ja itsenäistymisen tukeminen.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vähänkyrön aluepalvelut:

Syntyvyyden lasku ja kaupungistuminen haastavat pieniä paikkakuntia, mutta hybridityö ja maaseutumainen elämänlaatu voivat lisätä vetovoimaa. Luonto- ja lähimatkailun palvelut sekä kotiin toimitettavat palvelut, myös Posti, tulee turvata. GigaVaasan ja energiaklusterin vuoksi Vähäkyrössä tarvitaan ennakoivaa tonttipolitiikkaa ja kunnallistekniikkaa. Työvoimapulaa helpotetaan tukemalla nuoria työelämään, ikääntyneiden työssä jaksamista ja työperusteista maahanmuuttoa. Elinvoiman vahvistamiseksi panostetaan virikkeelliseen ympäristöön, nuorisopalveluihin, joukkoliikenteeseen, työllis-

tymiseen ja vanhemmuuden tukeen. Kuntalaiset toimivat kehittäjäkumppaneina.

Nuorten työpaja Följy:

Työpaja tukee nuorten polkua koulutukseen ja työelämään sekä tarjoaa elämänhallinnan apua. Toimintaa kehitetään työelämälähtöisemmäksi yhteistyöverkoston avulla, ja sen vaikuttavuus ulottuu useiden vuosien päähän. Kuntien ja hyvinvointialueiden rooli työllisyydessä kasvaa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Alueen asukkaiden, yhdistysten ja yritysten osallistuminen, heidän tarpeistaan lähtevä toiminta sekä kumppanuuksien edistäminen ovat lähtökohtina alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämisessä. Aluepalvelut osallistuu aktiivisesti aluetta koskevien asioiden esille nostamiseen, valmisteluun ja päätöksentekoon yhteistyössä eri toimialojen ja muiden toimijoiden kanssa. Tarjoamme myös maksuttomia kokoontumis- ja näyttelytiloja. Yhteispalvelupiste on kuntalaisten ensisijainen yhteydenottoaika. Se on asiakaslähtöinen, tehokas ja helppokäyttöinen kanava erilaisten asiointi- ja neuvontapalveluiden hankkimiselle yhdestä pisteestä. Väestön ikääntyminen ja etäisyys kantakaupungin neuvonta- ja muihin palveluihin lisäävät henkilökohtaisen palvelun tarvetta. Yhteis- palvelupiste turvaa postin palveluja Vähänkyrön kirkonkylällä ja sen lähialueilla. Aluepalvelut tuottaa kesäkahvila- ja museopalveluita Kirkonmäen kulttuurialueella, ja kehittää mm. ulkoilualueita asukas-yhteistyössä.

Seutukunnallinen Nuorten työpaja Följy tuottaa sopimuskunnille (Laihia, Vaasa/Vähäkyrö) jalkautuvaa työpajatoimintaa, joka sisältää yksilöllisen tavoitteen mukaista ohjausta, työ- ja opiskelupaikan hakua, määräaikaista ja työkokeilu- paikkoja, tutustumisia yrityksiin ja oppilaitoksiin sekä työllistymistä avoimille markkinoille. Täydentävänä toimintana myös ryhmävalmennusta.

Toiminnassa on huomioitu heikot kulkuyhteydet Kyrönmaan alueella, minkä myötä asiakkaita voidaan tukea kotoa liikkeelle lähtemisen suhteen myös siten, että nuori noudetaan palvelun piiriin ohjaajan toimesta.

Följy haluaa kehittää toimintaansa yhteistyössä lähettävien tahojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa, olla toimija syrjäytymisen ehkäisemisessä ja toimia poluttajana kohti työelämää.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Järjestettyjen tilaisuuksien määrä	42	20	20
Palvelu- ja neuvontatapahtumat, fyysiset asiakaskäynnit	19 881	18 000	18 000
Palvelu- ja neuvontatapahtumat, puhelut ja sähköpostit	1 569	2 000	2 000
Aluelautakunnan kokoukset	9	8	8
Lautakunnassa käsiteltyjen asioiden määrä	40	50	50
Työpajatoimintaan osallistuvat	21	17	20
Työpajatoiminnan työpäivät	2 113	1 071	2 000
Työpajan positiiviset keskeytykset prosentteina	100	80	80

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	4,62	4,85	5,35

TA2026 lukuun sisältyy Nuorten työpaja Följy.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Asukkaiden, yhdistysten, yrittäjien ja julkisten tahojen yhteistyö Vähänkyrön kehittämiseksi.	Yhteistapahtumien lukumäärä Vähässäkyrössä	Toimimme mahdollistajana ja fasilitoijana
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Nuorten työpaja Följyn toiminnalla nuoret pääsevät yksilöllisille jatkopoluille.	Positiiviset keskeytykset prosentteina	Nuoren kasvun, osallisuuden ja itsenäistymisen tukeminen. Yksilöllisiin tavoitteisiin perustuva valmennus. Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja sitouttaminen. Toiminta on aktivoivaa ja työelämälähtöisesti vaikuttavaa.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Nuorten työpaja Följyn toiminta on oikein mitoitettua ja laadukasta	Asiakasmäärä alueella	Työpajatoiminta on oikein resursoitua. Työpajan työntekijät ovat valmennuksen ammattilaisia.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Nuorten työpaja Följyn kehittäminen ja toiminnan kirkastaminen	Palvelun saavutettavuus	Työpajatoiminnan kehittäminen yhteistyöverkostoja ja valmentautujia kuunnellen. Aktiivinen yhteistyö lähettävien tahojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Markkinointi.
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vähänkyrön palveluverkon ja veto- ja pitovoiman kehittäminen suunnitelmallisesti tarvittavien yhteistyökumppaneiden kanssa.	Palveluverkon kattavuus Vähässäkyrössä	Aktiivinen toimialarajat ylittävä yhteistyö

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	77	72	188
TOIMINTAKULUT	- 403	- 416	- 570
TOIMINTAKATE	- 325	- 344	- 382

TA2026 lukuun sisältyy Nuorten työpaja Följy.

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	0,1	1,25	4,16
Määräaikaiset	1,7	1	1,33

TA2026 lukuun sisältyy Nuorten työpaja Följy.

2.5. Sivistystoimen toimiala

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi koostuu kolmesta lautakunnasta: kasvatus- ja opetuslautakunta, koulutuslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta, joihin kuuluu yhteensä 13 tulosaluetta. Sivistystoimen toiminnan tavoitteena on elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta, jolla on laadukas, kattava ja kustannustehokas palveluverkko.

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Toimenpiteitä laadukkaan, kattavan ja kustannustehokkaan palveluverkon saavuttamiseksi v. 2026:

- Vuoden 2026 aikana- käyttöön otettavat ja rakennettavat kohteet: Kasarmin päiväkot, Palosaaren päiväkot, Merikaarron päiväkot (tilaelementti) sekä Isolahden koulun laajennus sis. nuorisotalo.
- Keskustan yhtenäiskouluhankkeeseen liittyvät uudet valitukset odottavat hallinto-oikeuden käsittelyä.
- Museoiden säilytys- ja konservointitilojen hankesuunnitelma on laadittu vuoden 2025 aikana ja hankkeen on tarkoitus jatkua vuoden 2026 aikana.
- Tarveselvitysryhmät työstävät palveluverkkoselvityksissä esille nostettujen päiväkotien ja koulujen palvelutarpeita ja -ratkaisuja. Esim. Suvilahden kouluun liittyvä tilatarveselvitys on alkamassa.
- Liikuntapaikkarakentamisessa pesäpallokentän kunnostaminen on saatu valmiiksi keväällä 2025 ja seuraavaksi on tarkoitus rakentaa tekojäärädan tarvitsema kylmätekniikka.

Varhaiskasvatuksen uusi palveluverkkoselvitys on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 10.9.2025 §59. Vaikka syntyvyys on pudonnut myös Vaasassa, varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään nostamaan sekä valtakunnallisista että paikallisista keinoin. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ei siten välttämättä seuraa syntyvyystilastoja. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt merkittävästi, ja kasvun odotetaan jatkuvan työ- ja opiskelulähtöisen maahanmuuton vahvistuessa edelleen.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus sekä opetussuunnitelman tuntijakouudistus tuovat lisäkustannuksia perusopetukselle. Lisäksi oppilaiden erilaisten tuen tarpeiden kasvu aiheuttaa sopeuttamistarpeita koulujen toiminnalle ja tilojen käytölle. Keskustan yhtenäiskoulun päivitetystä hankesuunnitelmasta ja Raastuvankatu 33 purkuluvasta on tehty valituksia hallinto-oikeuteen. Valitukset odottavat hallinto-oikeuden käsittelyä. Suomenkielisen perusopetuksen uusi palveluverkkoselvitys on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 10.9.2025 §58.

Ammatillisen koulutuksen keskeiset muutokset ovat vuosina 2026–2027 tulossa olevat lainsäädäntömuutokset rahoitukseen ja oppimisen tukeen liittyen, suunnitteilla oleva jatkuvan oppimisen uudistus sekä sen vaikutus Vamian toimintaan.

Hietalahden jalkapallostadionin asemakaava-päivitys on työn alla ja tavoitteena on saada uusi asemakaava vahvistettua vuoden 2026 alkupuolella. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 29.9.2025 §83, että jalkapallostadionin vanhaa katsomoa vahvistetaan vuoden 2027 tyttöjen U17 EM-lopputurnausta varten, jos asemakaavan vahvistaminen viivästyy.

Vuonna 2024 laadittu ja hyväksytty kaupungin talouden tasapainottamisohjelma toimeen-

pannaan vuosina 2025-27 ja se vaikuttaa sivistystoimen palveluihin esim. palveluverkkojen tiivistämisenä, supistuneina aukioloaikoina, palveluiden vähentämisenä ja hintakorotuksina. Kulttuuri-, liikunta- ja kurssitarjonta pyritään kuitenkin pitämään laadukkaana ja monipuolisena.

Yhteistyö Uumajan kanssa etenee yhteisen strategian viitoittamalla tiellä; yhteistyö liikunnan ja kulttuurin saralla on vilkasta ja tuo tervetulleeseen lisän ohjelmistoon. Tulosalueet jatkavat myös muuta kansainvälistä yhteistyötä mm. Erasmus+ rahoituksen ansiosta. Uutena avauksena Nuorisovaltuustojen välinen yhteistyö Vaasan-Uumajan-Kielin-Hersonin välillä.

Unicefin lapsiystävällinen kunta arviointitilaisuus pidetään 10.12.2025, jonka jälkeen Vaasa saanee siihen liittyvän tunnustuksen. Työ jatkuu arviointitilaisuuden jälkeen mm. lapsivaikutusten arviointi -työn toimeenpanolla ja koulutuksilla.

Sivistystoimen toimialan toimintamenot ovat n. 211,5 M€ ja toimintakate n. -190 M€. Henkilökuntaa on vajaa 2150, joista vakinaisia n. 1710 ja määräaikaista n. 430 (TA26, htv-perusteinen).

2.5.1. Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on turvata jokaisen lapsen oikeus laadultaan hyvään ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä tasavaroiset mahdollisuudet kehittyä omien edellytystensä mukaisesti. Palvelut tulee tarjota tasavertaisesti suomen- ja ruotsinkielisinä, ja monikulttuurisuus huomioiden. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta perustuu valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin.

Subjektiiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan alkaa sen kuukauden alusta, kun lapsi täyttää 9 kuukautta, jatkuen siihen saakka, kunnes lapsi oppivelvollisena siirtyy perusopetukseen. Subjektiiivinen oikeus toteuttaa alle kouluikäisen lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen ja huoltajien oikeutta saada lapselleen varhaiskasvatuspaikka. Varhaiskasvatusta tulee lain mukaan järjestää tarvittavassa laajuudessa sekä mahdollisuuksien mukaan huoltajien toivomassa muodossa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaikka syntyvyys on vähentynyt myös Vaasassa sekä tilastokeskuksen että kaupungin oman väestösuunnitteen mukaan, lapsimäärä 2020- ja 2030-luvuilla pysyy samana tai laskee maltillisesti. Samalla varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään nostamaan sekä valtakunnallisin että paikallisin keinoin, jolloin paikkatarve kasvaa. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt merkittävästi, ja kasvun odotetaan jatkuvan työ- ja opiskelulähtöisen maahanmuuton vahvistuessa edelleen. Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien sekä varhaiskasvatuksen sosionomien saatavuus on haastavaa. Lisä-haasteena on myös

eläköitymisäältä. On löydettävä erilaisia keinoja saada pätevää henkilökuntaa, jotta lain uusi henkilöstörakenne toteutuu vuoteen 2030 mennessä. Varhaiskasvatuksessa asiakasmaksut ovat pienentyneet merkittävästi, nyt alle puolet perheistä maksaa varhaiskasvatuksesta. Uusi Edlevo-järjestelmä on otettu käyttöön, tavoitteena on parantaa palvelujen käyttöä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty opetus- ja kasvatuslautakunnassa sekä tilahallintaryhmässä. Palveluverkossa on meneillään paljon muutoksia, kun uusia päiväkoteja suunnitellaan ja rakennetaan ja vanhoja peruskorjataan. Palveluverkkoselvityksessä esitetään, että 1-2 ryhmän yksiköistä pyritään vähitellen luopumaan. Pienet yksiköt ovat taloudellisesti haastavia sekä henkilöstökustannusten että tukipalveluiden järjestämisen näkökulmasta. Tavoitteena on, että toimintaa tiivistämällä pystyttäisiin nopeuttamaan joistakin pienistä yksiköistä luopumista.

Palveluverkkoon tiedossa olevat muutokset taloussuunnitelmakaudella 2025-2028

- Merikaarron päiväkotitilaelementti, valmistuminen 12/2025 (75 paikkaa, suomenkielinen)
- Kasarmin päiväkotitilaelementti, valmistuminen 3/2026 (150 paikkaa, ruotsinkielinen)
- Palosaaren päiväkotitilaelementti, valmistuminen 9/2026 (128 paikkaa, kaksikielinen)
- Isolahden päiväkotitilaelementti, hankesuunnitelmavaiheessa, valmistuminen 6/2028 (150 paikkaa, suomenkielinen)

ESIOPETUS

Vaasassa maksutonta esiopetusta järjestetään kaikille 6-vuotialle 4 h/pv, oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna Perusopetuslain (628/1998) mukaisesti. Esiopetusta annetaan suomen- ja ruotsinkielisissä ryhmissä. Esiopetusta annetaan ruotsin kielellä myös kielikylpyryhmissä sekä vieraskielistä esiopetusta englannin kielellä. Eri kieli- ja kulttuuritautaisille lapsille järjestetään esiopetuksessa perusopetukseen valmistavaa opetusta 5 h/pv. Mikäli esiopetuksessa oleva lapsi tarvitsee myös täydentävää varhaiskasvatusta, järjestetään se samassa yksikössä.

PÄIVÄKOTITOIMINTA

Varhaiskasvatusta järjestetään kokoaikaisena ja osa-aikaisena, siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vaasassa palveluntarpeeseen vastaa 35 kunnallista ja 13 yksityistä päiväkotia.

PERHEPÄIVÄHOITO

Perhepäivähoito on varhaiskasvatusmuoto, joka tapahtuu kokoaikaisena tai osa-aikaisena perhepäivähoidajan kodissa. Perhepäivähoidon osuus on vähentynyt vuosittain ja hoitajia on tällä hetkellä n. 28.

VARHAISERITYISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen järjestäjä on velvollinen antamaan lapselle hänen tarvitsemaansa tukea esiopetuksen toimipaikassa, päiväkodissa tai perhepäivähoidossa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Lapsen tuen tarve arvioidaan ja tukea tulee järjestää viivytyksettä. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki järjestetään perusopetuslain uudistuksen myötä 1.8.2025 alkaen ensisijaisesti oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen kautta sekä tarpeen mukaan lapsikohtaisena tukitoimena. Varhaiskasvatuksessa tuki annetaan yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena. Jokaisella

lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin.

Perusopetuslain oppimisen tuen uudistuksessa elokuusta 2025 alkaen sekä Varhaiskasvatuslain uudistuksessa syksystä 2022 alkaen on kirjattu entistä vahvemmin lapsen oikeudesta tukeen ja tuen järjestämisen tavoista sekä jatkuvan erityisopettajan antama opetuksen saatavuudesta. Vaasan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tukimuodot ovat sekä kunnallisten että yksityisten päiväkotien käytössä. Varhaiserityiskasvatuksen palvelujen tarve ja kustannukset ovat lakimuutosten takia kasvaneet. Lasten tukemisen lisäksi pyritään vahvistamaan henkilöstön osaamista tuen antamisessa.

KIELI- JA KULTTUURITIE TOINEN OPETUS

Kieli- ja kulttuuritietoista varhaiskasvatusta kehitetään Vaasassa. Varhaiskasvatuksessa kaksi S2-opettajaa toimii eri kieli- ja kulttuuritautaisia lasten tukena. Syksystä lähtien opettajatiimiin liittyy uusi jäsen, jolloin tarjolle tulee myös ruotsi toisena kielenä -opetusta. Aiemmin opetusta on annettu vain suomi toisena kielenä. S2-opettajat työskentelevät ryhmissä tukien lapsia sekä henkilökuntaa pienryhmätoiminnan avulla.

DIGIPEDAGOGIIKKA

Vaasassa digitaalisuus on osa varhaiskasvatuksen arkea. Digitaalista osaamista tarvitaan vuorovaikutuksessa, viestinnässä, dokumentoinnin ja arvioinnin yhteydessä päivittäin. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää koulutuksellista tasa-arvoa ja varmistaa, että jokainen oppija saa tulevaisuuttaan varten yhdenvertaisesti riittävät digitaaliset taidot. Varhaiskasvatuksessa painopiste on lapsia osallistavassa toiminnassa, digitaalisten välineiden ja oppimisympäristön avulla harjoitellaan yhteistyötaitoja ja vuorovaikutusta sekä laitteiden tarkoituksenmukaista, turvallista ja ergonomista käyttöä.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Vaasan alle kouluikäisten lasten määrä 31.12	4 089	3 930	3 943	4 072	3 853
- joista 0-2 vuotiaita	1 721	1 617	1 551	1 669	1 575
- joista 3-6 vuotiaita	2 368	2 313	2 390	2 403	2 278
0-6 v. lapsia varhaiskasvatuksessa, yhteensä	3 041	2 979	2 976	3 257	3 082
Varhaiskasvatuksen piirissä koko kunnan 0–6-vuotiaiden asukkaiden ikäryhmästä (%)	75	76	75	80	80
- 0–2 v. lapsia kunnan asukkaiden ikäryhmästä (%)	44	45	43	50	50
- 3-6 v. lapsia kunnan asukkaiden ikäryhmästä (%)	96,6	98	97	98	98
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki					
Lasten kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tukea saaneista perheitä keskim./kk	687	675	505	635	550
Lapsia perhepäivähoidossa					
0-6 v. lapsia perhepäivähoidossa, yhteensä	135	112	99	112	108
0-2 vuotiaat perhepäivähoidossa	74	55	43	62	58
3-6 vuotiaat perhepäivähoidossa	61	57	56	50	50

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Lapsia päiväkodissa					
0-6 v. lapsia päiväkodissa, yhteensä	2 906	2 867	2 876	3 145	2 974
joista kunnallisessa päiväkodissa	2 356	2 311	2 313	2 510	2 380
joista palvelusetelipäiväkodissa	550	556	563	635	594
0-2 vuotiaat päiväkodeissa	667	679	626	739	720
3-6 vuotiaat päiväkodeissa	2 239	2 188	2 251	2 406	2 257
Lapsia esiopetuksessa	694	614	593	600	590
Muut kieliset lapset varhaiskasvatuksessa					
Vieraskielisten lasten määrä	516	528	570	581	593
Valmistavan opetuksen lapsimäärä	53	38	47	40	32
Palveluverkko					
Kunnalliset päiväkodit	19	19	19	18	18
Yksiköitä yhteensä (päiväkodit muodostuvat kokonaisuuden, joissa yhden esimiehen alaisuudessa voi olla useita yksiköitä)	36	36	37	36	36
palvelusetelipäiväkodit	9	13	13	13	13
perhepäivähoitajien määrä (omassa kodissa)	36	29	28	30	27
Ryhmäperhepäiväkoti	1	1	1	1	0

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Varhaiserityiskasvatus					
Lapsia varhaiserityisvarhaiskasvatuksessa, joista tuen piirissä yhteensä	540	342	294	340	432
Yleisen tuen tukipalvelut		1	2	5	4
Tehostettu tuki		250	228	240	210
Erityinen tuki, paikkakerroin 2		91	58	90	55
Ryhmäkoon pienennys		15	6	20	15
Ryhmäkohtaista tukea esiopetuksessa. lasten määrä					110
Lapsikohtainen tuki esiopetuksessa, lasten määrä					38

Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa tuli voimaan 1.8.2025 ja TA 2026:n tilastot on jaettu siten, että esiopetuslapset ja 0-5-vuotiaat ovat eri tilastoissa.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Bruttomenot 0-6v	13 336	13 823	14 414
Nettomenot 0-6v	12 481	13 276	13 860
Palvelumaksutulot (kaupungin) €	2 281 662	2 030 000	2 035 000
Palvelumaksutulot/kokonaismenoista %	4,34	3,78	3,66
Nollamaksuluokassa olevien lasten määrä 31.12	1 313	1 225	1 315
Nettokulut/asukas	699,43	729,56	747,32

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoivat lapset	Laatua ja lasten hyvinvointia seurataan lapsille ja huoltajille suunnatuilla säännöllisillä palautekyselyillä.	Lapsen osallistuminen varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun. Edistetään lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja kehitystä kaikissa pedagogisissa ympäristöissä Tutkitaan lasten kanssa uusia oppimismuotoja teknologian avulla, esim. interaktiiviset tarinat tai ohjelmointi. Vahvistetaan yhteistyötä perheiden kanssa tarjoamalla joustavuutta ja mahdollisuuksia osallistua toimintaan.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Johtajuuden tukeminen	Tyhykysely: esihenkilötoiminta KA	Säännölliset kokoukset esihenkilöiden kanssa, sekä hallinnolliset että pedagogiset. Apulaisjohtajajärjestelmän kehitetään edelleen.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistaminen	Henkilöstökyselyt, henkilöstön vaihtuvuus, hakijoiden määrä tehtävää kohden sekä osallistuminen täydennyskoulutuksiin	Kelpoisen henkilöstön määrän seuranta Kehitetään varhaiskasvatuksesta houkutteleva työnantaja Tarjotaan hyvät mahdollisuudet urakehitykseen ja täydennyskoulutukseen Vahvistetaan johtajuutta ja työiloa rekrytoimalla ja pitämällä aktiivisesti sitoutunutta ja osaavaa henkilöstöä.

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Aktiivisesti edistetään kielitietoista kasvatusta ja opetusta yhä monikulttuurisemmassa ja kaksikielisessä kaupungissa.	Lasten kielitaidot ovat parantuneet Perheiden palaute	Vahvistetaan suomen ja ruotsin kielen taitoja maahanmuuttotautaisilla lapsilla. Henkilöstön koulutus kielitietoisuudessa ja monikulttuurisuudessa Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa perheiden kokonaisvaltaisen tuen varmistamiseksi Edistetään lasten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia huolehtimalla inklusiivisuuden periaatteiden toteutumisesta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	3 370	2 129	2 133
TOIMINTAKULUT	- 52 583	- 53 826	- 55 537
TOIMINTAKATE	- 49 212	- 51 697	- 53 404

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	437,8	657,33	648,54
Määräaikaiset	267,7	65	61

2.5.2. Kotikuntakorvaukset, esi- ja perusopetus

Tulosalueen menoksi kirjataan kotikuntakorvaukset muissa kuin kaupungin esi- ja perusopetuksessa opiskelevista vaasalaisista oppilaista ja tuloksi korvaus

muiden kuntien oppilaista, jotka opiskelevat kaupungin esi- ja perusopetuksessa.

Tulosalueen menot ja tulot budjetoidaan kuluvaan vuoden tasoon. Valtionvarainministeriön päätös vuoden 2026 korvauksista saadaan vuodenvaihteessa ja luvut oikaistaan käyttösuunnitelmassa päätöksen mukaiseksi.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	1 561	1 561	1 901
TOIMINTAKULUT	- 7 328	- 7 328	- 7 934
TOIMINTAKATE	- 5 767	- 5 767	- 6 034
NETTOKULUT/ASUKAS €	81,96	81,38	84,43

2.5.3. Suomenkielinen perusopetus

Toiminta-ajatus

Suomenkielisen perusopetuksen tehtävänä on laadukkaan ja ajanmukaisen opetuksen järjestäminen terveellisissä ja turvallisissa oppimisympäristöissä perusopetuslain ja opetus-suunnitelman mukaisesti vuosiluokille 1-9.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärä lukuvuoden 2025-2026 alussa:

Vaasan kaupungin suomenkielisissä kouluissa opiskelee 4240 oppilasta, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa 101 oppilasta sekä Mustasaaren keskuskoulussa 116 vaasalaista lasta Länsiniityn ja Koskisuon alueelta.

Yleinen hintojen nousu (kouluruokailu, kuljetus, sisäiset vuokrat, siivous), palkankorotukset, vammaisoppilaiden sekä valmistavan opetuksen ryhmät kasvattavat tulosalueen menoja merkittävästi. Opetusmateriaalien ja oppikirjojen hinnat ovat nousseet merkittävästi. Lisäksi oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus sekä opetussuunnitelman tuntijakouudistus tuovat lisäkustannuksia tulosalueelle. Oppilaiden erilaisten tuen tarpeiden kasvu aiheuttaa sopeuttamistarpeita koulujen toiminnalle ja tilojen käytölle sekä lisää myös tarvetta suunnata opetuksen resurssia uudella tavalla.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Suomenkielisessä perusopetuksessa järjestetään

- yleisopetusta vuosiluokille 1-9
- luokkamuoistoista erityisopetusta vuosiluokille 1-9
- integroitua erityisopetusta vuosiluokille 1-9
- sairaalaopetusta (osasto, avo-opetus ja konsultatiivinen)
- etappiluokkatoimintaa
- JOPO-opetusta vuosiluokilla 8-9
- perusopetusta lastensuojeluyksiköissä
- maahanmuuttajataustaisten oppilaiden valmistavaa opetusta
- suomi toisena kielenä opetusta
- nivelluokkaopetusta yläkouluissa
- painotettua opetusta
- musiikkiluokkaopetus
- kielikylpyopetus, ruotsin kieli
- kaksikielinen opetus, suomi-englanti
- englanninkielinen opetus
- liikuntaluokkaopetusta Variskan ja Onkilahden yhtenäiskouluissa
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa
- oppilaskerhoja

Oppilaalla on perusopetuslain mukaan oikeus saada tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä opiskeluhoillon palveluja.

Uusia kustannuksia aiheuttaa elokuussa 2025 käynnistyneet sairaalaopetuksen uudet palvelut; sairaalaopetuksen avo-opetuksen luokka sekä sairaalaopetuksen konsultatiivinen erityisopettaja.

Lisäksi jokaisessa yläkoulussa työskentelee kouluvalmentaja.

Opetus ja pedagogiset palvelut

Opetuksen tavoitteena on, että oppilaat saavuttavat ne tavoitteet sekä tiedot ja taidot eri oppiaineissa, jotka valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa sekä Vaasan kaupungin kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa on kullekin ikäluokalle asetettu. Opetus pyritään toteuttamaan resurssien puitteissa mahdollisimman yksilöllisesti kunkin oppilaan oppimisedellytykset huomioiden. Vaasan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan oppilaskohtainen keskimääräinen opetusresurssi on 2,0 vvh / oppilas. Tämän lisäksi oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen sekä opetussuunnitelman tuntijakouudistukseen on osoitettu resurssia 0,142 vvh / oppilas.

Lukuvuonna 2025–2026 opetuksen painopisteet ovat oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä kielitietoisuus opetuksessa. Myös energiateemaa nostetaan esille.

Opetushallitus voi myöntää valtion erityisavustusta kuntien hakemusten perusteella opetuksen kehittämiseen. Suomenkielinen perusopetus on vuonna 2026 mukana kuudessa eri hankkeessa. Keskeisimmät hankkeet ovat tasa-arvo-hanke, kielikylpyopetuksen kehittämishanke, kansallinen lukutaitostrategian hanke, hyvinvoiva ja turvallinen koulu -hanke, liikkuva koulu -hanke sekä koulun kerhotoiminnan hanke.

Kouluilla järjestetään oppituntien ulkopuolella erilaista kerhotoimintaa sekä hankerahoituksen että perusopetuksen omalla rahoituksella. Nuorisopalveluiden hallinnoimassa Harrastamisen Vaasan mallissa pyritään saamaan oppilaille kokemuksia erilaisista harrastusmahdollisuuksista. Oppilaskerhojen ohjaajat voivat olla koulun henkilökuntaa tai kolmannen sektorin toimijoita.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Opiskeluhoolto jakautuu yhteisölliseen työhön, joka tukee koko kouluympäristöä ja sen yhteisöllisyyttä, sekä yksilölliseen työhön, joka sisältää opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelut, kouluterveydenhuollon palvelut ja monialaisen tuen tarpeen mukaan.

Koulunkäynninohjaajat

Oppilaiden oppimisen edistymistä ja koulunkäynnin sujumista tukevat koulunkäynninohjaajat. Tarve koulunkäynninohjaajista kasvaa koko ajan.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien oppilaille, joille on tehty oppilaskohtaisen tuen päätös. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, hankkia ostopalveluna tai antamalla avustusta palveluntuottajille. Toimintaa tarjotaan vähintään 760 tuntia lukuvuodessa (keskimäärin 4h/koulupäivä).

Suomenkielinen perusopetus järjestää aamutoimintaa kaikissa alakouluissa ja iltapäivätoimintaa kuudessa alakoulussa. Palveluntuottajina toimintaa järjestävät Vaasan Steinerkoulu, Kristillinen koulu, Suvituuli SMH osuuskunta, Vaasan palloseuran Juniorit ja Huutoniemen Ilttu.

Toiminnasta peritään asiakasmaksu. Valtionosuuksia myönnetään toiminnan käyttö-kustannuksiin.

Kouluruokailu

Oppilasruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilasruokailun tarkoituksena on täyttää n. 1/3 oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalvelut ostetaan TeeSe Oy:ltä.

Koulukuljetus

Vaasan perusopetuksessa noudatetaan kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiä oppilaskuljetusten järjestämisperusteita. Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka on vuosiluokkien 1-2 oppilailla yli 3 km ja sitä vanhemmilla oppilailla yli 5 km. Koulukuljetus on mahdollista saada myös, mikäli muut perusopetuslaissa määritellyt edellytykset täyttyvät. Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaalle osoitettuun lähikouluun virallisesta kotiosoitteesta.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Aamu- ja iltapäivätoiminta / Koululaisten määrä					
Kaupungin omissa yksiköissä	116,5	106,5	123	111	95
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	361	364	361	307	264
Yhteensä	477,5	470,5	484	418	359
Kouluverkko					
Koulujen lukumäärä	13	13	13	13	13
Ohjaajatoiminta					
Ohjaajien lukumäärä*	151	158	165	176	170
Ohjaajia HTV*	100	100,5	105,8	104,8	108,4
Oppilaita / laskennallinen ohjaaja *	45,6	43,6	41,2	41,2	39,1
Opetustuntien määrä oppilasta kohti					
Peruskoulut, vuosiluokat 1-6	1,62	1,67	1,67		
Peruskoulut, vuosiluokat 7-9	2,32	2,31	2,3		
Vammaisopetus	4,27	4,05	4,17		
Luokkamuotoinen erityisopetus	2,93	2,88	2,85		
Peruskoulut keskimäärin	1,95	1,98	2	2	2,02

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Opetustuntien määrä oppilasta kohti:					
Oppimisen tuki, ryhmäkohtainen tuki					0,122
Oppilaskuljetukset					
Kuljetettavia oppilaita	766	728	711	693	630
Kuljetettavien oppilaiden osuus %	17,3	16,6	16,3	16,1	14,9
Kustannukset € / kuljetettava oppilas	1 787	1 818	1 593	1 651	1 779
Oppilasmäärä / lukuvuosi					
Luokkien 1-6 oppilaat	2 875,5	2 815	2 772	2 742	2 656
Luokkien 7-9 oppilaat	1 548,5	1 568,5	1 583	1 574	1 584
Yhteensä (ilman valmistavaa opetusta)	4 424	4 383,5	4 355	4 316	4 240
- joista erityisen tuen päät. saaneita, ei pid. opv	427	448	469		
- joista vaikeimmin kehitysvammaisia, pid. opv	18	21	27,5		
- joista muita vammaisoppilaita, pid. opv	84,5	90,5	96,5		
Valmistava opetus	133	139	127,5	127	101

* Ohjaajien määrä TP23 on laskettu lukuvuoden (elo-toukokuun) henkilökunnan määrästä ja luvut sisältävät myös ulkopuolisella hankerahoituksella palkatut sekä ohjaajat, joiden palkkakustannukset laskutetaan oppilaiden kotikunnilta.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	- 682	-679,98	- 705,47

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoivat oppilaat	Koulupoissaolotunnit; ka per oppilas / ajalla 1.1.-31.5.2025 Oppilaiden, joiden toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla 2024 % Kouluviihtyvyysskysely 2024; Tulen mielelläni kouluun 3-6 lk. oppilaista, %	Koulut toimivat koulupoissaolojen puuttumisen mallin mukaisesti Kouluissa on käytössä tunnetaito-ohjelma. Koulujen turvallisuuteen ja kouluviihtyvyyteen panostetaan joka koulussa.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrä, ka per hlö, 30.6. asti Työhyvinvointikyselyjen tulokset 2024; työyhteisön toimivuus, ka %	Henkilöstöllä on mahdollisuus täydennyskoulutukseen ja työnohjaukseen tarpeen mukaan. Virassa oleville opettajille tarjotaan mahdollisuus työkiertoon. Työyhteisössä kiinnitetään huomioita yhteisiin pelisääntöihin, tasa-arvoisuuteen ja viihtyvyyteen. Säännölliset kehityskeskustelut
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Laadukas perusopetus	Opetukseen varattu oppilaskohtainen viikkotuntimäärä pysyy nykyisellä tasolla Sisäilma-ilmoitusten määrä ajalla 1.1.-30.6.2025 Päätoiminen opetushenkilöstö on muodollisesti pätevä, %	Opetusresurssit kohdennetaan kouluille lain ja yhteisten kriteerien mukaan. Edistetään oppimisympäristöjen ja opiskelumateriaalien ajanmukaisuutta Palkataan mahdollisuuksien mukaan muodollisesti pätevää henkilökuntaa Henkilöstölle järjestetään täydennyskoulusta eri aihepiireistä Edistetään koulujen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	2 266	1 480	1 467
TOIMINTAKULUT	- 50 252	- 49 664	- 51 881
TOIMINTAKATE	- 47 986	- 48 184	- 50 414

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	305,5	360,6	371,9
Määräaikaiset	236,5	212,7	199,4

TP 2024 määräaikaiset sisältää myös ulkoisella rahoituksella (hankerahoitus) palkatun henkilökunnan.

2.5.4. Ruotsinkielinen perusopetus

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tärkein tehtävä on antaa kaikille oppivelvollisille laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä tukea heidän oppimistaan, kehitystään ja hyvinvointiaan. Perusopetus antaa oppilaille laajan yleissivistyksen sekä edellytykset ja valmiudet toisen asteen jatko-opintoihin.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä pysyy vakaana tulevina vuosina.

Koulujen lisätilatarpeisiin liittyvät toimenpiteet on hoidettu tai niitä hoidetaan parhaillaan. Borgaregatans skolalle tulee kolmen luokkahuoneen tilaelementti vuoteen 2028 asti. Haga skola on saanut käyttöönsä vastaremontoidut tilat keväällä 2025. Gerby skolan ruokasalin lisätilatarpeeseen vastataan ja musiikkiluokka kunnostetaan vuoden 2026 aikana.

Koulujen käyttötalousarvion määrärahat on alibudjetoitu, koska muun muassa oppikirjojen, opetusmateriaalin ja muiden tarvikkeiden kustannukset kasvavat. Myös kouluruokailun, koulukuljetuksen, vuokrien ja siivouksen kustannukset kasvavat.

Yhä useampi oppilas tarvitsee laajaa tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin, ja koulunkäynninohjaajien tarve on suuri.

Yleiset hinnan- ja palkankorotukset vaikuttavat tulosalueen menoihin kielteisesti

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Ruotsinkielinen perusopetus järjestää

- perusopetusta vuosiluokille 1–9
- joustavaa perusopetusta
- tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin
- integroitujen erityisluokkien opetusta vuosiluokille 1–9
- sairaalaopetusta
- avointa sairaalaopetusta
- konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua
- perusopetusta lastensuojeluyksikköihin sijoitetuille oppilaille
- aamu- ja iltapäivätoimintaa
- perusopetukseen valmistavaa opetusta
- ruotsia toisena kielenä
- ennalta ehkäisevää oppilashuoltoa
- kerhotoimintaa.

Borgaregatans skolassa työskentelee kouluvalmentaja.

Kaikilla oppilailla on perusopetuslain mukaan oikeus saada tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä oppilashuollon palveluja ja ohjausta. Turvallinen ja suvaitseva oppimisympäristö edistää oppimista, hyvinvointia, osallisuutta ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.

Ruotsinkielisen perusopetuksen toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Svenska kulturfondenin tuella.

Opetus ja pedagogiset palvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston hyväksymä ruotsinkielisen perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma ohjaa opetusta ja koulunkäyntiä. Opetuksen ja oppimisen laadukkaan ja hyvän tason takaamiseksi on tärkeää, että tuntiresurssi pysyy 2,142 vuosiviikkotunnissa oppilasta kohden.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille. Oppilaat, joilla on päätös oppilaskohtaisista tukitoimista, voivat hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoiminnan itse, hankkia sen ostopalveluna tai tukea palveluntuottajaa. Ruotsinkielisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta on ulkoistettu kokonaan palveluntuottajille. Valtionosuuksia myönnetään toiminnan käyttökustannuksiin ja toiminnasta peritään asiakasmaksu.

Oppilashuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan opintomenestyksen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä. Oppilashuolto koostuu koko koulun toimintaa tukevista yhteisistä ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä ja lakisääteisestä oikeudesta yksilölliseen oppilashuoltoon. Yksilöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista oppilashuoltoa.

Oppilashuollon palveluista vastaa Pohjanmaan hyvinvointialue. Hyvinvointialue vastaa henkilöstöresurssien jakamisesta perusopetukseen.

Koulunkäynninohjaajat

Koulunkäynninohjaajien tehtävä on auttaa oppilaita oppimisessa, koulunkäynnissä ja arjen toiminnoissa sekä osallistua opetuksen suunnitteluun yhdessä opettajien kanssa. Koulunkäynninohjaajien tarve kasvaa jatkuvasti, koska yhä useampi oppilas tarvitsee paljon yksilöllistä tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Kouluruokailu

Kouluruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Kouluruokailun tarkoituksena on täyttää noin kolmasosa oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalvelut ostetaan TeeSe Oy:ltä.

Koulukuljetus

Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka on

- 1.–2. vuosiluokan oppilaalla yli 3 km
- 3.–9. vuosiluokan oppilaalla yli 5 km
- tai jos muut perusopetuslaissa tai Vaasan kaupungin koulukuljetuksen järjestämiseen liittyvissä periaatteissa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaan lähikoulun ja vakituisen kotiosoitteen väliselle matkalle.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Aamu- ja iltapäivätoiminta / Koululaisten määrä					
Kaupungin omissa yksiköissä	0	0	0	0	0
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	306	316,5	314	298	299
Yhteensä	306	316,5	314	298	299
Kouluverkko					
Koulujen lukumäärä	5	5	5	5	5
Ohjaajatoiminta					
Ohjaajien lukumäärä *	66	71	67	64	75
Ohjaajia HTV *	35,5	37,2	35,7	32,1	39,9
Oppilaita/laskennallinen ohjaaja *	36,9	35,6	37,6	41,6	33,2

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Opetustuntien määrä oppilasta kohti					
Peruskoulut, vuosiluokat 1-6	1,76	1,81	1,81		
Peruskoulut, vuosiluokat 7-9	2,08	2,12	2,13		
Luokkamuotoinen erityisopetus	4,25	4,37	4,33		
Peruskoulut keskimäärin	1,95	1,98	2	2	2,02
Oppimisen tuki, ryhmäkohtainen tuki					0,122
Oppilaskuljetukset					
Kuljetettavia oppilaita	225	249	255,5	254	268
Kuljetettavien oppilaiden osuus %	17,3	18,8	19	19	20,2
Kustannukset €/kuljetettava oppilas	1 218	1 507	1 587	1 403	1 324
Oppilasmäärä / lukuvuosi					
Luokkien 1-6 oppilaat	890,8	887	883	870	830
Luokkien 7-9 oppilaat	406,5	437	459,5	467	495
Yhteensä (ilman valmistavaa opetusta)	1 297	1 324	1 342,5	1 337	1 325
-joista erityisen tuen päät. saaneita, ei pid. opv	63	65	65,5		
-joista vaikeimmin vammaisia, pid. opv	14	13	12,5		
-joista muita vammaisoppilaita, pid. opv	16	17	19		
Valmistava opetus	12,5	15	9,5	10	10

* Ohjaajien määrä TP23 on laskettu lukuvuoden (elo-toukokuun) henkilökunnan määrästä ja luku sisältää myös ulkopuolisella hankerahoituksella palkatut sekä ohjaajat, joiden palkkakustannukset laskutetaan oppilaiden kotikunnilta.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	- 213,26	205,75	- 221,09

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Laadukas opetussuunnitelman mukainen opetus	Oppilaskohtaisen tuntiresurssin pitäminen nykyisellä tasolla Pätevä opetushenkilöstö, %	Riittävät resurssit, ajanmukaiset oppimisympäristöt ja opetusmateriaalit
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoivat oppilaat	Keskimääräiset poissaolotunnit / oppilas / lukuvuosi 31.5. Niiden oppilaiden osuus, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla, Move-mittauksen 2024 mukainen %. Kouluviihtyvyysskysely 2024: Tulen mielelläni kouluun, vuosiluokat 3–6, %.	Riittävät resurssit opetukseen ja ohjaukseen oppilaiden oppimisen, koulunkäynnin ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Varhainen puuttuminen. Positiivisen psykologian menetelmiä käytetään kaikissa kouluissa. Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa. Koulut noudattavat koulupoissaolomallia. Koulut panostavat turvallisuuteen ja kouluviihtyvyyteen.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät henkilöä kohden per 30.6. Työhyvinvointikysely 2024, työyhteisön toimivuus keskimäärin	Täydenniskoulutus. Työnohjaus. Hyvät toimintamallit tukea tarvitsevien oppilaiden kohtaamiseen. Kiinnitämme huomiota yhteisiin pelisääntöihin, yhdenvertaisuuteen ja viihtyvyyteen. Vaalimme henkilöstön hyvinvointia.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	706	286	307
TOIMINTAKULUT	- 15 711	- 14 866	- 16 106
TOIMINTAKATE	- 15 005	- 14 580	- 15 800

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	104,4	120,78	126,8
Määräaikaiset	63,9	64,94	65,7

TP 2024 määräaikaiset sisältää myös ulkoisella rahoituksella palkatun henkilökunnan.

2.5.5. Vaasan Lyseon lukio

Toiminta-ajatus

Lukio-opintojen tavoitteena ovat lukion päättötodistus ja ylioppilastutkintotodistus. Yleissivistävänä oppilaitoksena lukio antaa jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteelle.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaasan lyseon lukio toimii kaksikielisellä kampuksella yhdessä kaupungin ruotsinkielisen lukion Vasa Gymnasiumin kanssa. Lyseo toimii toisen asteen urheilupainotuksen koordinoivana kouluna.

Digitalisaatio vaikuttaa edelleen laajasti opetukseen. Sähköiset oppimateriaalit ja mm. tekoälyn nopea kehittyminen haastavat perinteiset opetusmenetelmät. Uuden lukiolain velvoitteet ja hallitusohjelman kirjaukset lukioden erityisopetukseen ja ohjaukseen edellyttävät lisäresurssointia ja uusia pedagogisia toimintatapoja.

Talousarviovuodelle 2026 ei ole näköpiirissä uusia leikkauksia lukioden yksikköhintaan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Lyseo kehittää kaksikielistä yhteistyötä Vasa gymnasiumin kanssa yhteisellä kampuksella. Lisäksi lyseolla on yhteistyösopimukset Vaasan yliopiston ja Vaasan ammattikorkeakoulun sekä Turun yliopiston kanssa. Yhteistyötä tehdään myös ammattiopisto Vamian kanssa.

Vaasan lyseon lukion vahvuutena on suuri määrä opetusta. Se tarjoaa laajan valinnaisuuden ja mahdollisuuden opiskelijakohtaisiin painotuksiin sekä joustaviin ja yksilöllisiin opintojen järjestelyihin. Lyseon toiminnassa korostuvat kansainvälinen toiminta, työelämäyhteistyö sekä yrittäjyyskasvatus. Energiakoulutuksen polkua kehitetään yhteistyössä kaupungin kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen yksiköiden kanssa. Kansainvälisyyskasvatusta kehitetään painopistealueena lukion kansainvälisyys-suunnitelman mukaisesti.

Opiskelijoitten oppimisen ja hyvinvoinnin tueksi lyseolle on palkattu oma erityisopettaja ja panostettu ohjaukseen. Lyseo on saanut ulkopuolisen rahoituksen, joka on kohdistettu hyvinvointialueelle. Tällä ulkopuoliselle rahoituksella on palkattu psykiatrinen sairaanhoitaja, jonka toimintapaikka on Vaasan lyseon lukio. Myös korkeakoulu-yhteistyötä on kehitetty solmimalla sopimuksia korkeakoulujen kanssa entistä jouhevimmista poluista lukiosta korkeakouluihin sekä järjestämällä korkeakoulujen kanssa yhteistyössä kurssikokonaisuuksia.

Kulttuurikasvatusta kehitetään myös. Toimintakaudella jatketaan yhteistyötä TaiKon-akatemian sekä Vaasan kaupunginteatterin kanssa. Yhteisöllisyyttä ja opiskelijoitten hyvinvointia edistetään jatkamalla opiskelijakunnan kanssa tehtyä tiivistä yhteistyötä lukion kehittämisessä sekä tukemalla kiltatoimintaa.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Päivälukio / opiskelijamäärä	827,25	844,17	865,67	870	878,33
Aineopiskelijat	0,2	2,91	0,67	0	0

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Yksikköhinta €/opiskelija/päivälukio	6 768,1	7 212,04	7 500,54	7 500,54	8 494,84
Nettokulut/asukas	92,54	96,56	97,55	97,85	102,25

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kehittää energiakoulutuksen polkua	Suunnitelma on päivitetty (0=ei tehty, 1= tehty)	Kehitetään energiakoulutusohjelmaa yhteistyössä kaupungin muiden oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa. Energia, kiertotalous ja kestävä kehitys oppiaineissa ja oppilaitoksen toiminnassa.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Opiskelijatytytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5)	Opiskelijatytytyväisyyskysely	Hyvä opetus, toimiva opiskelijahuolto ja hyvä ohjauspalvelu.
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vaasan lyseon lukio on vetovoimainen lukio	Opiskelijamäärä 850	Lukion vetovoimaisuuden ylläpito

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	920	938	1 422
TOIMINTAKULUT	- 7 784	- 7 872	- 8 730
TOIMINTAKATE	- 6 863	- 6 934	- 7 307

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	47,9	54,07	57,6
Määräaikaiset	12,7	5,16	3,28

2.5.6. Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk

Toiminta-ajatus

Vasa gymnasium tarjoaa nuorille hyvän yleissivistävän teoreettisen koulutuksen turvalisessa ympäristössä. Koulutus tukee jatko-opintoja kolmannella asteella. Vasa svenska aftonläroverk tarjoaa aikuisille ja nuorille mahdollisuuden opiskella lukion opintopaksoja etänä yksilöllisen suunnitelman mukaisesti, lähtökohtana opiskelijan omat tarpeet. Opintopaksojen suorittaminen etenee oman aikataulun mukaisesti ja antaa myös tarpeen mukaan mahdollisuuden lähiopetustapaamisiin.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

VG ja VSA toimii kaksikielisellä kampuksella yhdessä kaupungin suomenkielisen lukion Vaasan Lyseon lukion kanssa.

Digitalisaatio vaikuttaa edelleen laajasti opetukseen. Sähköiset oppimateriaalit ja mm. tekoälyn nopea kehittyminen haastavat perinteiset opetusmenetelmät. Uuden lukiolain velvoitteet ja hallitusohjelman kirjaukset lukioden erityisopetukseen ja ohjaukseen edellyttävät lisäresurssointia ja uusia pedagogisia toimintatapoja.

Talousarviovuodelle 2026 ei ole näköpiirissä uusia leikkauksia lukioden yksikköhintaan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

VG ja VSA kuuluvat Vaasan kaupungin toisen asteen oppilaitoksiin. Yhteistyötä tehdään Vaasan lyseon lukion, VAMIAN, Yrkesakademin, FKFn ja Vi-7 lukioden kanssa sekä Vaasan seudun urheiluakatemia kanssa. VG:n opiskelijoista suurin osa tulee Vaasan työssäkäyntialueelta, kun taas VSA:n toimintaympäristö on koko Suomi.

VG on ainoa kunnallinen ruotsinkielinen lukio Vaasassa. Koulu perustettiin v. 1997 ja tavoitteena on aina ollut viihtyvyys ja opiskelijakeskeinen oppilaitos. Lisäksi VG kehittää kaksikielistä yhteistyötä lyseon lukion kanssa. Tandemyhteistyö on yksi pedagogisen työn tukipilareista. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä Vi7 ringin lukioden kanssa. Energiakoulutuksen polkua kehitetään yhteistyössä kaupungin kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen yksiköiden kanssa. VG on mukana useassa Erasmus+ -projektissa.

VSA on ainoa ruotsinkielinen aikuislukio maassamme. VSA on etälukio, joka tarjoaa lukio-opintoja koko maan aikuisille ja nuorille. Opintoja tarjotaan ruotsia puhuville suomalaisille myös maan rajojen ulkopuolelle. Myös muiden lukioden opiskelijat ovat voineet täydentää opintojaan opintopaksoilla, jotka suoritetaan aftonläroverketissä.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Päivälukio / opiskelijamäärä	208,67	203,67	210,17	215	206,67
Aikuislukio / opiskelijamäärä	116,42	87	92,75	100	80
Aineopiskelijat	1,8	1,3	2,8	0	0

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Yksikköhinta €/opiskelija/päivälukio	6 768,1	7 212,04	7 500,54	7 500,54	8 494,84
Yksikköhinta €/opiskelija/iltalukio	4 284,21	4 485,89	4 612,83	4 612,83	5 377,23
Nettokulut/asukas	28,64	30,55	30,65	31,18	30,54

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Energiapolun kehittäminen	Suunnitelma päivitetty (0 = tekemättä, 1 = tehty)	Energiapolkuohjelman kehittäminen yhdessä muiden vaasalaisten oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa Energia, kiertotalous ja kestävä kehitys oppiaineissa ja oppilaitoksen toiminnassa
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tyytyväiset opiskelijat, keskiarvo vähintään 3,5 (asteikolla 1–5)	Opiskelijakysely	Hyvä opetus ja toimiva opiskelijahuolto
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vasa gymnasium ja Vasa svenska aftonläroverk ovat vetovoimaisia lukioita ja opiskelijamäärä kasvaa.	VG:n ja VSA:n opiskelijamäärä: 320	VG:n ja VSA:n vetovoiman lisääminen

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	386	349	519
TOIMINTAKULUT	- 2 543	- 2 559	- 2 701
TOIMINTAKATE	- 2 157	- 2 209	- 2 182

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	20	20,17	20,68
Määräaikaiset	2,2	0,82	1

2.5.7. Vamia

Toiminta-ajatus

Vamia tarjoaa tutkintoon valmistavaa koulutusta, ammatillista peruskoulutusta, lisäkoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja muita koulutuspalveluja opiskelijoiden työllistymiseksi sekä alueen työ- ja elinkeinoelämän muuttuvat tarpeet huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on antaa elinikäisen oppimisen valmiuksia alueen aikuisväestölle sekä jatko-opiskeluvalmiuksia korkeakouluun.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vamia on kaksikielinen oppilaitos, joka antaa opetusta suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Vamia tarjoaa monialaista ammatillista koulutusta alueen nuorille ja aikuisille turvatakseen alueen osaavan työvoiman saannin. Oppilaitos tarjoaa lisäksi muun muassa väyläopintoja opiskelijoiden jatko-opiskeluvalmiuksien parantamiseksi. Kriittisiä tekijöitä ovat vuosina 2026–2027 tulossa olevat lainsäädäntömuutokset rahoitukseen ja oppimisen tukeen liittyen, toiminnan ohjauskokeilun käynnistyminen, suunnitteilla oleva jatkuvan oppimisen uudistus sekä sen vaikutus Vamian toimintaan. Perusopetuksen muutokset heijastuvat myös Vamian toimintaan ja opiskelijoiden tukitoimiin.

Keskeinen tekijä on jatkuva osaamisen kehittäminen yhdessä työelämän kanssa. Yritysten uudet investoinnit vaativat joustavia keinoja työvoiman saantiin. Alueellisen työllisyystilanteen muutokset vaikuttavat Vamian toimintaympäristöön.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vamia huolehtii oppivelvollisten kouluttamisesta ja tukee työuran eri vaiheissa olevien osaamisen kehittämistä siten, että osaaminen vastaa työmarkkinoiden ja yksilöiden urakehityksen muuttuvia tarpeita. Opiskelijoille tarjotaan yksilöllisiä opintopolkuja, mikä mahdollistetaan laajan opintotarjonnan avulla. Tehokkaan ohjauksen avulla edistetään opintojen etenemistä, työllistymistä ja kiinnittymistä yhteiskuntaan. Toimintaa kehitetään yhteistyössä sidosryhmien, kuten Pohjanmaan työllisyysalueen ja työelämän kanssa. Vaasan alue käy läpi rakennemuutoksia, joihin liittyvät uudistukset aiheuttavat vaatimuksia koulutustarjontaan ja oppimisympäristöihin sekä edellyttävät uudenlaista osaamista henkilöstörekrytöinnin alueella.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ammatillisen koulutuksen rahoitus %					
Perusrahoitus (opiskelijatyövuodet)	70	70	70	70	50
Suoritusrahoitus (tutkintojen ja osatutkintojen määrä)	20	20	20	20	30
Vaikuttavuusrahoitus (työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen, opiskelijapalautteet, työelämäpalautteet)	10	10	10	10	20

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Valtionosuus ammatillinen koulutus, perusrahoitus	18 800 000	18 200 000	12 300 000
Valtionosuus ammatillinen koulutus, suoritusrahoitus	5 500 000	5 200 000	9 000 000
Valtionosuus ammatillinen koulutus, vaikuttavuusrahoitus	2 700 000	2 600 000	5 700 000
Yhteensä	27 000 000	26 000 000	27 000 000
Nettokulut/asukas	380,43	362,29	371,33

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tyytyväiset asiakkaat	Opiskelijapalaute Työelämäpalaute	Monipuolinen, yksilöllinen ja laadukas opetus ARVO-palautteiden (opiskelijapalaute ja työelämäpalaute) säännöllinen seuranta ja kehittämistoimenpiteet. Aktiivinen työelämäyhteistyö.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tasapainoinen talous	Talousarvio Käyttösuunnitelmien toteutuminen	Tasapainoinen taloussuunnittelu, budjetointi. Investointien huolellinen strategian mukainen suunnittelu, käyttötalousvaikutusten arviointi ja eri rahoitusvaihtoehtojen kartoittaminen. Taloustilanteen säännöllinen seuranta. Maksu- ja myyntitulojen lisääminen. Henkilöstön määrän ja resursoinnin oikea mitoitus.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Suoritepäättöksen mukaisten opiskelijavuosien täyttyminen	Oppivelvollisten opiskelijavuodet Jatkuvan haun opiskelijavuodet	Monipuolinen koulutustarjonta. Ennakointitiedon hyödyntäminen. Aktiivinen opiskelijarekrytointi ja markkinointi. Jatkuva haku. Yhteistyö Pohjanmaan työllisyysalueen kanssa.

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Opiskelijat työllistyvät ja/tai jatkavat opintoja	Työllistymisaste opintojen päättymisen jälkeen Opintojaan jatkaneiden määrä tutkinnon suorittamisen jälkeen	Aktiivinen työelämäyhteistyö. Opiskelijoiden työnhakuvalmiuksien vahvistaminen. Oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksien laajempi hyödyntäminen. Riittävien jatko-opiskeluvalmiuksien turvaaminen. Aktiivinen uraohjaus. AMK-väylän aktiivinen kehittäminen. Urheilijoiden ammatillinen koulutus.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	6 375	6 525	7 175
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	244	70	316
TOIMINTAKULUT	-33 385	- 32 267	- 34 026
TOIMINTAKATE	-26 767	- 25 672	- 26 536
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 2	- 1	- 2
POISTOT	- 457	- 435	- 463
TILIKAUDEN TULOS	- 27 225	- 26 108	- 27 000

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	208,8	205,74	198,47
Määräaikaiset	26,6	18,93	31,45

2.5.8. Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisotyö kuuluu nuorisolain mukaan kunnan lakisääteisiin tehtäviin, jonka mukaisesti Vaasan kaupunki luo edellytyksiä nuorisotyölle ja nuorten omaehtoiselle toiminnalle. Nuorisopalvelut järjestää alle 29-vuotiaille vaasalaisille nuorille palveluita ja tiloja sekä tukee nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisotyöllä edistetään nuorten hyvinvointia.

Nuorisotyön perussuunnitelman mukaisesti nuorisopalveluiden kasvatuksellisenä tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, vahvistaa vuorovaikutustaitoja, edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tukea nuorten yhteiskunnallista roolia ja mahdollisuuksia toteuttaa omia unelmiaan. Nuorisotyötä tehdään monipaikkaisesti sekä fyysisesti että digitaalisesti. Tavoitteena on, että palvelut, tilat ja toiminta ovat saavutettavia sekä turvallisia osallistua ja harrastaa. Nuorisopalveluiden toiminnan järjestämisessä huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Nuorten hyvinvointierot näkyvät nuorisotyön arjessa. Nuorten mielenterveyden, arjen hallinnan ja sosiaalisten suhteiden haasteet, päihde- ja huumausaineiden käyttö sekä väkivallalla ja rikoksilla oireilu näkyvät nuorisotyössä. Nuorisobarometrin 2024 mukaan suomalaisista nuorista 72 prosenttia kokee kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan kiinteästi ja luottamus useimpiin yhteiskunnallisiin instituutioihin on noussut. Usko hyvän koulutuksen ja työnsaannin väliseen yhteyteen on säilynyt nuorten keskuudessa vahvana. Huolestuttava tieto Nuorisobarometrissa on nuorten tulevaisuususkon lasku. Vuonna 2016 83 prosenttia vastaajista

suhtautui omaan tulevaisuuteensa optimisesti, mutta vuonna 2024 osuus oli enää 61 prosenttia.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Nuorisotyön perussuunnitelman mukaisesti nuorisopalveluissa tehdään yksilöllistä, yhteisöllistä ja yhteiskunnallista nuorisotyötä. Palveluiden järjestäminen on jaettu yhteisöllisen nuorisotyön ja kohdennetun nuorisotyön palveluyksiköihin.

Kohdennetussa nuorisotyössä nuoria kohdataan, ohjataan ja tuetaan nuorisotyöllisin menetelmin etsivässä nuorisotyössä, työpajatoiminnassa, tietojen ja neuvontatyössä, ohjaamotoiminnassa, katuväkivaltaa ehkäisevässä työssä sekä Ankkuritiimissä. Työtä tehdään moniammatillisesti ratkaisukeskeisellä työotteella. Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä omaa palvelutuotantoa täydennetään tarvittaessa ostopalveluilla.

Lasten ja nuorten harrastustoimintaa edistetään mm. musiikillisella nuorisotyöllä Rökkikoulussa ja Harrastamisen Vaasan mallin kautta. Lisäksi lapsille ja nuorille järjestetään kohdennettua pienryhmä- ja leiritoimintaa ympäri vuoden. Harrastustoimintaa toteutetaan myös järjestöjen kanssa. Nuorisopalvelut järjestää Nuoriso Kulttuuri - tapahtuman Vaasassa yhteistyössä kulttuuri-palveluiden ja Suomen Nuorisoseurat ry:n kanssa. Nuorisopalvelut toteuttaa suunnitellusti Lapsiystävällinen kunta ja Green Leaf -toimenpiteitä.

Yhteisöllisessä nuorisotyössä tehdään työtä nuorisotiloilla, kouluissa ja oppilaitoksissa, digitaalisissa ympäristöissä sekä liikkuvassa nuorisotyössä. Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen nuorisovaltuuston sekä nuorten omaehtoisen toiminnan tukemisen kautta ovat tärkeitä toimintamuotoja. Nuoriso-palvelut järjestää nuorten ja eri sidosryhmien kanssa nuorille suunnattuja päihdeettömiä tapahtumia. Kansainvälistä nuorisotyötä tehdään Erasmus+ -ohjelman rahoituksella.

Nuorisojärjestöjen toimintaa tuetaan jakamalla nuorisovastuuja. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii nuorisotyön moniammatillisen työn tukena. Monialaisesta ohjaus- ja

palveluverkoston toiminnasta määritellään nuorisolaissa. Toimintavuoden aikana testataan nuorisokortin soveltuvuutta harrastustoimintaan osallistumisen edistämiseksi.

Toiminnan suoritukset ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Kohdennettu nuorisotyö					
Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita	435	451	374	400	400
Etsivässä nuorisotyössä kohtaamisia	0	0	6 146	4 000	4 000
Työpajalla valmentautujia	73	78	71	80	80
Työpajalla valmennuspäiviä	0	0	2 233	2 000	2 000
Ohjauskerrat tieto- ja neuvontatyössä	375	2 007	3 455	600	800
Pienryhmä-, leiri- ja harrastustoiminnassa harrastuskertoja	0	0	0	3 000	3 000
Harrastamisen Vaasan mallissa osallistujia	0	0	1 545	1 000	1 000
Harrastamisen Vaasan mallissa kerhoja	0	0	76	80	80
Yhteisöllinen nuorisotyö					
Yhteisöllisessä nuorisotyössä kohdatut	20 888	34 584	41 485	36 000	40 000
Tapahtumissa kävijöitä	1 000	1 680	1 347	1 200	1 200
Osallistumiskerrat nuorten omaehtoiseen toimintaan	0	0	0	250	250
Nuorisovaltuuston aloitteet ja lausunnot	0	0	0	10	10

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Hankerahoituksen määrä nuorisolain mukaisen kunnalliseen nuorisotyöhön, €	431 400	385 000	552 000
Nuorisopalveluiden nettokäyttömenot per asukas*	27,42	30,52	31,00

*Kuntaliiton käyttämä mittari, jolla arvioidaan ja vertaillaan kuntien nuorisotyön nettokäyttökuluja. Nuorisotyön nettokäyttökulut olivat kunnissa keskimäärin 43 euroa / asukas vuonna 2024. 50 000 - 100 000 asukkaan kaupungeissa nettokäyttökulut olivat keskimäärin 34 euroa / asukas vuonna 2024.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Nuorten hyvinvoinnin vahvistuu	Yhteisöllisessä ja kohdennetussa nuorisotyössä kohtaamisia	Nuorten kohtaaminen eri toimintaympäristöissä
	Etsivässä nuorisotyössä ja työpajatoiminnassa sosiaalisen vahvistumisen tunne	Tavoitteellisen valmennus- sekä ohjaustyön toteuttaminen
	Poliisin tietoon tulleet vahingonteot ja väkivaltarikokset (alle 18 v.)	Ohjatun toiminnan ja tapahtumien järjestäminen
	Nuorten tyytyväisyys elämäänsä	Säännöllisen harrastustoiminnan järjestäminen
	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet (17-24 -vuotiaat)	Rikoksia ja väkivaltaa ennalta estävä moniammatillinen työ toteuttaminen
	Nuorisotyöttömyys	Digitaalisen nuorisotyön lisääminen
	Syrjäytymisriskissä olevat nuoret (18-24 -vuotiaat)	Nuorille aikuisille suunnattu tavoitteellinen toiminta

Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Nuoret osallistuvat ja vaikuttavat toimintaan ja päätöksentekoon	Osallistumiskerrat nuorten omaehtoiseen toimintaan	Nuorisovaltuustovaaaleissa valitun nuorisovaltuuston toiminnan mahdollistaminen
	Palaute nuorisopalveluiden toiminnasta	Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen
	Osallistumiskerran nuorisovaltuuston toimintaan	Osallistavan budjetoinnin toteuttaminen nuorisotiloilla
	Osallistavan budjetoinnin prosessiin osallistuneiden nuorten määrä	Nuorisoraati-toiminnan kokeileminen nuorisopalveluiden toiminnoissa Nuorisopalveluissa tapahtuvan toiminnan arviointi

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	464	368	393
TOIMINTAKULUT	-2 393	-2 531	-2 608
TOIMINTAKATE	-1 929	-2 163	-2 215

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	23,5	30,58	32,75
Määräaikaiset	12,4	2	2

2.5.9. Vaasan kaupungin opistot ja Aikuisten perusopetus

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin opistot Kansalaisopisto Alma ja Kuula-opisto tarjoavat vapaan sivistystyön koulutusta ja taiteen perusopetusta Vaasassa, Laihialla ja Isossakyrössä. Toimintamme perustuu yhdenvertaisuuden ja sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän kehityksen arvoihin sekä uudistavaan yhteistyöhön. Rakennamme Vaasan seudun hyvinvointia tuottamalla vastuullisesti, laadukkaasti ja pitkäjänteisesti sekä lasten ja nuorten että ai-kuis- ja senioriväestön vapaa-ajan palveluja. Vaalimme elävää kaksikielisyyttä, etenemme kohti monikielisyttä.

Kotoutumiskoulutus

Aikuisten perusopetus on Alman tehtävänä. Opiskelijat ovat enimmäkseen maahanmuuttajia. Aikuisten perusopetus noudattaa perusopetuslain sääntöä ja se on osa kotoutumiskoulutusjärjestelmää. Kotoutumissuunnitelman mukaista kotoutumiskoulutusta järjestetään myös vapaan sivistystyön koulutuksena. Almalla on myös valmius tarjota kotoutumiskoulutusta myyntipalveluna.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö muuttuu vuoden 2027 alussa. Muutos vaikuttaa opetussuunnitelmiin ja rahoitukseen ja muutoksiin valmistaudutaan Vaasan kaupungin opistoissa jo nyt. OKM on asettanut vapaan sivistystyön uudistusta valmistelevan työryhmän, jonka työskentelyä seurataan tiiviisti. Uusi kansallinen perustaitojen osaamismerkistö ja osaamisperusteisuus huomioidaan opetustarjonnassa. Väestöennusteet enteilevät lasten vähenemistä. Väestö kasvaa maahanmuuton kautta. On

varauduttava maahanmuuttotilanteiden huomiointiin koko tulosalueen toiminnassa. Kansainvälistyminen vaatii englanninkielisen palvelun kehittämistä.

Yhteistyötä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tiivistetään tähtäimenä terveydenedistäminen, eri ikäisten psyykkisen hyvinvoinnin parantaminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen.

Onkilahden yhtenäiskoulun ja keskustan yhtenäiskoulun suunnittelussa opistojen tulee olla osallisina.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaikuttavuustavoitteet:

- perustaitokoulutusten kehittäminen ja osaamismerkistön käyttöönotto
- TaiKonin ja Kuula-opiston tarjoaman taidekasvatuksen kehittäminen alueellisen ja poikkitaiteellisen yhteistyön avulla
- maahanmuuttajien työllisyyden parantaminen hankkeiden avulla (Silta, Kielestä kiinni)
- englannin kielen lisääminen palveluketjussa: hallinnollisten aineistojen kääntäminen englannin kielelle, englanninkielisen asiakasviestinnän lisääminen

Tuotantotavoitteet:

- yhteistyömuotojen ja synergioiden kehittäminen palvelumuotoilun avulla
- Vapaan sivistystyön osaamismerkistön vastaavan koulutuksen kehittäminen
- kestävän kehityksen suunnitelma ja sertifiointi
- kansainvälisen yhteistyön ja hankkeiden valmistelu
- TaiKon-Akatemian tarkastelu ja opintojen arviointi ammatillisen koulutuksen kontekstissa

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
1. Vaasan kaupungin opistot/ Kansalaisopisto Alma					
Myönnetty valtionosuustunnit	25 678	25 608	21 892	21 892	21 916
Myönnetty valtionosuustunnit, kotoutumissuunnitelma	833	790	903	903	801
Kurssien määrä/ Alma	1 185	1 209	1 085	1 300	1 200
Opetustuntien kokonaismäärä*	27 976	29 894	28 143	24 500	24 500
Osallistujien määrä	14 000	15 608	15 186	15 000	15 000
1. Vaasan kaupungin opistot/ Kuula-opisto					
Myönnetty valtionosuustunnit	24 860	24 860	24 860	24 860	24 860
Opetustuntien määrä	24 884	24 923	24 284	24 900	24 900
Osallistujien määrä	1 854	1 694	1 697	1 800	1 600
Aikuisten perusopetus					
Myönnetty valtionosuussuoritteet	5 250	4 845	5 474	5 474	5 078
Kurssisuoritteiden määrä/ Aik.po	4 868	4 806	5 672	5 000	5 500
Kurssisuoritteiden määrä/ GruVux	427	450	0	500	500
Osallistujien määrä Aik.po + GruVux	39	244	272	250	280

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
1. Vaasan kaupungin opistot/ Kansalaisopisto Alma			
Valtionosuus, Vapaa sivistystyö	1 187 698	1 187 698	1 255 208
Valtionosuus, Kotoutumissuunnitelma, Vapaa sivistystyö	85 948	85 948	80 484
Nettomeno €, (toiminta- kate -valtionosuus -avustukset)	1 476 085	1 597 954	1 657 508
Nettomeno €/ osallistuja	97,2	106,5	110,5
Nettomeno €/ asukas	17,9	20	19,8
1. Vaasan kaupungin opistot/ Kuula-opisto			
Valtionosuus, Taiteen perusopetus	1 265 966	1 265 966	1 299 266
Nettomeno €, (toiminta-kate -valtionosuus -avustukset)	411 483	410 334	368 034
Nettomeno € / osallistuja	245,1	234,5	230
Nettomeno € / asukas	5	5,1	4,4
Aikuisten perusopetus			
Valtionosuus, Aikuisten perusopetus	1 903 584	1 797 498	1 871 903
Vuosikustannus	1 656 766	1 797 498	1 908 000
Nettomenot € / asukas	0	0	0

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvointia perustaitojen avulla	Osaamismerkkisuoritusten määrä Osaamismerkit e-perusteissa	Tarjotaan mahdollisuuksia suorittaa kansallisia perustaitojen osaamismerkkejä Silta-hanke
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kestävän kehityksen suunnitelma	Suunnitelma tehty Sertifiointi vireillä	Laaditaan kestävän kehityksen suunnitelma Haetaan kestävän kehityksen suunnitelman sertifiointia
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Taiteen perusopetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen	Kouluvierailujen määrä SKAPA:ssa Esitysten määrä (monitaideprojekti) Suoritetut opintopisteet (#MinunKulttuuriVaasa)	Skapa-hanke (SKF) Monitaideprojekti (SKF) #MinunKulttuuriVaasa Yhteistyön selkeyttäminen Kuula-opiston ja Vaasan kaupunginorkesterin välillä

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	1 641	1 702	1 781
TOIMINTAKULUT	- 6 261	- 6 274	- 6 466
TOIMINTAKATE	- 4 620	- 4 572	- 4 685
NETTOKULUT/ASUKAS €	65,66	64,52	65,56

Aikuisten perusopetuksen toimintamenot (1000€)

TP 2024 -1 657

TA 2025 -1 526

TA 2026 -1 908

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	53,5	60,98	61,77
Määräaikaiset	18,8	20,4	19,16

HTV luvut

-Vakinaiset ja määräaikaiset

-Tuntiopettajat sekä työllistetyt mukana

2.5.10. Hietalahden stadion

Toiminta-ajatus

Hietalahden Stadion tarjoaa laadukkaat jalkapallon ottelu- ja harjoitteluolosuhteet Vaasassa sekä toimii monipuolisena tapahtumakeskuksena erilaisille yleisötapahtumille. Hietalahden Stadion on 100 prosenttisesti Vaasan kaupungin omistama ja sen toiminta on ollut vuodesta 2021 alkaen Kulttuuri- ja liikuntalauta-kunnan alaista. Kaupunginhallituksen yleisjaoston hyväksymän yhteistyösopimuksen mukaisesti stadionin operatiivisesta toiminnasta vastaa Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella (Yj 18.5.2017, § 51). Toimintatulot koostuvat stadionin nimenmyyntioikeuden mynnistä saatavista tuloista. Toimintakulut koostuvat stadionin toiminnan alijäämän kattamisesta. Stadionin nimenmyyntioikeus siirtyi Vaasan Palloseura Oy:lle (Kh 17.1.2022, § 15). Vaasan kaupungin ja Vaasan Palloseura Oy:n välinen nimenmyyntisopimus allekirjoitettiin 16.2.2022.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vuonna 2023 aloitettua vakiovuorosysteemiä jatketaan. Vakiovuorojaksot toteutetaan taloudellisten raamien mukaan ja käyttäjien toiveita kuunnellen.

Vakiovuoro 1. 7.1.-31.5.2026

(vakiovuorossa 7.1.-31.3. talviajankäyttö, jolla poikkeava talviajankäytön hinnoittelu)

Vakiovuoro 2. 1.6.-30.10.2026

Ei kentänhoitoa 1.11.2026 -6.1.2027, kenttä sääolosuhteiden puitteissa käytettävissä erillisillä varauksilla

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Hietalahden Stadionin palveluja kehitetään edelleen käyttäjien ja omistajan kanssa yhteistyössä. Tiivistä keskusteluyhteyttä pidetään yllä stadionin eri käyttäjäryhmien ja Vaasan kaupungin kanssa. Kuntayhtymä käyttää omassa palvelutarjonnassa aktiivisesti stadionin tiloja sekä tekee aktiivista stadionin markkinointia ja myyntiä tapahtumamyynnissään. Stadionin käyttöastetta pyritään kasvattamaan tehostamalla tapahtumamyyntiä sekä vahvistamalla yhteistyötä Visit Vaasan ja tapahtumajärjestäjien kanssa. Tavoitteena on lisätä tilojen käyttöä kokous-, liikunta- ja virkistystapahtumissa.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	26	6	6
TOIMINTAKULUT	- 265	- 207	- 207
TOIMINTAKATE	- 239	- 201	- 201
NETTOKULUT/ASUKAS €	3,39	2,83	2,81

2.5.11. Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Vaasan liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla esteettömiä, saavutettavia ja matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia kaikille – lapsista ikäihmisiin. Palveluiden keskiössä ovat ulkoilun ja arkiliikkumisen edellytysten kehittäminen, liikuntakulttuurin vahvistaminen sekä hyvinvoinnin tukeminen liikunnan avulla.

Tavoitteena on lisätä väestön aktiivisuutta ja kaventaa terveyseroja liikunnan keinoin. Liikunta tukee lasten ja nuorten kasvua, ylläpitää työikäisten työ- ja toimintakykyä sekä edistää ikääntyneiden omatoimisuutta. Monipuolinen lajitarjonta ja hyvin hoidetut liikuntapaikat vahvistavat Vaasan asemaa liikunnan edelläkävijäkaupunkina. Keskeisiä arvoja ovat yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja osallisuus. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten, nuorten, perheiden, ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntamahdollisuuksien turvaamiseen. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on olennainen osa palveluiden kehittämistä ja saavutettavuuden varmistamista.

Liikunta toimii myös merkittävänä sosiaalisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana. Yhteiset harrastukset yhdistävät ihmisiä, vähentävät ennakkoluuloja ja tukevat kielen oppimista. Maahanmuuttajataustaisia asukkaita tuetaan tarjoamalla kulttuurisesti avoimia liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaikka taloudelliset resurssit ovat pienentyneet säästövelvoitteiden vuoksi, liikuntapalveluiden käyttäjämäärät – erityisesti uimahallissa ja muissa liikuntapaikoissa – ovat pysyneet korkealla tasolla. Palveluiden kysyntä korostaa liikunnan merkitystä hyvinvoinnin ylläpitämisessä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

- Järjestetään monipuolista liikunta-toimintaa eri ikäryhmille väestön aktivointiin
- Kehitetään ja järjestetään soveltavaa liikuntaa vammaisille ja pitkäaikaissairaille
- Kehitetään liikuntapalveluita ikääntyneille ja maahanmuuttajille
- Tehdään tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa ja osallistutaan kansallisiin sekä alueellisiin liikuntakampanjoihin
- Kehitetään liikuntatilojen ja -alueiden varausjärjestelmiä sekä seurayhteistyötä
- Varmistetaan lasten ja nuorten liikuntamahdollisuudet lisäämällä ja kehittämällä tarjontaa
- Vakiinnutetaan henkilöstöliikuntapalvelu, jonka tavoitteena on kaupungin työntekijöiden työhyvinvoinnin edistäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen
- Tuotetaan, kehitetään ja markkinoidaan uimahallin uinti- ja vesiliikuntapalveluja eri ikäryhmille sekä tarjotaan kuntosalipalveluita
- Kehitetään liikuntapaikkoja resurssien sallimissa rajoissa

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Liikuntapalvelut					
Ryhmäliikunta Sovellettuliikunta kävijämäärä	7 593	13 797	14 996	8 500	9 200
Ryhmäliikunta Terveysliikunta kävijämäärä	5 114	8 169	7 709	7 000	7 400
Lasten ja nuorten liikunta kävijämäärä	2 722	3 240	3 476	3 500	3 500
Uimahallin kävijämäärä	203 018	238 925	236 461	260 000	260 000
Kesä uimakoulut ryhmät	20	20	20	20	20
Kesä uimakoulut osallistujamäärä	320	320	320	320	320
Uimahallin kuntosalin asiakasmäärä	30 217	37 719	40 500	40 000	45 000
Liikuntatilaluovutukset, h	47 322	38 777	45 557	50 000	43 000
Kaarlen kenttä (yleisurheilu- ja palloilualueen käyttö), h	2 713	1 299	1 664	3 000	2 000
Jalkapallonurmet, yht. (sis. tekonurmet), h	13 665	13 643	9 620	15 000	10 000
Pesäpallokentät Vaasa, h	970	560	874	1 000	3 000
Pesäpallokentät Kyrölä, h	466	626	628	1 000	700

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Liikuntatoimi/ Lasten ja nuorten liikunta					
Hiihtolomaleiri/ Öjberget osallistujamäärä	90	92	92	94	100
Kesäleirit kävijämäärä	207	269	206	260	184
Syysleirit kävijämäärä	41	35	45	40	96
Lajikokeiluja osallistujamäärä	200	60	261	500	500
Hoppis perheliikunta tapahtumaa /vuosi	28	32	32	30	30
Perheluistelu tapahtumaa/vuosi	26	27	26	30	27
Perheliikuntaneuvontaan osallistuvien perheiden määrä					30

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Valtionosuus €	240 309	242 309	245 759
Toimintatulot €	1 552 080	1 646 200	1 632 600
Toimintamenot €	-5 246 475	-5 482 600	-5 555 600
- Vuokrakulut/ sisäiset €	-2 663 383	-2 934 800	-2 934 900
- Vuokrakulut/ salivuorot €	- 174 284	- 181 800	- 175 800
- Liikuntaseuroille myönnetyt avustusmäärärahat €	- 208 473	- 212 700	- 212 700
Nettomenot /asukas, €	45,13	47,23	48,48
Liikuntapalveluiden menojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	1,78	1,77	1,88

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta myöntää määrärahojen puitteissa toiminta-avustuksia vaasalaisille liikuntaseuroille.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Laadukas ja kattava palveluverkko	Avustusta saaneiden liikuntayhdistysten lukumäärä Myönnetty liikunta-avustukset (€) Sisä- ja ulkoliikuntatilojen luovutusten määrä (h)	Liikuntapalveluiden hallinnoimien liikuntatilojen ja -paikkojen käytön maksimoiminen
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Uimahallin kävijämäärien kasvattaminen ja vesiliikuntatoiminnan kehittäminen	Alakoulujen uinninopetukseen osallistujamäärä Hydrospinning osallistujamäärä Uimahallin kävijämäärä Uimakoulujen osallistujamäärä Vesijumppien osallistujamäärä	Uusien tapahtumien ja toimintojen kehittäminen
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Alakouluikäisten lasten uimataidon vahvistaminen	Alakouluikäisten uimataito (%)	Alakouluikäisten lasten uimataidon vahvistaminen laadukkaalla uinninopetuksella

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	1 551	1 646	1 633
TOIMINTAKULUT	-5 252	- 5 483	- 5 556
TOIMINTAKATE	-3 701	- 3 836	- 3 923
NETTOKULUT/ASUKAS €	52,60	54,14	54,90

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	20,1	24	24
Määräaikaiset	14,6	14	11

HTV luvut

- Vakinaiset ja määräaikaiset
- Työllistetyt mukana

2.5.12. Museotoiminta

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin museoihin kuuluu neljä kohdetta: Kuntsin modernin taiteen museo, Tikanojan taidekoti, Vanhan Vaasan museo ja Pohjanmaan museo. Vaasan kaupungin museoilla on alueellisen vastuumuseon tehtävä toiminta-alueenaan Pohjanmaan maakunta. Vaasan kaupunki saa korotettua, alueellisiin suoritteisiin sidottua valtionosuutta. Alueellista toimintaa toteutetaan Museoviraston kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti.

Museoiden tehtävänä on kerätä, säilyttää, tallentaa ja esitellä kulttuuriperintöä sekä palvella museoiden yleisöjä. Toiminnan lähtökohta ovat museoiden kokoelmat. Osa kokoelmista on jatkuvasti esillä pitkäkestoissa näyttelyissä, mutta museot välittävät kulttuuriperintöä myös järjestämällä vaihtuvia näyttelyitä, yleisötapauksia ja opastuksia sekä omana tuotantona että yhteistyössä muiden kanssa.

Museot tarjoavat aineksia identiteetin rakentumiseen, ne toimivat oppimisympäristöinä, synnyttävät elämyksiä ja mahdollisuuksia yhteisen kokemuksen hetkiin. Kaupungin strategiaan tavoitteisiin museot vastaavat tuottamalla hyvinvointia edistäviä palveluja, jotka lisäävät osaltaan Vaasan veto- ja pitovoimaa ja asukkaiden onnellisuutta. Museoilla on asiantuntija-viranomaisen rooli kulttuuriympäristön hoitoon ja julkiseen taiteeseen liittyvissä kysymyksissä Vaasassa ja Pohjanmaalla. Museoiden tietopalveluita käyttävät ammattitutkijat, yritykset ja yksityiset henkilöt.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kokoelmanäyttelyitä on uudistettu ja pitkäjänteinen työ jatkuu. Rakennusten kunnostustyöt aiheuttavat häiriöitä toiminnassa.

Tikanojan taidekoti on remontin vuoksi suljettuna kesän 2026.

Vastuumuseotehtävä aiheuttaa tarvetta tiivistää yhteistyötä maakunnan alueella. Uusia toimintatapoja toteutetaan. Digitaalisia palveluita ja kiertonäyttelytoimintaa kehitetään vastuumuseotehtävän mukaisesti neuvonta- ja ohjaustehtävien sekä viranomaistehtävien lisäksi. Kokoelmanhallintaohjelma Koffertti on paikallismuseoiden käytettävissä.

Museoiden julkinen rahoitus on kiristynyt huomattavasti. Se asettaa priorisointitarpeita. Museot ovat suljettuna su-ti ja jokainen kohde on ylimääräisen 6 viikkoa suljettuna. Vaihtuvien näyttelyiden tasoa sopeutetaan taloustilanteeseen. Museoiden varasto- ja konservoiditilojen suunnittelua ja kokoelmien siirtoja kuitenkin valmistellaan ja kun hanke etenee, se aiheuttaa palvelukatkoksen esim. lainaus- ja sijoitustoimintaan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelman tavoitteet liittyvät erityisesti strategian kohtiin Hyvinvoiva ja osaava Vaasa ja Veto-voimainen Vaasa. Tavoitteina strategian mukaisesti ovat kokoelmakeskuksen edistäminen sekä nuorten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen erityisesti korkeakoulu-yhteistyötä lisäämällä. Digitaalisia palveluita kehittämällä parannetaan saavutettavuutta ja palvelun tarjoaminen kuuluu myös vastuumuseotehtävään. Tavoitteita edistetään yhdessä ulkoisten ja sisäisten kumppanien kanssa. Näyttelyitä tuotetaan entistä enemmän omista kokoelmista. Vanhan Vaasan museota on uudistettu pienin toimin vuosittain ja nyt tutkitaan mahdollisuutta perusteellisempaan näyttelyuudistukseen. Julkisen taiteen hankkeita edistetään vastuumuseosuunnitelman mukaisesti. Museoiden vaihtuvien näyttelyiden määrää on vähennetty, ja näyttelytoimintaa sopeutetaan käytössä oleviin resursseihin. Nuorten parissa tehtävää työtä

kehitetään Vaasan kaupungin strategian mukaisesti. Museovierailujen on tutkimuksissa

todettu lisäävän kokijan elämänlaatua ja hyvinvointia.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Kokoelmanhallintajärjestelmiin digitoidut objektit	3 183	3 209	4 443	3 500	5 000
Konservoidut objektit	9 292	7 643	10 389	750	7 000
Antolainaukset kokoelmista	109	69	22	20	10
Arkistopalvelut	140	203	164	200	100
Kuvatilaukset	27	52	29	70	30
Näyttelyiden lkm	11	11	12	7	9
Museokäyntien määrä	44 077	55 131	50 412	50 000	50 000
Museopedagogisen toiminnan ja yleisötapahtumien lkm	61	218	813	300	200
Osallistujamäärä	1 148	16 793	14 873	3 000	15 000
Taideteosten sijoitustoiminta, uudet sijoitukset	2	2	3	2	2
Lausunnot määräajassa	188	199	236	300	300
Alueellisen museotoiminnan yleisölle suunnattujen toimenpiteiden lukumäärä	10	14	32	15	15
Saavutettavuuden, esteettömyyden ja monimuotoisuuden toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet	2	1	1	2	1

Toiminnan suoritteiden toteutumisen arvioiminen on aina hankalaa siksi, että useat suoritteet syntyvät ulkoa tulevien tilausten seurauksena. Vuoden 2026 arvioita vaikeuttaa kokoelmakeskushanke, jonka vaikutus, painopiste ja volyymi ovat vielä arvoitus.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Valtionosuuteen oikeuttavat henkilötyövuodet	30,5	32	32
Valtionosuus	1 184 614	1 148 291	1 148 000
Nettomenot valtionosuus huomioiden	2 218 012	2 033 386	2 214 000
Nettomenot/asukas	31,52	30,05	30,98

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Näyttelytoiminnan kehittäminen	Yksi toteutettu perusnäyttelyuudistus	Sopeutetaan näyttelyt talouden tilanteeseen laadullisesti ja määrällisesti.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kokoelmakeskushankkeen toteuttaminen		Kokoelmamuuton valmistelu
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Korkeakouluyhteistyön ja maahanmuuttajatyön lisääminen		Neljä yhteistyöprojektia meneillään
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kustannustehokas palveluiden tuottaminen	Toteutuneet yleisölle suunnatut tapahtumat	Sopeuttamistoimenpiteiden priorisointi toiminnassa.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	469	462	453
TOIMINTAKULUT	- 3 872	- 3 720	- 3 815
TOIMINTAKATE	- 3 403	- 3 258	- 3 362
NETTOKULUT/ASUKAS €	48,36	45,98	47,05

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	29,4	32	32
Määräaikaiset	12,7	8	10,5

2.5.13. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminta-ajatus

Lukutaidon, elävän kaupunkikulttuurin ja kulttuurihyvinvoinnin puolesta

Tuotamme asukkaille sivistyksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin palveluja, sekä tuemme elävää kaupunkikulttuuria. Vastuullamme ovat lukutaidon ja -ilon sekä yleisen kulttuuritoiminnan edistäminen, hakeutuvat kulttuuri- ja kirjastopalvelut, taidelaitosten yhteistyön koordinointi, kulttuuritoimijoiden tukeminen sekä tapahtumatoiminta.

Kulttuuripalveluissa kehitämme ja tuotamme kaupunkiin monipuolista kulttuuritarjontaa sekä luomme mahdollisuuksia kulttuurityölle. Tehtävänäme on lisätä kaupunkilaisten kulttuurihyvinvointia sekä edistää kulttuurin yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta. Kulttuuripalvelut vastaa kaupungin yleisen kulttuuritoiminnan kehittämisestä ja koordinoinnista.

Kirjastopalveluissa takaamme jokaisen kuntalaisen sivistykselliset perusoikeudet tarjoamalla käyttöön monimuotoiset aineistot, kokoontumistiloja, laadukkaan asiakaspalvelun ja maksuttomat tapahtumat. Toimimme osana kansallista ja kansainvälistä kirjastoverkkoa sekä hoidamme alueellista kehittämisestä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Tulosalueen toimintaympäristössä voi nähdä tapahtuneen seuraavia muutoksia ja vaikutuksia:

- lukutaidon heikkeneminen
- tarve kirjaston monipuolisemmalle käytölle
- perinteisen lainauksen rinnalla kilpailevat maksulliset e- ja äänikirjapalvelut
- julkisen talouden leikkaukset ja kulttuurikentän ahdinko
- saavutettavuus ja moninaisuus korostuvat erityisesti ikääntyneiden ja erilaisten vähemmistöryhmien kulttuuripalveluiden kehittämisessä
- kentällä kuuluva ja näkyvä keskustelu demokratian tilasta ja sananvapaudesta
- tekoälyn uhat ja mahdollisuudet
- yhteiskunnan polarisoituminen ja eriarvoistuminen

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut rakentaa osaltaan hyvinvoivaa, kestävä ja vetovoimaista kuntaa aktiivisessa yhteistyössä muiden tulosalueiden ja toimijoiden kanssa yli sektorirajojen. Huolehdimme, että

- Tulosalueen lakisääteliset tehtävät toteutetaan
- Kunnan yleistä kulttuuritoimintaa kehitetään ja tuotetaan laadukkaita tapahtumia ja sisältöjä
- Tuemme paikallista kulttuurielämää ja -toimijoita
- Kirjaston alueellista kehittämistehtävää viedään vahvasti eteenpäin
- Valtakunnallinen tehtävämme ruotsinkielisen Boksampo- ja Sidospår-kirjallisuusverkko-palvelun sisällöntuotannossa toteutuu
- Kirjastoille annettua tehtävää vankila-kirjastotyössä edistetään yhteistyössä Vaasan vankilan kanssa

Vaikuttavuustavoitteet:

- Lukutaidon ja -harrastuksen edistäminen
- Perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman ja kirjastopolun sisällön, seurannan ja arvioinnin kehittäminen
- Kaupunkistrategian ja hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen tulosalueen osalta
- Lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttaminen tulosalueen osalta
- Kansallisen lukutaitostrategian edistäminen

Tuotantotavoitteet:

- Kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuudesta vastaavan kulttuurikoordinaattorin palkkaaminen
- Kulttuuritalo Fannyn toiminnan ja vuokrauksen uudelleenorganisointi peruskorjauksen jälkeen
- Kirjaston lainaus- ja kävijämäärien nostaminen

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
lainat, kpl	965 364	893 375	1 018 979	1 150 000	1 150 000
lainaajat	21 312	22 184	24 337	23 000	24 500
kirjaston kävijät	442 461	443 474	438 406	500 000	450 000
Lainaajia/Asukasluku %	31,52	32,63	35,29	33,2	35,5
E-aineiston käyttö (määrä)	27 124	36 148	31 212	33 000	35 000
kirjaston tapahtumat / kävijät sis. digitapahtumat	15 880	16 646	12 000	20 000	15 000
Valtakunnallisen e-kirjaston käyttö, lainamäärä				20 000	25 000
pedagoginen toiminta / osallistujat	10 871	11 800	13 114	15 000	15 000
Kuorofestivaali, kävijämäärä	3 595	21 596	18 112	15 000	18 000
Vaasa Littfest, kävijämäärä	1 012	925	2 100	1 500	1 800
LÄTÄKKÖ - lastenkulttuuriviikot, osallistujamäärä		5 800	4 587	4 500	4 500

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettomenot per asukas, €	78,33	76,70	77,83
Ulkopuoliset avustukset, €	349 328	315 500	302 800
Vuokratuotot, €	77 589	85 300	84 500
Jaettavat avustukset, €	190 700	190 700	190 700
Vuokratuki, Funkkis, €	19 500	20 000	20 000

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kestävä kehitys osana toimintaa	Vihreä kirjasto, toimintojen määrä	Vihreä kirjasto -konseptin edistäminen: tapahtumat, näyttelyt, ympäristökasvatus
	Kaikukortin käyttöaste %	Sosiaalisesti kestävä toiminnan toteuttaminen tulosalueen toiminnassa
	Green Leaf -tapahtumien määrä	Green Leaf -vuoteen osallistuminen
		Ekologisuus ja kestävyys huomioidaan vahvemmin tapahtumatuotannoissa

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Lukutaidon ja lukuharrastuksen edistäminen	Kokonaislainaus/asukasluku	Vankilakirjastotyön kehittäminen
	Kirjaston aktiiviset asiakkaat %	Kirjaston alueellisen kehittämistehtävän edistäminen ja uuden arviointimallin käyttöönotto
	Harrastamisen Vaasan malli, osallistujamäärä	Koulukirjastojärjestelmän uusiminen
	E-kirjaston asiakasmäärä	Gerby-Västervikin kirjastopisteen perustamisen selvittäminen Monikielisten kirjastopalveluiden kehittäminen, mm. satutunnit, vinkkaukset, tapahtumat, kirjastososionomin työ, viestintä Harrastamisen Vaasan malli, säännöllistä kerhotoimintaa kirjastossa
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kulttuuri ennaltaehkäisevänä voimana ja hyvinvoinnin lähteenä	Lätäkkö lastenkulttuuriviikot, osallistujamäärä	Yhteistyötoimintojen lisääminen hyvinvointialueen kanssa (mm. LAKU/kulttuurilähete)
	Ikäihmisten kulttuurikamaritoiminta, asiakaskäyntimäärä	Moninaisuuden ja monikielisuuden vahvempi huomiointi tapahtumissa ja palveluissa
	Kaikukortin käyttöaste %	Perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman toiminnan ja seurannan kehittäminen
	Kulttuurikaverien määrä	Kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuuteen keskittyvän toimen täyttäminen
	Nuori Kulttuuri Festivaali, osallistujamäärä	Nuorille suunnatun kulttuuritoiminnan kasvattaminen mm. Nuori Kulttuuri Festivaalin kautta

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Elävä kaupunkikulttuuri	Julkisen taiteen projektien määrä Tapahtumien määrä Kulttuurifoorumi-tapaamisten määrä	Kaupunkiympäristön viihtyisyyden lisääminen julkisen taiteen ja kulttuurin keinoin Kiinnostavien, laadukkaiden ja turvallisten tapahtumien tuottaminen Kulttuuritalo Fannyn vuokrauksen ja toiminnan kehittäminen peruskorjauksen jälkeen Kulttuurifoorumi-toiminnan vakiinnuttaminen Välitilamallin valmistelu kulttuuriseen toimintaan

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	606	517	504
TOIMINTAKULUT	- 6 118	- 5 952	- 6 066
TOIMINTAKATE	- 5 512	- 5 435	- 5 562

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	54,5	62,26	62
Määräaikaiset	11,7	4	

2.5.14. Vaasan kaupunginorkesteri

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginorkesteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia musiikkielämyksiä sekä luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Orkesterin toimintaa ohjaa Vaasan kaupungin strategia.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vuonna 2026 Vaasan kaupunginorkesterin toimintaympäristö on monimuotoinen ja dynaaminen. Kulttuurialan kehitys on muuttanut musiikkielämysten kuluttamista, mikä vaatii orkesterilta joustavuutta ja innovatiivisuutta.

Vaasan kaupungin kasvu ja monikulttuurinen väestö luovat uusia mahdollisuuksia laajentaa ohjelmistoa ja tavoittaa laajempi yleisö.

Taloudellisesti on tärkeää etsiä tasapainoa perinteisten konserttien ja uusien esitysmuotojen välillä. Yhteis-työ paikallisten festivaalien, koulujen, kulttuurilaitosten ja säätiöiden kanssa voi avata uusia rahoituslähteitä ja kasvattaa yleisöpohjaa. Lisäksi ympäristötietoisuuden nousu ohjaa orkesteria kohti kestävämpiä toimintatapoja.

Kilpailu ihmisten vapaa-ajasta ja kulttuuritarjonnasta vaatii orkesterilta jatkuvaa kehitystä ja kykyä vastata yleisön muuttuviin tarpeisiin. Tässä toimintaympäristössä strateginen suunnittelu ja resurssien tehokas käyttö ovat avainasemassa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaasan kaupunginorkesteri on tärkeä osa kaupungin kulttuuritarjontaa ja se edistää sekä paikallista että valtakunnallista kulttuurielämää. Orkesteri tarjoaa korkealaatuisia musiikkielämyksiä laajalle yleisölle, ja sen toiminta tukee kaupungin vetovoimaa sekä asukkaiden hyvinvointia.

Vuoden 2026 talousarviossa korostetaan orkesterin roolia kulttuurikasvatuksen, yhteisöllisyyden ja matkailun edistämisessä.

Strategiset tavoitteet:

1. Taiteellinen Laatu ja monipuolisuus:

Vaasan kaupunginorkesteri pyrkii tarjoamaan monipuolisen ohjelmiston, joka sisältää niin klassisia kuin moderneja sävellyksiä. Tavoitteena on houkutella erilaisia kuulijakuntia ja lisätä konserttien kävijämääriä. Yhteistyötä kansainvälisten ja kotimaisten huippusolistien ja kapellimestarien kanssa jatketaan, jotta orkesteri voi tarjota ainutlaatuisia musiikkielämyksiä.

2. Yhteisöllisyys ja osallistaminen:

Orkesteri panostaa yhteisöllisiin projekteihin, kuten yhteistyöhön koulujen ja muiden kulttuurilaitosten kanssa. Tavoitteena on tarjota nuorille ja muille kohderyhmille matalan kynnyksen mahdollisuuksia tutustua orkesterimusiikkiin. Järjestetään avoimia harjoituksia ja yleisötilaisuuksia, joissa kaupunkilaiset voivat kohdata muusikoita ja oppia orkesterin toiminnasta.

3. Kulttuurikasvatus:

Orkesteri osallistuu kaupungin kulttuurikasvatusohjelmaan ja Taidetestaajat hankkeeseen tarjoamalla konsertteja ja työpajoja koululaisille. Tämä tukee musiikkikasvatusta ja auttaa nuoria kehittämään musiikillista ymmärrystään. Erityistä huomiota kiinnitetään saavutettavuuteen, jotta kaikilla lapsilla ja nuorilla olisi mahdollisuus osallistua toimintaan.

4. Matkailu ja alueellinen vetovoima:

Orkesteri edistää Vaasan tunnettuutta kulttuurikaupunkina ja houkuttelee matkailijoita konserteillaan. Erityisesti kesäkauden tapahtumissa järjestetään erikoiskonsertteja mm. Strömsössä, jotka vetävät puoleensa sekä kansallisia että kansainvälisiä kävijöitä.

Talousarvio ja resurssit:

Vuoden 2026 talousarviossa keskitytään resurssien tehokkaaseen käyttöön ja pitkäjänteiseen talouden suunnitteluun. Rahoituspohjaa pyritään laajentamaan hankkimalla lisää säätiörahoitusta.

Henkilöstö:

Orkesterin vakituinen henkilökunta sekä freelance-muusikot toimivat yhdessä korkealaatuisten esitysten takaamiseksi. Jatkuva koulutus ja ammatillinen kehitys ovat avainasemassa henkilöstön sitouttamisessa ja kehittämisessä.

Infrastrukturi:

Konserttitilojen ja laitteiston ylläpito ja kehittäminen ovat keskeisiä, jotta orkesteri voi tarjota parhaan mahdollisen kokemuksen sekä esiintyjille että yleisölle. Investoinnit striimaukseen auttavat laajentamaan yleisöpohjaa.

Markkinointi ja viestintä:

Orkesteri panostaa viestintään ja näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa, perinteisissä medioissa sekä erilaisissa tapahtumissa. Tavoitteena on lisätä orkesterin tunnettuutta ja houkutella uusia kuulijoita.

Vaasan kaupunginorkesterin palvelusuunnitelma vuodelle 2026 tähtää korkeaan taiteelliseen laatuun ja laajaan yhteisölliseen vaikutukseen. Orkesteri on sitoutunut edistämään kulttuuria, tarjoamaan elämyksiä ja rikastuttamaan kaupunkilaisten elämää.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Vaasan kaupunginorkesteri					
Kuulijamäärä	22 566	20 500	24 990	21 000	30 000
Esiintymisten määrä yhteensä	66	96	120	72	140
Konsertit	24	30	36	24	26
-josta Aluetoiminta/ konserttiesitykset pohjanmaalla	8	5	14	4	6
Ooppera	11	15	7	8	2
Muu toiminta/ Tilausesiintymiset	6	2	15	5	5
Kurssitoiminta	3	1	1	1	5
Pienyhtyetoiminta	25	44	73	30	40
Verkko- ja TV-esiintymiset	4	0	1	0	10

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vaasan kaupunginorkesteri			
Valtionosuus	863 106	823 438	823 500
Ulkopuoliset avustukset	5 757	25 000	35 000
Toimintakate	2 259 988	2 193 000	2 282 000
Nettomenot € [=toimintakate - valtionosuus - ulkop.avustus)	1 396 883	1 304 894	1 458 500
Kustannukset / kuulija	56	62	49
Kustannukset / asukas	21	19	20

Tavoitteet

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Yleisömäärän kasvattaminen	Kävijämäärä	Kokeilut, jossa tuotannot viedään myös Vaasan ulkopuolelle: Kokkola, Tampere, Pietarsaari
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Sosiaalisen median kehittäminen	Some seuraajat	Henkilöstöresurssin lisääminen markkinointiin
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Säätiörahoitteisten yhteistyökumppanuuksien vakiinnuttaminen	Vakiintuneiden säätiökumppanuuksien määrä	Yhteisten projektien luominen, joista molemmat hyötyvät

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	209	222	222
TOIMINTAKULUT	- 2 469	- 2 415	- 2 504
TOIMINTAKATE	- 2 260	- 2 193	- 2 282
NETTOKULUT/ASUKAS €	32,12	30,95	31,93

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	24,8	35	34
Määräaikaiset	9,3	1	1

2.5.15. Vaasan kaupunginteatteri

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginteatteri tuottaa vetovoimaista, korkeatasoista teatteria moninaisuus huomioiden ja luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta merkittävänä kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa vastuu ammattiteatterina ja taidelaitoksena.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kaupunginteatteriin kohdistuu Vaasan kaupungin säästöohjelma vuosina 2024 - 2027. Merkittävämpänä säästötoimenpiteenä on oopperatuotannon jääminen tauolle vuoden 2025 jälkeen ja yhden Julia-salin näytelmän tuotantotapamuutos. Mikäli oopperatuotanto halutaan takaisin ohjelmistoon tuotettavaksi joka toinen vuosi vuodesta 2028 alkaen, se tarvitsee aikaisemman mallin mukaisesti vuosittaisen 150 000 euron lisämäärärahan kaupunginteatterin kehikseen (yhden oopperatuotannon muuttuvat kustannukset ovat 300 000 – 400 000 € tuotannon koosta riippuen). Ensi-illan ollessa vuonna 2028, lisämääräraha tarvitaan jo vuodesta 2027 alkaen, koska oopperan harjoitustoiminta ja tekninen tuotanto täytyy tällöin aloittaa vuonna 2027. Päätös lisämäärärahan sitoutumisesta tarvitaan mahdollisimman pian, jotta voidaan tehdä päätös tuotettavasta oopperasta ja esiintyjien, suunnittelijoiden ja yhteistyötahojen kanssa

voidaan aloittaa sopimusneuvottelut vuoden 2026 alussa.

Valtuusto päättää, että seuraava oopperan ensi-ilta on vuonna 2028. Kaupunginteatterin kehikseen vuodelle 2027 lisätään 150 000 €, koska oopperan vuoden 2028 ensi-illan harjoitustoiminta ja tekninen tuotanto täytyy aloittaa jo vuonna 2027.

Remontit jatkuvat suunnitellusti vuonna 2026. Romeo-salin näyttämöaukon rajaimien uusiminen, esirippukoneiston päivitys ja esiripun uusinta voivat mahdollisesti vaikuttaa esitystoimintaan.

Vaasan kaupunginteatteri tekee yhteistyötä alan korkeakoulujen ja kaupungin eri tulosyksiköiden kanssa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaasan kaupunginteatterin tavoitteena on tuottaa monipuolisia, taiteellisesti korkeatasoisia teatteriesityksiä, jotka taiteellisina kokonaisuuksina tuovat katsojille elämyksiä ja herättää kiinnostusta teatteritaidetta kohtaan. Kaupungin keskeisenä kulttuurilaitoksena teatteri osaltaan vahvistaa kuvaa Vaasasta vetovoimaisena kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ ammattiteatterina ja taidelaitoksena.

Teatterin tavoitteena on tuottaa vuoden 2026 aikana 5 uutta ensi-iltaa ja saavuttaa 40 000 katsojaa. Teatterin toimintaa ohjaa sen luonne ammattitaidelaitoksena, joka velvoittaa korkeatasoisten teatteriesitysten tuottamiseen.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ensi-iltojen määrä	7	7	6	7	5
Näytäntöjen määrä	154	178	198	195	195
Katsojamäärä	24 940	33 752	36 078	43 000	40 000
Henkilötyövuodet, toteutuneet	72	76	67,6	74	67
Henkilötyövuodet, valtionosuuteen oikeuttavat	65	65	65	65	60,5

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettomeno	-4 669 042	-4 594 000	-4 511 000
Valtionosuus	1 605 169	1 461 158	1 461 158
Nettomeno valtionosuus huomioituna	-3 063 873	-2 988 831	-3 049 842
Nettomenot/asukas	66,47	64,83	63,13

Tavoitteet

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kaupunginteatteri tuottaa korkeatasoisia suomenkielisiä ammattiteatteriesityksiä.	Ensi-iltojen määrä Katsojamäärä Näytösten määrä	Laadukas ohjelmistosuunnittelu.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	861	1 206	1 047
TOIMINTAKULUT	- 5 537	- 5 800	- 5 558
TOIMINTAKATE	- 4 677	- 4 594	- 4 511

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	37,9	42	41
Määräaikaiset	29,7	32	26

2.6. Kaupunkiympäristön toimiala

Toimialan kuvaus

Kaupunkiympäristö vastaa elinympäristöstä, kaupungin teknisestä infrastruktuurista ja palveluista. Toimiala koostuu kahdeksasta eri tulosalueesta; kuntateknikka, kaavoitus, kiinteistötoimi, rakennusvalvonta, ympäristötoimi ja jätelautakunta. Kaksi tulosaluetta, Vaasan Vesi ja Vaasan Talotoimi ovat liikelaitoksia.

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluu kaupunkiympäristön suunnittelu, rakentaminen, hoito, suojelu ja valvonta. Toimiala vastaa myös kaavoituksesta, logistiikasta ja liikenteestä sekä vesi- ja jätevesihuollosta. Lisäksi Kaupunkiympäristö vastaa kaupungin kiinteistönpidosta, maaomaisuuden hallinnasta sekä energia-asioista. Toimialalla on myös valvonta- ja suojelurooli, se huolehtii jäte- ja ympäristöhuollon viranomaistehtävistä, rakennustarkastuksesta ja pysäköinninvalvonnasta.

Kaupunkiympäristön toimialan toimintamenot, ilman Liikelaitoksia, ovat n. -33 M€ ja toimintakate n. -4,7 M€. Liikelaitosten toimintamenot ovat n. -33 M€ ja liikelijäämä ilman poistoja n. 31 M€. Koko toimialalla henkilökuntaa on n.351, joista vakituksia n.285 ja määräaikaista n.66 (TA26, htv-perusteinen).

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristössä yksi suurista haasteista liittyy talouden tasapainottamiseen, jolla toimialalta haetaan neljän vuoden aikana yli 10 milj.€:n säästöjä vuoteen 2023 verrattuna. Vuodelle 2026 kohdistuvat tasapainottamistoimet ovat yhteensä n. 2,8 milj.€. Vaadittuun tasapainotukseen on toistaiseksi päästy ja pyritään jatkossakin pääsemään mm. palvelumaksujen tarkastuksilla ja toiminnan priorisoinnilla sekä tehostuksella. Huolimatta kuitenkin siitä, että kustannusten ja indeksien nousu on huomattavasti maltillisempaa kuin edeltävinä vuosina, tasapainottamistoimenpiteiden mukaiset säästöt

tuovat runsaasti haasteita säästöjen toteuttamiseen. Maailmanpoliittinen tilanne on kohottanut mm. kemikaalien, energian ja materiaalien hintoja, eikä rakentamisen ennusteta lähtevän nousuun vielä vuonna 2026. Esimerkiksi Vesilaitoksen kannalta liittymien määrässä ei odoteta kasvua eikä kotitalouksien ja yritysten veden kulutuksen odoteta myöskään kasvavan.

Lakisääteinen vuokraus kunnilta hyvinvointialueille päättyy 31.12.2025. Sopimuksen päättymisen jälkeen 1.1.2026 kuntien tulee yhtiöittää vuokraustoiminta niiden kiinteistöjen osalta, joissa hyvinvointialue säilyy vuokralaisena. Pohjanmaan hyvinvointialue on ilmoittanut, että se tulee päättämään vuokrauksen suurimmassa osassa kohteita. Tämä tulee lisäämään merkittävästi tyhjen tilojen määrää. Tyhjen tilojen kehitystyötä tehdään Kiinteistökehitysryhmän johdolla. Tyhjen tilojen lisääntyminen moninkertaisesti aikaisempaan nähden merkitsee Kiinteistökehitystyhmän resursointien uudelleenarviointia; mahdollisesti uusia resursseja ja nykyisten painottamista eri tavoin. Keskustan yhtenäiskoulu ja Variskan vanhan osan peruskorjaus ovat Talotoimen tulevien vuosien 2026-2029 suurimmat hankkeet. Vuoden 2026 osalta Talotoimen suurimmat investoinnit ovat Kasarmialueen päiväkotirakennukset ja Isolahden koulun laajennus.

Vaasan Veden uuden otsonointi- ja aktiivihiihlaitoksen H-rakennuksen käyttöönoton myötä turvataan talousveden laatua pitkälle tulevaisuuteen. Varavesilähteen varmistaminen Kurikasta on seuraavien vuosien aikana Vaasan Veden osalta merkittävin yksittäinen hanke. Vaasan seudun alueellisen vesihuollon yleissuunnitelma päivitetään vuoden 2026 aikana Elinvoimakeskus (EVK) vetoisesti. Vaasan Vesi osallistuu myös aktiivisesti hulevesien hallinnan hankkeisiin (VEMA ja KUHA). Talousvesi- ja jätevesidirektiivin uudistamiset tuovat tulevaisuudessa Vedelle lisää velvoitteita ja kustannuksia.

Hiilineutraaliustavoite on osa toimialan toimintaympäristöä ja se näkyy useamman

tulosalueen käyttötaloudessa sekä investoinneissa. Mm. rakennusten energia-tehokkuusdirektiivin kansallinen toimeenpano tulee huomioida. Lisäksi elinympäristön turvallisuuteen ja viihtyvyyteen panostetaan mm. kestävän liikumisen teeman lisäksi puiden istutuksen ja hiilijalanjäljen pienentämisen keinoin. Toiminnassa pyritään vahvistamaan hiilinieluja ja vähentämään liikenteen hiilidioksidipäästöjä. Toimialalla jatketaan ilmanlaadun mittauksia yhdessä energiatuotantolaitosten, teollisuuden ja naapurikuntien kanssa. Lisäksi tulevana vuotena jätelain uudistus on ajankohtainen, painopiste tulee lähivuosina olemaan kiertotaloudessa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen, hiilineutraalius-tavoitteet sekä kuntatalouden vaatimukset korostavat entisestään maapolitiikan strategista merkitystä.

Kaavoituksen toiminnan painopistealueita vuodelle 2026 ovat mm. Vaasan yleiskaava 2040 ja viheraluejärjestelmätyön edistäminen, Vaasan keskustan ja keskustaan liittyvien ydinalueiden kehittäminen ja täydennysrakentamisen mahdollistaminen mm. Eteläisessä Klemetilässä, Niemen ja Tammikaivon alueilla. Muita tärkeitä painopisteitä ovat mm. Laadukkaan ja ilmastollisesti kestävän ja monipuolisen kaupunkiympäristön kehittäminen, kaupunki-osakeskusten vahvistaminen ja työpaikkojen kehityshankkeiden ja toimintaedellytysten turvaaminen sekä monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan mahdollistaminen. Maankäyttö-, sosiaali- ja asuntopolitiikan yhteensovittamisen vaatimus korostuu ja yhä oleellisempaa haasteena on asuntorakentamisen vastaaminen väestörakenteen muutokseen yhdistettynä asuinrakentamisen taloudellisen yhtälön haasteisiin.

Vaasan sataman alueella on tehty ja tehdään yhä isoja investointeja. Vuonna 2026 sataman investointeihin on varattu 6 milj.€, jolla toteutetaan mm. Lassen laiturin II-vaihe, ro-ro rampin rakentaminen. Satamainfran yhtiöittäminen siirtää satamainvestoinnit asteittain pois kuntatekniikalta taloudellisen tilanteen ja yhtiöittämisen mukaan. Kuntatekniikan investoinneissa korostuvat vuonna 2026 liikennealueiden ja puistojen korvausinvestoinnit sekä valmistautuminen Yhdystien, Konepajarannan ja Kauppatorin suurempiin hankkeisiin.

Korjausvelan hallinta on edelleen suurena haasteena. Korjausvelkaa kertyy sekä kiinteistöissä että kunnallisteknisen infran verkostoissa (mm. katu-, vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostoissa). Tulossa olevat energian käyttöön ja -tehokkuuteen vaikuttavat direktiivit lisäävät jatkossa investointitarpeita sekä haasteita korjausvelan hallintaan toimitilahallinnassa. Myös rakennusten ikärakenne luo paineita tähän. Kaupungin investointiohjelmassa on tasapainoiltava kestävästi uus- ja korjausinvestointien välillä.

Tämä kaikki tarkoittaa yhteistä tekemistä suurelle joukolle toimialan henkilöstöstä. Toteutumassa on merkittäviä elinkeinoelämän muutoksia, jotka huomioidaan henkilöstöressurssien mitoituksessa, osaamisen kehittämisessä ja asioiden priorisoinnissa sekä investointirahoituksen painopisteissä. Toimialalla on otettu käyttöön myös tekoälyn hyödyntäminen, jonka avulla uskotaan saavan aikaan toiminnan tehostamista, laadukkaampaa asiakaspalvelua ja mielekkäämpiä työtehtäviä.

2.6.1. Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomais-toimintaa, joka edistää, ohjaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta ja kunnassa tarvittavasta yleisestä rakentamisen ohjauksesta ja neuvon-nasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Rakennusvalvonta tekee pitkäjännitteistä yhteistyötä rakennusalan eri toimijoiden kanssa, joita ovat mm. rakennushankkeeseen ryhtyvät,

suunnittelijat, hankkeen toteuttajat, muut viranomaiset, elinkeinoelämä, koulutus- ja tutkimuslaitokset. Rakentamis- ja purkamislupien ohella rakennusvalvonta käsittelee poikkeamis-luvat. Rakennusvalvonnan toimintaan vaikuttavat suhdannevaihtelut viiveellä. Manuaalisesta käsittelyprosessista on siirrytty lähes kokonaan sähköiseen prosessiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Rakennusvalvonta jatkaa laadunohjausta neuvonnalla ja ohjaamisella rakennushankkeissa. Kun suuremmat tontinluovutukset jälleen alkavat, palataan toimintaan, jossa rakentajille suunnataan myös luento- ja keskusteluiltoja. Ennakko-ohjaukselle varataan aikaa. Sähköisen asiointin ja arkistoinnin käyttöä edelleen edistetään. Huolehditaan osaamisesta ja ammattitaidosta riittävällä kouluttautumisella.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Myönnettyt luvat kpl	721	601	549	700	500
Lupien käsittelyajan keskiarvo pv	17	14	12,78	16	16
Katselmukset kpl	1 616	1 150	1 065	1 200	1 000
Poikkeamispäätökset	21	12	13	15	30
Suunnittelutarveratkaisut	36	25	10	0	0

Poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut ovat tulleet rakennusvalvonnalle vuoden 2021 syksyllä. Rakentamislain myötä suunnittelutarveratkaisut poistuivat.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Henkilöstö	10,6	11	11
Tulot % menoista	79,2	97,8	95,4
Nettokulut/asukas	2,42	0,28	0,59

Rakennusvalvonnan menoista yli 80 % on henkilöstökuluja. Rakennusvalvonnan omavaraisuutta tarkastellaan kolmen vuoden jaksolla, omavaraisuustavoite 95%-100%.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Osaava ja hyvä asiakaspalvelu.	Asiakaspalautteet. Prosessien nopeus.	Riittävä koulutus, verkostoituminen ja valmentava johtaminen.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tasapainoinen talous. Omarahoitteisuusosuus kolmen vuoden keskiarvona 95-100 %.	Omarahoitteisuuden keskiarvo %	Määrärahaseuranta, tavoitteellinen työskentely tulojen ja omarahoitteisuuden saavuttamiseksi.
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Edistää ja ylläpitää hyvää ja toimivaa rakennettua ympäristöä	Asukastyytyväisyys	Laadunohjaus ja ennakkoneuvottelut. Nopea prosessi. Rakennetun ympäristön valvonta.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	624	875	851
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	23	-	20
TOIMINTAKULUT	-817	- 895	- 913
TOIMINTAKATE	-170	- 20	- 42

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	8,9	10,4	10,42
Määräaikaiset	1,7	0,6	0,58

Henkilöstömäärissä ei ole oleellisia poikkeuksia näköpiirissä. Kaikki 11 vakanssia ovat kokoaikaisia loppuvuonna 2026, yksi vakituisista on vapaalla 31.7.2026 asti ja tilalla on määräaikainen työntekijä. Lupainsinöörin/arkkitehdin vakanssi täytetään loppuvuonna 2025.

2.6.2. Ympäristön suojelu

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä luonnon ekologista monimuotoisuutta ja kestävä kehitystä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Yksikön tehtävänä on huolehtia eri laeissa säädetyistä kunnalle kuuluvista ympäristön-suojelun tehtävistä. Keskeisimpiä tehtäväkokonaisuuksia ovat jätehuollon, ilmansuojelun ja vesiensuojelun viranomaistehtävät.

Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristönsuojelun valvonta-

suunnitelmaan. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusten käsittely sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Ympäristön tilan seuranta, tutkimusten ja selvitysten tekemistä jatketaan määrärahojen puitteissa. Ilman-laadun mittauksia jatketaan yhteistyösopimuksen mukaisesti yhdessä energiantuotantolaitosten, teollisuuden sekä naapurikuntien kanssa. Osallistutaan edelleen valtakunnalliseen siitepölyseurantaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta on keskeistä henkilöstön määrän ja muiden resurssien ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että ne ovat riittävät yksikön vastuulla olevien tehtävien suorittamiseen.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	5,94	6,05	6,40

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvä ja dokumentoitu ilmanlaatu	Ilmanlaadun mittauksen ajallinen kattavuus yli 90 % Ilmanlaatuasetuksen mukaisten normien ylityksiä alle 10/vuosi	Hengitettävien hiukkasten määrän ohjearvon ylityksiä kuusi kappaletta (35 sallitaan vuoden aikana)

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	75	97	97
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	7	-	-
TOIMINTAKULUT	-500	- 526	- 555
TOIMINTAKATE	-418	- 429	- 458

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	5	5	5

2.6.3. Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue

Toiminta-ajatus

Yksikön tehtävänä on vastata terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian alueella. Terveysvalvonnan nettomenot kohdistetaan yhteistoiminta-alueella kun-tien asukasluvun perusteella.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Yksiköntehtävänä on vastata terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian alueella.

Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusasioiden käsittely, epidemioiden selvittäminen, asumisterveysasiat sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Terveysvalvonnan nettomenot kohdistetaan yhteistoiminta-alueella kuntien asukasluvun perusteella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta on keskeistä henkilöstön määrän ja muiden resurssien ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että ne ovat riittävät yksikön vastuulla olevien tehtävien suorittamiseen.

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettomeno (Toimintakate) Vaasa €	275 694	339 004	350 710
Nettomeno (Toimintakate) Laihia €	33 650	44 496	45 790
Toimintakate yhteensä €	309 345	383 500	396 500
€/asukas	4,07	4,76	4,90

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Elintarvikevalvonnan ja terveydensuojelun lakisääteisten ja suunnitelmien mukaisten tehtävien laadukas hoitaminen.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste	Terveysvalvonnan valvontasuunnitelma on toteutunut suunnitelman mukaisesti elintarvikevalvonnan osalta. Terveysvalvonnassa valvontasuunnitelman ulkopuoliset työt ovat vähentäneet tarkastusten määrää.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	254	217	238
TOIMINTAKULUT	-540	- 554	- 588
TOIMINTAKATE	-286	- 337	- 350

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	8,8	9	9

2.6.4. Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue

Toiminta-ajatus

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluista, eläinlääkäripäivystyksestä, eläinsuojelusta ja muista kunnalle säädetyistä eläinlääkintähuollon tehtävistä.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Eläinlääkinnän toiminta on ollut haasteellista eläinlääkäripulan vuoksi. Sijaisten saatavuus on parantunut viime aikoina. Eläinlääkintähuoltolain uudistuksen takia on tarpeen tarkastella palvelutasoa ja eräiden palveluiden hinnoittelua.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Eläinlääkintähuolto järjestetään yhteistoimintana Vaasan ja Laihian kuntien kesken. Eläinlääkintä jakautuu kolmeen yksikköön: Vaasan toimipiste, Laihian toimipiste ja päivystystoiminta.

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkintäpalvelujen saatavuudesta. Päivystysaikana palvelut järjestetään yhteistyössä Mustasaaren ja Vöyrin kanssa. Päivystysaikana tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös Maalahti-Korsnäs -kuntayhtymän, Närpiön ja Kristiinankaupungin muodostaman päivystysalueen kanssa.

Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläinsuojelulain valvonnasta, ennaltaehkäisevästä eläinlääkintätyöstä, tarttuvien tautien vastustuksesta ja kunnan velvollisuudesta huolehtia irrallaan tavattujen lemmikkieläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Eläinlääkintähuolto neuvoo, tiedottaa ja antaa lausuntoja toimialaansa liittyvissä asioissa ja ohjaa tarvittaessa erikoiseläinlääkäritasoista apua tarvitsevat asiakkaat eteenpäin.

Eläinlääkinnän kustannukset kohdennetaan Vaasan ja Laihian kesken €/käynti -perusteella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta keskeisintä on yksikön pieni koko ja tästä aiheutuva alttius toiminnan häiriöille.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Käynnit, Vaasan toimipiste	2 189	2 568	2 702	2 200	2 700
Käynnit, Laihian toimipiste	324	503	660	550	650

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettoalijäämä) Vaasa €	233 514	269 598	277 252
Toimintakate (nettoalijäämä) Laihia €	57 042	67 403	66 749
Toimintakate yhteensä €	290 556	337 000	344 000
€/käynti	86,42	122,55	102,69
Nettokulut/asukas	3,61	4,05	4,11

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kunnan vastuulla olevien eläinlääkinnän, eläinlääkäripäivystystoiminnan ja eläinsuojelun tehtävien laadukas tuottaminen.	Asiakastyytyväisyyden seuranta	Vakanssit ovat olleet täynnä. Arvion mukaan kaupungin klinikan muutto uusiin tiloihin on lisännyt asiakasmääriä. Eläinsuojelussa on pystytty reagoimaan hyvin tietoon tullessiin eläinsuojeluilmoituksiin

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	163	155	167
TOIMINTAKULUT	-417	- 442	- 461
TOIMINTAKATE	-254	- 287	- 294

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	3,9	4	4

2.6.5. Vaasan Seudun Jätelautakunta

Toiminta-ajatus

Vaasan seudun jätelautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena Vaasan seudulla ja vastaa jätehuollon kehitys- ja seurantatehtävistä jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaisesti. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu mm. jäte- ja lietekuljetusrekisterien ylläpitäminen, jätehuoltomääräykset, jätehuollon palvelutason hyväksyminen, jätetaksan hyväksyminen, jätehuollon valvontatehtävät sekä vastuu jätestrategisen ohjelman laadinnasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintavuosi 2026 on Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella näillä näkymin viimeinen vuosi, jolloin kiinteistönhaltijat vastaavat sekajätteen ja lietteiden järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisestä. Maailman tilanne nousseine kustannuksineen ja se, että kotitalouksilla on käytössään vähemmän varoja, saattavat myös vaikuttaa liittymisprosenttiin, kun kotitaloudet pyrkivät leikkaamaan kulujaan. Keväästä 2027 alkaen vastuu näiden kuljetusten järjestämisestä siirtyy kunnalle (Stormossen). Lainmuutokset voivat tulevaisuudessa muuttaa, mitkä jätejakeet ovat pakollisia kiinteistöiltä kerättäviksi. Tulevana vuonna jätelain uudistus on taas ajankohtainen, seurataan tilannetta. Painopiste lähivuosina tulee todennäköisesti olemaan kiertotaloudessa. Iso määrä pienikiinteistöistä kompostoi biojätettä Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Jätelautakunnan tehtävä on hoitaa kuntien laissa säädetyt jätehuollon viranomaistehtävät toiminta-alueella. Toiminta-alueen kunnat ovat yhteistyösopimuksen myötä perustaneet yhteisen jätelautakunnan. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu jätehuoltomääräyksien hyväksyminen, jätehuoltomääräysistä poikkeamisten myöntäminen, jätteenkuljetusjärjestelmistä päättäminen poltettavan jätteen ja asumislietteen osalta, jätetaksan hyväksyminen, jätemaksumuistutusten käsitteleminen, jätemaksujen tarkistamisesta päättäminen, jätehuoltorekisterin ylläpitäminen sekä palvelutasosta ja jätteenkeräyspaikoista päättäminen.

Jätelautakunnan päätökset tehdään jätelautakunnan kokouksissa tai virkamiespäätöksinä. Joissakin asioissa päätäntävalta on siirretty jätehuoltopäällikölle tai jätehuoltokoordinaattorille, mutta suurista suuntaviivoista päätetään jätelautakunnan kokouksissa.

Toivomme, että asiakkaamme voivat joustavasti ja nopeasti saada asiansa käsiteltyä. Asiakkaat voivat ottaa yhteyttä jätelautakuntaan puhelimitse, sähköpostitse, postitse ja kotisivun kautta. Tavoite on saada yhä enemmän hakemuksia sähköisessä muodossa ja taata kohtuullinen käsittelyaika.

Tulosalueen riskeistä tehdään kartoitus kerran vuodessa sekä riskien seuranta vuoden aikana. Kompostorit on tarkastettu vuodesta 2018 alkaen. On tarkoitus tarkastaa kaikki kompostorit vähintään kerran. Viranhaltijapäätöksiä koskevaa päätöksentekoprosessia tulee kehittää sen nopeuttamiseksi ja koko päätösketjun laadun turvaamiseksi.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Suoritetut tarkastukset	105	0	848	1 000	1 000
Käsiteltyjen jätehuoltomääräyksistä poikkeamisten lukumäärä	2 200	10 707	1 162	2 000	2 000
Käsittelyaika, viranhaltijapäätökset, keskimäärin päiviä	9,5	83,8	11	14	14
Sähköisessä muodossa vastaanotettujen päätösten osuus (%)	85,1	57,1	72,3	80	80

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	0	0	0

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen	Kaikki taloudet ovat liittyneitä järjestettyyn jätehuoltoon	Kehotuskirjeitä lähetetään säännöllisesti.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Järjestettyyn lietteenkuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen	Liittymisprosentti on 100 %	Kehotuskirjeitä lähetetään säännöllisesti
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Sähköisten prosessiemme kehittäminen ja parantaminen viranhaltijapäätösten tekoprosessin nopeuttaminen	Sähköisessä muodossa saapuvien hakemusten lukumäärä lisääntyy. Nopeampi päätöksentekoprosessi.	Ohjelmia ja sähköisiä palveluja tulee kehittää ja päivittää sisäisen päätöksentekoprosessin nopeuttamiseksi ja laadun turvaamiseksi.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	308	346	368
TOIMINTAKULUT	-308	- 346	- 368
TOIMINTAKATE	0	0	0

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	2	2	2
Määräaikaiset	1	1	1

2.6.6. Yhteispalvelut

Toiminta-ajatus

Yhteispalvelut toimii suoraan kaupunkiympäristölautakunnan alaisena palveluyksikkönä. Yhteispalveluiden kautta hoidetaan tehokkaasti kaupunkiympäristön toimialan keskitettyjä kustannuksia. Se on yksi toimialan ohjaustyökalu. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan määrärahat ovat budjetoituna Yhteispalveluissa.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	1	-	-
TOIMINTAKULUT	- 292	- 338	- 340
TOIMINTAKATE	- 291	- 338	- 340
NETTOKULUT/ASUKAS €	4,14	4,77	4,76

2.6.7. Kaavoitus

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen ydintehtävänä on tuottaa kaupungin strategisia tavoitteita toteuttavia kaupunkisuunnitelmia ja kaavoja sekä niihin liittyviä selvityksiä. Vuorovaikutteisella suunnittelulla ja suuntaa antavalla ohjeistuksella luomme edellytyksiä ekologisesti kestävien, toimivien, turvallisten ja viihtyisien elinpiirien rakentamiselle kaupungin ja kaupunkiseudun asukkaille, yrityksille ja eri toimijoille.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

"Pohjolan energiapääkaupunki -virtaa hyvään elämään" vision ja strategian toteuttaminen edellyttää, että myönteinen työpaikka- ja väestökehitys jatkuu ja että sille luodaan kaavoituksella edellytykset. Vetovoi-maisuuden, viihtyvyyden, toimintaedellytysten ja asukkaiden osallisuuden ylläpito ja kehittäminen luovat asukkaiden ja yritysten hyvinvointia. Hallitusohjelman kautta maankäytönsuunnittelun toimintaympäristöön vaikuttaviin muutoksiin tulee varautua ja muuttuvat käytännöt otetaan haltuun.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaavoitus huolehtii kaupungin yleis- ja asemakaavoituksesta, maisema- ja viheralue-suunnittelusta sekä muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tehtävistä.

Kaavoituksen toiminnan painopistealueina vuodelle 2026 ovat:

- Vaasan yleiskaava 2040 ja viheraluejärjestelmä
- Vaasan keskustan ja keskustaan liittyvien ydinalueiden kehittäminen ja täydennysrakentamisen mahdollistaminen (mm. Klemettilä eteläinen, Niemen alue, Tammikaivon alue)
- Kaupunkiosakeskusten vahvistaminen (palvelut, liikenne, koulu, viheryhteydet, muut-tuvat käytöt, asuminen)
- Työpaikkojen kehityshankkeiden ja toiminta-edellytysten turvaaminen
- Strategisten ohjelmien laadintaan osallistuminen
- Monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan mahdollistaminen
- Viheralueverkoston ja kaupunkiluonnon toimivuuden turvaaminen ja kehittäminen
- Hulevesien hallinnan edistäminen
- Laadukkaan, ilmastollisesti kestävä ja monipuolisen kaupunkiympäristön kehittäminen

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Arvioidaan kaavojen vanhentuneisuus 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	0	1	1	1	1
Asemakaavamuutoshankkeita on yli 50 % kokonaisrakennusoikeudesta 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	0	1	1	1	1
Suunnittelutarveratkaisujen kautta syntyneiden uusien asumisen rakennuspaikkojen (vuosittainen) määrä pienenee. 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	0	1	1	1	1
Luontoinventoinnit vastaavat kaavoituksen tarpeita, 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	1	1	1	1	1
Kolmen vuoden asumisen kaavavaranto; AK: ta 87 000 krs-m2, 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	1	1	1	1	1
Kolmen vuoden asumisen kaavavaranto; AP: ta ja AR:ää yhteensä 24 000 krs-m2, 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	1	1	1	1	1
Kolmen vuoden asumisen kaavavaranto; AO:ta 240 omakotitaloa, 1 = toteutunut, 0 = ei toteutunut	1	1	1	1	1

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	- 25,07	- 27,11	-27,50

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Tiivis yhdyskuntarakenne. Hiilinielujen määrän laadullinen parantaminen.	Pitkässä mittakaavassa autoistumisen määrän kehitys.	Mahdollistetaan kaavallisesti pyöräilyn laatukäytävän parantamisen kohteita.
Pyöräilyn laatukäytäväverkoston kaavallinen mahdollistaminen.	Kaupunkiosakeskusten asemakaavamuutosten eteneminen.	Ristinummen ja Länsiniityn keskustojen asemakaavoittaminen.
Kaupunkiosakeskuksien asemakaavojen tarkistaminen.	Uusien/kehitettävien hiilinielujen määrä.	Yleiskaavatyössä liikenteen tavoiteverkkotyön edistäminen.
Uusiutuvan energian mahdollistavien hankkeiden edistäminen.		
Yleiskaavatyössä huomioidaan joukkoliikenteen edellytysten parantaminen.		
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vuorovaikutteinen, sujuva ja oikeudenmukainen kaavoitusprosessi.	Osallistuminen kaavaproessiin ja valituksettomat asemakaavat.	Osallistava ja lainmukainen kaavaproessi.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kehitystä tukeva kaavavaranto ja varautuminen kehitysprojekteihin.	Kaavavarannon ja kehitysprojektien määrä, mato-ohjelman tavoitteissa pysyminen.	Kaavatarpeiden ennakointi ja toteuman seuranta.
Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne, järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta.		

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Väestönkasvu	Ohjelmissa pysyminen	Toteutetaan maankäytön toteuttamisohjelmaa ja kaavoituskatsaukseen nostettuja hankkeita
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Turvallinen, terveellinen, viihtyisä, omaleimainen ja ekologisesti toimiva ympäristö.	Asukas- ja työpaikkamäärän kehitys.	Kaavojen ja yleissuunnitelmien kautta luodaan puitteet, joilla aikaansaadaan tavoitteet.

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	34	60	60
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1	-	-
TOIMINTAKULUT	- 1 798	- 1 981	- 2 025
TOIMINTAKATE	- 1 764	- 1 921	- 1 965

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	20,8	22,5	22,5
Määräaikaiset	2,3	1	1

2.6.8. Kiinteistötoimi

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on luoda edellytykset toiminnallisesti ja yhdyskuntataloudellisesti kilpailukykyiselle kaupunkirakenteelle huolehtimalla kaupungin maapolitiikan ja asunto-olojen kehittämisestä, maaomaisuuden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatiedon hallinnan kehittämisestä ja kartastotehtävistä, kiinteistö-muodostus- ja mittaus-tehtävistä sekä kiinteistö-rekisterin pidosta.

Tulosalue jakautuu neljään tulosityksikköön: tonttipalvelut, asumispalvelut, paikkatietopalvelut sekä kiinteistö- ja mittauspalvelut.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintaympäristön muutokset:

- Kaupunkirakenteen tiivistäminen, hiili-neutraaliustavoitteet sekä kuntatalouden vaatimukset korostavat entisestään maapolitiikan strategista merkitystä.
- Maankäyttö-, sosiaali- ja asuntopoliitiikan yhteensovittamisen vaatimus korostuu. Yhä oleellisempana haasteena asunto-rakentamisen vastaaminen väestö-rakenteen muutokseen yhdistettynä asuinrakentamisen taloudellisen yhtälön haasteisiin.
- Paikkatietojärjestelmien strateginen merkitys ja käyttömahdollisuudet lisääntyvät.
- Kaupunkimittauksen ja kiinteistön-muodostuksen perustehtävä kaupunkirakentamisen alustana säilyy muuttumattomana.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeiset vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteet sekä kehittämisen painopisteet 2025-2026

Kiinteistötoimen palvelut:

- Maapoliittinen strategiatyö, maaomaisuuden hallinta/tonttilaitoksen ylläpito, maanhankinta/-luovutus
- Asuntotuotannon ohjaus/asuntopoliitiikka, asumisen viranomaisasiat, avustukset
- Kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito- ja kehittäminen sekä kartastot
- Kiinteistönmuodostus, maasto- ja rakennusvalvontamittaukset

Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka

- Aktiivinen maanhankinta
- Aktiivinen tonttitarjonta
- Tehokas sopimustoiminta
- Kaupungin käytöstä poistuvien alueiden/kiinteistöjen kehittäminen
- Vähähiilisyiden edistäminen maapolitiikan keinoin
- Keskusta-alueiden ja vanhojen yritys-alueiden uudistumisen edistäminen
- Ajantasainen hintapolitiikka – maaomaisuuden tuoton parantaminen
- Maaomaisuuden hallintajärjestelmän parantaminen

Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopolitiikka

- Kaupungin asuntopolitiikan tuloksellinen harjoittaminen
- Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen
- Monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan varmistaminen
- Nuoren, yhä kansainvälisemmän työvoiman asumistarpeita ja -preferenssejä vastaava asuminen
- Erityisryhmien asumisen kehittäminen - erityisfokuksessa opiskelijat ja ikäihmiset
- Asuntomarkkinoiden seurannan ja väestösuunnitejärjestelmän edelleen kehittäminen
- Esteettömyyden monipuolinen edistäminen
- Hallinnon rajat ylittävät asuntoalueiden kehittämishankkeet

Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä

- Kaupungin paikkatietolinjausten kehittäminen, selkeyttäminen ja toteuttaminen
- Sähköisten palvelujen käyttöönoton tukeminen
- Vuorovaikutteinen ja rakennemuutoksia ennakoiva toiminta
- Aineistojen laadun parantaminen
- Uusien teknologioiden käyttöönotto
- Seudullisten paikkatietoaineistojen kokoaminen
- 3D-kaupunkimallin kokoaminen eri aineistoista

Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus

- Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen
- Toimintaprosessien tehostaminen ja sähköistäminen
- Uuden tekniikan täysimääräinen hyödyntäminen

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Kaupungin omistama maapinta-ala, ha	6 570	6 665	6 690	6 780	6 790
Maanvuokrasopimukset, kpl	3 884	3 884	3 905	3 940	3 960
Maanhankinta, ha/v	99,15	96,12	21	100	100
Maankäytösopimukset, kpl/v	2	0	0	2	3
Tontinluovutus Vuokraus, kpl/v	13	10	11	30	30
Tontinluovutus Myynti, kpl/v	2	1	1	10	10
Asuntopäätökset: hissi- sekä esteettömyysavustukset, kpl/v	7	5	3	10	10
Asuntopäätökset vuokra- ja asumisoikeusasiat, kpl/v (asumisoikeus-asiat siirtyneet ARAlle v.2023)	204	191	83	100	100
Asukasvalinnat kpl (palvelutalojen asukasvalinnat siirtyneet HVA:lle v.2023)	1 097	892	858	750	750
Muodostettuja tontteja, kpl/v	51	28	28	60	60
Rakennusvalvontamittaukset, kpl/v	380	336	318	400	350
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)	Kysely toteutuu joka toinen vuosi.	Kyselyä ei järjestetty vuonna 2023.	4	4	4

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Maanvuokratulot, milj.€/v	12,5	12,6	13,1
Kiinteistöjen myyntivoitot, milj.€/v	1,1	1,5	1,5
Maanhankintakustannukset, milj.€/v	1,5	2,5	2,5
Maankäyttösopimukset, milj.€/v	0	0,5	0,29
Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus, milj.€/v	0,097	0,245	0,25
Nettotulot/asukas	156,65	167,03	168,29

Tavoitteet

Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka.	Maavaranto ----- Tonttitarjonta vs. kysyntä ----- Keinovalikoiman laajuus ja vaikuttavuus	Aktiivinen maanhankinta ----- Kysyntää vastaava tonttitarjonta ----- Energia- ja ilmastotavoitteiden edistäminen maapolitiikan keinoin
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopoliitiikka.	Raportti 1krt/vuodessa ----- Asuntomarkkinakatsaus 1 krt/vuodessa ----- Uusien hissien ja esteettömyysavustusten lkm	Asuntopoliittisen ohjelman seuranta ----- Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen ----- Hissirakentamisen ja esteettömyyden edistäminen

Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus.	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen ----- Mittausprosessin laatu ja nopeus	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen ----- Toiminnan tehostaminen uudistamalla mittauskalustoa
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä.	Raportti 1 krt/vuodessa ----- Sovellusten hyödyntämisen laajuus ja tehokkuus ----- Kaavan pohjakartan ajantasaisuus	Paikkatietolinjausten kehittäminen, selkeyttäminen toteutumisen seuranta ----- Uusien teknologioiden käyttöönotto ----- Aineistojen laadun parantaminen

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	13 887	14 904	15 549
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4	-	-
TOIMINTAKULUT	- 2 869	- 3 068	- 3 522
TOIMINTAKATE	11 022	11 836	12 027

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	28,1	29,58	30,42
Määräaikaiset	2,4	1,6	1,6

Toimitusinsinööri eläköityy vuoden 2025 lopussa. Varaudutaan uuden toimitusinsinöörin rekrytointiin. Mittauspalveluissa syntyy todennäköisesti rekrytointitarve henkilöstömuutoksista johtuen.

2.6.9. Kuntatekniikka

Toiminta-ajatus

Kuntatekniikan toiminta-ajatuksena on huolehtia liikenteen, liikenneväylien, viheralueiden, torien ja muiden yleisten alueiden, pienvenesatamien sekä hulevesien hallinnan suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidon järjestämisestä. Tulosalue kehittää Vaasan seudun matkustaja- ja tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä. Kuntatekniikka toimii joukkoliikenneviranomais-tehtävissä, huolehtii kunnallisesta pysäköinnin-valvonnasta sekä ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä. Tulosalueen tehtäviin kuuluvat myös kaivu- ja sijoituslupien myöntäminen, katualueiden tilapäinen vuokraaminen ja Vaasan kaupungin metsien hoito ja puunmyynti sekä ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito ja hoito. Tulosalue vastaa lisäksi keskitetystä korjaamotoiminnasta ja kaluston-hallinnasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Suurimmat haasteet toimintaympäristössä liittyvät talouden tasapainottamiseen. Vaadittu tasapainotus on saavutettu palvelumaksujen tarkistuksella sekä priorisoimalla tehtävää työtä. Suurin haaste on ollut liikennealueiden kunnossapidossa, johon on myönnetty kehityksessä tasokorotus perusteenaan yleisen hintatason ja omaisuuden määrän kasvu. Satamainfran yhtiöittäminen siirtää satamainvestoinnit vaihteittain pois kuntatekniikalta, kun yhtiön taloudellinen tilanne sen sallii. Muutoin investoinneissa korostuvat liikennealueiden ja puistojen korvausinvestoinnit sekä valmistautuminen Yhdystien, Konepajanrannan ja Kauppatorin suurempiin hankkeisiin. Kestävyysteeman osalta panostetaan kestävän liikkumisen lisäksi puiden istutukseen sekä toiminnan hiilijalanjäljen pienentämiseen. Jatkuvan parantamisen toiminta-

mallin käyttöönoton jatkaminen kaikissa tiimeissä ja digitalisaation parempi hyödyntäminen nähdään edelleen keskeisinä kehityskohteina.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kuntatekniikka on läsnä jokaisen vaasalaisen arjessa helpottaen arjen askareita ja lisäämällä hyvinvointia sekä kaupungin vetovoimaisuutta. Tulosalueen keskeisenä tehtävänä on osaltaan kaupunkistrategian, maa- ja asuntopoliittisten ohjelmien, maankäytön toteutusohjelman, keskustastrategian, pysäköintipolitiikan, energia- ja ympäristöohjelman sekä kestävän liikkumisen ohjelman toimeenpano. Lisäksi on laadittu useita yllätason suunnitelmia ja hankeohjelmia, jotka ohjaavat toimintaa. Useimmat tehtävät ovat kunnan lakisääteisiä tehtäviä.

Henkilöstö on kuntatekniikan keskeisin voimavara. Työhyvinvointi on kehittynyt hyvään suuntaan ja sitä pyritään entisestään parantamaan yksiköiden tekemien kehityssuunnitelmien pohjalta. Esihenkilöille ja sisäisille kehittäjille järjestetyn Yhdessä kehittämisen -valmennuksen oppeja pyritään saamaan käytäntöön kaikissa tiimeissä jatkuvan parantamisen menetelmän myötä. Keskeisiä kehittämistoimenpiteitä ovat uuden kaupunkistrategian toimeenpano, ilmastoasioiden näkyväksi tekeminen sekä yhdessä tekemisen edistäminen kaikissa tiimeissä ja tiimien kesken.

Hyvinvoivan ja osaavan Vaasan osalta pyrimme pitämään ulkoliikuntapaikat hyvässä kunnossa sekä tekemään joukkoliikenteen käytöstä helppoa. Vetovoimaisen Vaasan osalta pyrimme varmistamaan, että kaupunkiympäristö on viihtyisä ja hyvin hoidettu sekä korjausvelan määrä saadaan taittumaan. Hiilineutraalin Vaasan osalta pyrimme vahvistamaan hiilinielua ja vähentämään liikenteen hiilidioksidipäästöjä. Henkilöstön, osaamisen ja johtamisen osalta pyrimme varmistamaan, että kuntatekniikan toiminta on laadukasta ja käyttötalous on oikein mitoitettu.

Käyttötaloudessa korostuu tulevana vuosina talouden tasapainottaminen. Nykyistä laatutasoa ylläpidetään mahdollisuuksien mukaan, mutta todennäköisesti asukkaille näkyvät heikennykset lisäävät saatavan palautteen määrää. Kustannusten ennakointia vaikeuttaa yleisen kustannustason muutosten lisäksi vaihtelevat sääolosuhteet. Investoinneissa panostetaan korvausinvestointeihin. Tämä tarkoittaa käytännössä yleisten alueiden saneerausta ja uudelleen pintaamista. Teknisiä järjestelmiä uusitaan toiminnan ja energiatehokkuuden parantamiseksi. Viheralueissa painopiste on leikkipuistojen ja viherrakenteiden korjaamisessa. Uutta infraa rakennetaan tonttikysynnän mukaisesti asuin- ja teollisuusalueille. Haasteena on käyttötalousvaikutusten huomioiminen, koska lisääntyviin pinta-aloihin ei ole saatu vastaavaa ylläpidon määrärahaa.

Rakentamisen investoinneissa vastataan uusien alueiden viimeistelyn ja korjausvelan pienentämisen tarpeisiin. Vanhan sataman alueella edetään talonrakennuksen tahdissa ja rakennetaan uusi leikkipuisto. Peli-katu valmistuu. Gerbyn venesatamassa jäsenellään pysäköintialuetta ja Puotikujan risteyksessä tehdään uusi liittymä. Tärkeimpinä korvausinvestointeina ovat Radiotien, Haldininkadun, Kalliokadun, Lentäjänkadun saneeraukset, Postikatu sekä yksi katu Vähässäkyrössä. Teräksenkuja saneerataan. Lehtikuusentien alikulkusilta uusitaan. Satamassa isoimpana investointina on roro-rampin rakentaminen. Laajametsän alueella viimeistellään Ratavallinkadun loppuosuus. Kestävän liikkumisen osalta uusitaan Vaskiluodon kävely- ja pyöräilytiet sekä peruskorjataan nykyistä verkkoa. Hulevesien hallintaa suunnitellaan ja parannetaan koko verkoston alueella.

Omaisuuksienhallinnassa jatketaan strategian laatimista. Sen on määrä valmistua toimintavuoden aikana ja se saatetaan poliittisesti päätettäväksi. Kunnossapidossa korostuu väylien pitäminen liikennöitävässä kunnossa kaikissa keliolosuhteissa. Aurasvalli poistetaan tonttiliittymistä kehitetään saatujen palautteiden perusteella. Asfalttipintoja korjataan sekä uusitaan katuverkolla ja pyöräteillä. Kaluston hankinnassa pääpaino on ympäristöystävällisissä, tehokkaissa ja monipuolisissa kone- ja ajoneuvoyksiköissä. Vaasan vetovoimaisuutta pyritään edelleen tukemaan hoidettujen viheralueiden sekä liikuntapaikkojen myötä. Erityisessä asemassa tähän tavoitteeseen pääsemiseksi ovat sesonki- ja kesätyöntekijöitä sekä tukityöllistetyt henkilöt, joiden käyttöä tulee tarkastella koko kaupungin näkökulmasta. Tehtäviä on edelleen pyritty kehittämään esimerkiksi lisäämällä niittyjen määrää ja monivuotisten kasvien käyttöä lisäten. Metsien hoidossa lähtökohtana on metsänhoitosuunnitelman toimeenpano.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärät ovat kasvaneet reippaasti viime vuosina, mutta riskinä on matkustajamäärien kasvun hidastuminen. Leasing-mallilla hankittujen 12 vanhimman kaasubussin osalta tehdään korvaava hankinta joko omana kalustona tai osana liikennepalvelua. Yleisten alueiden käyttöä luvitetaan ja valvotaan pysäköinninvalvonnan sekä käyttö- ja kaivulupien osalta. Luvissa ja valvonnassa siirrytään entistä enemmän nykyaikaisiin sähköisiin järjestelmiin. Geopalvelut tekevät mittauksia ja maaperätutkimuksia kuntatekniikan investointikohteisiin. Lisäksi tehdään liikennelaskentoja ja nopeusmittauksia.

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Hallinto / Kuntatekniikka					
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)	3,8		3,9	4,0	4,0
Hanketoiminta - Projektitoimisto					
Kävelyn ja pyöräilyn määrät (mittauspisteet)					
- kävelijät	860 000	1 010 000	1 200 455	1 100 000	1 100 000
- pyöräilijät	945 000	960 000	1 004 215	1 300 000	1 300 000
Asukastytytyväisyys katuvalaistukseen	4,1	4,1	4,1	4,3	4,3
Asukastytytyväisyys liikennevaloihin		3,5	3,2	3,9	4,0
Asukastytytyväisyys sadevesiviemärien toimintaan	3,71	3,8	3,9	4,0	4,0
Hanketoiminta - Rakentaminen					
Katurakenteet, m2	57 104	16 540	15 900	40 000	25 000
Pyörätiet/jalkakäytävät, m2	49 085	20 243	23 500	25 000	25 000
Hulevesiviemärit, m	6 422	2 674	1 400	3 700	1 500
Hanketoiminta - Suunnittelu					
Laaditut kunnallistekniset suunnitelmat, lkm	24	19	20	20	22
Omaisuuksienhallinta - Kalustonhallinta					
Korjaamon työtilaukset, lkm	974	955	803	1 000	900

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Omaisuuudenhallinta - Liikennealueet					
Kadut ja erilliset kevyen liikenteen väylät					
- kunnossapidettävät, km	582	592	595	594	598
- hoitokustannukset €/km	7 200	7 500	7 950	6 500	7 850
Asukastyytyväisyys liikennealueiden hoitoon	3,3	3,4	3,4	3,6	3,5
Omaisuuudenhallinta - Liikuntapaikat					
Ulkoliikuntapaikat, lkm	192	170	170	169	173
Asukastyytyväisyys liikuntapaikkojen hoitoon	3,89	3,9	4,0	4,1	4,1
Omaisuuudenhallinta - Metsät					
Asukastyytyväisyys asuntoalueiden metsien hoitoon	3,4	3,6	3,6	3,9	3,9
Kaupungin metsäpinta-ala, ha	4 100	4 100	3 870	4 100	3 900
Venepaikat, sis. talvisäilytyspaikat					
- paikkoja, lkm	1 800	1 841	2 138	1 841	1 841
- käyttöaste, %	92	83	82	90	90
Omaisuuudenhallinta - Viheralueet ja viherrakentaminen					
Yleiset leikkipuistot, lkm	85	82	86	86	86
Puistot A1-A3 hoitoluokka, ha	159	159	161	162	163
Asukastyytyväisyys puistojen hoitoon	3,81	3,9	3,9	4,1	4

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Palvelut - Geopalvelut					
Pohjatutkimukset, lkm	170	392	490	300	300
Palvelut - Liikennepalvelut					
Keskustan kehän ylittää keskimäärin, autoja/arkivrk	97 300	98 800	96 800	98 000	98 000
Liikenneonnettomuudet, lkm	170	141	146	135	135
- henkilövahingot	32	30	31	20	20
- kuolemaan johtaneet onnettomuudet	1	2	2	0	0
Paikallisliikenne					
- matkustajamäärä	1 177 459	1 777 960	1 993 991	2 100 000	2 200 000
- ajosuorite (km)	2 225 380	2 200 761	2 350 000	2 400 000	2 450 000
- matkustajatytyväisyys	2,8	3,1	3,2	3,1	3,3
Palvelut - Luvat ja valvonta					
Kaivulupa-anomukset, lkm	213	199	191	210	200
Maksulliset pysäköintipaikat, lkm	1 190	1 517	1 510	1 682	1 260
Virheellisen pysäköinnin maksukehotukset, lkm	13 069	11 058	10 876	16 000	15 000

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Nettokulut/asukas	- 191,42	- 176,49	- 185,60

Tavoitteet

Hiilineutraali Vaasa 202X		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilinielujen vahvistaminen	Hiilinielujen määrä (kton CO2)	Suunnitelma hiilinielujen kasvattamiseksi
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Liikenteen hiilidioksidipäästöjen väheneminen	Liikenteen hiilidioksidipäästöt (kton CO2)	Edistetään vähähiilisten liikennemuotojen käyttöä Kehitetään liikennemallia sensoridatan määrää lisäämällä
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Ulkoliikuntapaikat ovat hyvässä kunnossa	Öjberget on toiminnassa, kun olosuhteet sallivat Asukastyytyvyisyys paranee entisestään	Otetaan käyttöön käyttöastetta mittaavia menetelmiä Edistetään liikuntaohjelman mukaisia kohteita ja tavoitteita
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Joukkoliikenteen käyttö on helppoa ja miellyttävää	Matkustajatytytyvyisyys paranee Matkustajamäärät kasvavat	Otetaan käyttöön joukkoliikenne-etuudet liikennevaloissa Kehitetään linjoja ja aikatauluja

Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kuntatekniikan toiminta on laadukasta	Työhyvinvointi paranee Asukastyytyväisyys paranee	Jatkuvan parantamisen toimintamallia käytössä kaikissa tiimeissä
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Käyttötalouden riittävyys	Järjestelmien kustannukset (eur/as) Liikennealueiden kunnossapitokustannus (eur/m2)	Investointien vaikutus käyttötalouteen huomioidaan joka tasolla
Vetovoimainen Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Kaupunkiympäristö on viihtyisä ja hyvin hoidettu	Asukastyytyväisyys paranee entisestään Palautteisiin ja aloitteisiin vastataan nopeasti	Toteutamme joka vuosi jotain poikkeuksellisen hienoa Hoitotoimenpiteet toteutuvat suunnitellusti
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Korjausvelan kasvu saadaan taittumaan	Korjausvelan määrä	Korvausinvestoinnit ohjelmoidaan ja priorisoidaan

Tuloslaskelma (1000€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	12 488	10 395	9 903
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	911	0	1 140
TOIMINTAKULUT	- 26 868	- 22 901	- 24 306
TOIMINTAKATE	- 13 468	- 12 506	- 13 263

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	111,2	129,2	129,2
Määräaikaiset	52,9	59,0	60,0

Määräaikaiset: palkkatyöllistettyjen ja kesäharjoittelijoiden henkilöstökustannusten talousarvion määrärahat sisältyvät konserniohjauksen henkilöstökuluihin, mutta htv toimialojen toteumatietoihin. Henkilöstökulujen määrärahat ja toteumatiedot siirretään tilinpäätösvaiheessa toimialoille.

3. Tuloslaskelmaosa

Vuoden 2026 talousarvion tulos on noin 0,1 miljoonaa euroa positiivinen ja painopisteinä ovat talouden tasapaino, menojen hillintä, kasvu ja elinvoima sekä palvelujen kehittäminen.

Ulkoiset toimintatulot ovat noin 72,7 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja toimintatulojen arvioidaan hieman kasvavan vuosina 2027-2028. Myyntitulot (33,7 milj. e), vuokratulot (22,5 milj. e) ja maksutulot (8,3 milj. e) muodostavat merkittävimmät osuudet kaupungin toimintatuloista.

Ulkoiset toimintamenot ovat noin 296 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja toimintamenojen arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 9,4 miljoonaa euroa vuosittain vuosina 2027-2028. Henkilöstömenot (159,6) milj. e, palvelujen ostot (88,0 milj. e), aineet, tarvikkeet ja tavarat (18,6 milj. e) sekä avustukset (18,4 milj. e) muodostavat merkittävimmät osuudet kaupungin toimintamenoista.

Toimintakate on noin -220,9 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja toimintakatteen arvioidaan heikkenevän keskimäärin noin 8 miljoonaa euroa vuosittain vuosina 2027-2028.

Verotulot ovat 189,9 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja niiden arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 7,7 miljoonaa euroa vuosittain vuosina 2027-2028.

Valtionosuudet ovat 61,7 miljoonaa euroa ja kasvua keskimäärin noin 3,2 milj. euroa vuosittain vuosina 2027-2028.

Rahoitustulot ja -menot (netto) on noin 6,2 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja arvioidaan pienentyvän vuosina 2027-2028 johtuen rahoitustulojen pienenemisestä ja korkomenojen kasvusta.

Vuosikate on 37,0 miljoonaa euroa vuosina 2026-2027 ja noin 38,2 miljoonaa euroa vuonna 2028.

Poistot ja arvonalentumiset yhteensä ovat 36,9 miljoonaa euroa ja 37,9 miljoonaa euroa vuonna 2027. Vuonna 2028 poistot ja arvonalentumiset ovat noin 37 miljoonaa euroa. Arvonalentumisia arvioidaan olevan vuosittain noin 3,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 talousarvio on noin 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja taloussuunnitelmavuoden 2027 talousarvio on 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosi 2028 on ylijäämäinen 1,2 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma 2026

Kaupunki ja liikelaitokset

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä	Yhteensä (ilman sisäisiä eriä)
TOIMINTATULOT	71 613 100	63 090 800	134 703 900	72 701 100
Myyntitulot	30 541 000	18 601 200	49 142 200	33 684 900
Maksutulot	10 282 900	0	10 282 900	8 256 600
Tuet ja avustukset	9 368 200	0	9 368 200	5 330 400
Vuokrat	18 425 900	44 424 600	62 850 500	22 463 900
Muut toimintatulot	2 995 100	65 000	3 060 100	2 965 300
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	315 700	0	315 700	315 700
VALMISTUS OMAA KÄYTTÖÖN	1 219 600	1 000 000	2 219 600	2 219 600
TOIMINTAMENOT	-324 926 780	-33 221 800	-358 148 580	-296 145 780
Henkilöstömenot	-154 127 000	-5 443 100	-159 570 100	-159 570 100
Palvelujen ostot	-92 304 800	-12 879 300	-105 184 100	-88 014 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 255 080	-9 750 400	-19 005 480	-18 646 480
Avustukset	-22 463 200	0	-22 463 200	-18 375 600
Vuokrat	-45 499 500	-4 960 300	-50 459 800	-10 073 200
Muut toimintamenot	-1 277 200	-188 700	-1 465 900	-1 465 900
TOIMINTAKATE	-251 778 380	30 869 000	-220 909 380	-220 909 380
VEROTULOT	189 975 000	0	189 975 000	189 975 000
Kunnan tulovero	144 738 000	0	144 738 000	144 738 000
Kiinteistövero	27 181 000	0	27 181 000	27 181 000
Yhteisövero	18 056 000	0	18 056 000	18 056 000
VALTIONOSUUDET	61 688 000	0	61 688 000	61 688 000
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	18 664 000	-12 430 000	6 234 000	6 234 000
Korkotulot	490 000	0	490 000	490 000
Muut rahoitustulot	25 545 000	20 000	25 565 000	13 165 000
Korkomenot	-7 361 400	-50 000	-7 411 400	-7 411 400
Muut rahoitusmenot	-9 600	-12 400 000	-12 409 600	-9 600
VUOSIKATE	18 548 620	18 439 000	36 987 620	36 987 620
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 565 400	-18 318 600	-36 884 000	-36 884 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 565 400	-15 118 600	-33 684 000	-33 684 000
Arvonalentumiset	0	-3 200 000	-3 200 000	-3 200 000
TILIKAUDEN TULOS	-16 780	120 400	103 620	103 620
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-16 780	120 400	103 620	103 620

Tuloslaskelma 2026

Kaupunki ja liikelaitokset (sisäisillä erillä)

Muutos vrt.

TA 2025

	TA 2025 muutettu	TA 2026	muutettu
TOIMINTATULOT	137 040 083	134 703 900	-1,7 %
Myyntitulot	48 985 300	49 142 200	0,3 %
Maksutulot	10 271 500	10 282 900	0,1 %
Tuet ja avustukset	8 331 172	9 368 200	12,4 %
Vuokrat	66 427 100	62 850 500	-5,4 %
Muut toimintatulot	3 025 010	3 060 100	1,2 %
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	-265 000	315 700	-219,1 %
VALMISTUS OMAA KÄYTTÖÖN	1 420 000	2 219 600	56,3 %
TOIMINTAMENOT	-343 518 383	-358 148 580	4,3 %
Henkilöstömenot	-152 073 083	-159 570 100	4,9 %
Palvelujen ostot	-102 533 822	-105 184 100	2,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 895 882	-19 005 480	6,2 %
Avustukset	-21 187 815	-22 463 200	6,0 %
Vuokrat	-48 335 780	-50 459 800	4,4 %
Muut toimintamenot	-1 492 000	-1 465 900	-1,7 %
TOIMINTAKATE	-205 323 300	-220 909 380	7,6 %
VEROTULOT	183 037 000	189 975 000	3,8 %
Kunnan tulovero	137 568 000	144 738 000	5,2 %
Kiinteistövero	27 354 000	27 181 000	-0,6 %
Yhteisövero	18 115 000	18 056 000	-0,3 %
VALTIONOSUUDET	52 088 900	61 688 000	18,4 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	5 907 300	6 234 000	5,5 %
Korkotulot	530 000	490 000	-7,5 %
Muut rahoitustulot	32 555 000	25 565 000	-21,5 %
Korkomenot	-9 776 000	-7 411 400	-24,2 %
Muut rahoitusmenot	-17 401 700	-12 409 600	-28,7 %
VUOSIKATE	35 709 900	36 987 620	3,6 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-36 100 000	-36 884 000	2,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 100 000	-33 684 000	-1,2 %
Arvonalentumiset	-2 000 000	-3 200 000	60,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-390 100	103 620	-126,6 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-390 100	103 620	-126,6 %

Tuloslaskelma 2024-2028

Kaupunki ja liikelaitokset

	TP 2024	TA 2025 muutettu	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATULOT	80 518 076	76 810 136	72 701 100	74 410 000	75 530 000
Myyntitulot	35 881 689	33 620 854	33 684 900	34 430 000	34 950 000
Maksutulot	7 541 570	8 534 700	8 256 600	8 440 000	8 570 000
Tuet ja avustukset	8 900 314	5 794 472	5 330 400	5 450 000	5 530 000
Vuokrat	25 684 817	25 922 100	22 463 900	22 960 000	23 310 000
Muut toimintatulot	2 509 687	2 938 010	2 965 300	3 130 000	3 170 000
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	0	-265 000	315 700	330 000	330 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 725 951	1 420 000	2 219 600	2 270 000	2 360 000
TOIMINTAMENOT	-266 265 553	-283 288 436	-296 145 780	-305 780 000	-314 997 000
Henkilöstömenot	-144 013 291	-152 073 083	-159 570 100	-164 490 000	-170 050 000
Palvelujen ostot	-81 834 520	-85 763 476	-88 014 500	-91 150 000	-93 050 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 827 972	-17 573 882	-18 646 480	-19 330 000	-20 197 000
Avustukset	-12 228 106	-18 426 615	-18 375 600	-18 930 000	-19 610 000
Vuokrat	-9 033 142	-7 967 380	-10 073 200	-10 360 000	-10 710 000
Muut toimintamenot	-1 328 523	-1 484 000	-1 465 900	-1 520 000	-1 380 000
TOIMINTAKATE	-184 021 526	-205 323 300	-220 909 380	-228 770 000	-236 777 000
VEROTULOT	178 507 171	183 037 000	189 975 000	197 057 000	205 402 000
Kunnan tulovero	133 143 622	137 568 000	144 738 000	150 764 000	158 158 000
Kiinteistövero	26 596 033	27 354 000	27 181 000	27 181 000	27 181 000
Yhteisövero	18 767 516	18 115 000	18 056 000	19 112 000	20 063 000
VALTIONOSUUDET	42 481 067	52 088 900	61 688 000	65 804 000	68 193 000
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	10 372 986	5 907 300	6 234 000	3 026 000	1 376 000
Korkotulot	1 130 552	530 000	490 000	500 000	600 000
Muut rahoitustulot	16 642 846	15 155 000	13 165 000	11 137 000	10 688 000
Korkomenot	-7 364 166	-9 776 000	-7 411 400	-8 600 000	-9 900 000
Muut rahoitusmenot	-36 246	-1 700	-9 600	-11 000	-12 000
VUOSIKATE	47 339 698	35 709 900	36 987 620	37 117 000	38 194 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-38 857 580	-36 100 000	-36 884 000	-37 897 000	-36 966 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 396 072	-34 100 000	-33 684 000	-34 697 000	-33 766 000
Arvonalentumiset	-7 461 508	-2 000 000	-3 200 000	-3 200 000	-3 200 000
TILIKAUDEN TULOS	8 482 118	-390 100	103 620	-780 000	1 228 000
Poistoeron muutos	526 001	0	0	0	0
Varausten muutos	-6 000 000	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 008 119	-390 100	103 620	-780 000	1 228 000
Tunnusluvut					
Toimintatulot / Toimintamenot, %	30,4	27,3	24,7	24,5	24,2
Vuosikate / Poistot, %	121,8	98,9	100,3	97,9	103,3
Vuosikate / euro/asukas	673	504	518	519	531
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) e/asukas	363	355	353	342	357
Asukasmäärä vuoden lopussa	70 374	70 861	71 461	71 471	71 978

4. Investointiosa

4.1. Investointiperustelut

Kaupunki investoi noin 64,2 miljoonalla eurolla vuonna 2026 ja keskimäärin 71 miljoonalla eurolla vuosittain vuosina 2027-2030. Useat vuoden 2026 investoinnit tai niiden aloitukset kasvattavat Vaasan elinvoimaa, vetovoimaa ja vaasalaisten hyvinvointia.

Vuonna 2026 merkittävimmät investoinnit investointiryhmittäin ovat kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä noin 34,5 miljoonaa euroa (peruskaupunki 22,6 milj. euroa ja Vaasan Vesi -liikelaitos 11,9 milj. euroa), rakennusinvestoinnit yhteensä noin 21,2 miljoonaa euroa (Vaasan Talotoimi -liikelaitos 21 milj. euroa ja peruskaupunki 0,2 milj. euroa), koneet ja kalusto noin 4,3 miljoonaa euroa ja maa- ja vesialueet yhteensä 2,5 miljoonaa euroa. Lisäksi tietokoneohjelmistoihin on varattuna 1,2 miljoonaa euroa sekä osakkeisiin ja osuuksiin 0,4 miljoonaa euroa.

Kiinteissä rakenteissa ja laitteissa merkittävimmät investointimenot ovat veden puhdistuksen investoinnit 6,4 miljoonaa euroa, Lassen laituri II vaihe (ro-ro-ramppi) 5,6 miljoonaa euroa, vesijohdot ja viemärit 3,9 miljoonaa euroa, Kutterisataman kehittäminen 1,5 miljoonaa euroa, Vaskiluodon kävely- ja pyöräilysilta 1,2 miljoonaa euroa, jäteveden puhdistus 1,2 miljoonaa euroa ja tekojään loppuun rakentaminen (kylmäkoneet) 1,0 miljoonaa euroa.

Rakennuksissa merkittävimmät investointimenot ovat kouluhankkeet ja päiväkodit: Isolahden

koulun laajennus 5,5 miljoonaa euroa, Palosaaren päiväkotit 3,5 miljoonaa euroa, Kasarmialueen päiväkotirakennukset 2,7 miljoonaa euroa, Variskan yhtenäiskoulu, vanha osan peruskorjaus 0,85 miljoonaa euroa ja Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt 0,5 miljoonaa euroa. Lisäksi erillisrahoitushankkeisiin vuodelle 2026 on varattu yhteensä 10,7 miljoonaa euroa (Museoiden kokoelmakeskus 4,9 milj. euroa, International House 3,5 milj. euroa, Keskustan yhtenäiskoulu 2 milj. euroa, Isolahden päiväkotit 0,3 milj. euroa).

Koneissa ja kalustossa merkittävimmät investointimenot ovat: varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kalustohankinnat yhteensä 1,6 miljoonaa euroa sekä Vamian kone- ja kalustohankinnat yhteensä noin 1,0 miljoonaa euroa. Lisäksi kuntatekniikan koneisiin ja laitteisiin on varattuna 0,7 miljoonaa euroa sekä työllisyyden yhteistoiminta-alueen kaupungin asiointipalveluiden kehittämisprojektiin 0,3 miljoonaa euroa.

Tietokoneohjelmistoissa merkittävimmät investointimenot ovat konsernihallinnon investoinnit yhteensä noin 1,0 miljoonaa euroa (sähköinen asiointi ja digitaaliset palvelut 0,4 milj. euroa, tietojärjestelmien uusiminen 0,3 milj. euroa, talouden tietojärjestelmien uusiminen 0,15 milj. euroa sekä kyberturvapalveluiden kehitys, konesali migraatio ja IT infrastruktuuri yht. 0,16 milj. euroa).

Osakkeiden ja osuuksien investointimeno 0,4 miljoonaa euroa muodostuu Vaasanseudun Areenoiden kuntayhtymäosuudesta (investoinnit Vaasan Sähkö Areenaan ja Botniahalliin).

4.2. Investointitaulukot

Uusinvestointien ja erillisrahoitteisten investointien käyttötalouskustannukset

Taulukossa on esitetty vuosien 2026-2030 uusinvestointien ja erillisrahoitettavien investointihankkeiden arvioidut alustavat käyttötalouskustannukset, kun ne ovat ≥ 10.000 €/v. Arvioitu vuosikustannus on esitetty loppukäyttäjän näkökulmasta. Esitetyt vuosikustannukset eivät välttämättä tarkoita lisämäärärahaa käyttötalouteen, mikäli esimerkiksi vuosikustannus voidaan sisällyttää talousarvion kehykseen.

Erillisrahoitettavia hankkeita ovat International House, Keskustan yhtenäiskoulu ja Isolahden päiväkot. Ne ovat Vaasan Talotoimen ulkoa vuokrattavia kohteita. Lisäksi erillisrahoitettaviin kuuluu Vaasan museoiden kokoelmakeskus, jonka käyttötalouskustannusten (vuokrakustannusten) arviointia taulukossa ei ole esitetty asioiden ollessa tältä osin vielä kesken.

Koko kaupungin tasolla käyttötalouskustannuksia vuosina 2026-2030 on yhteensä n. 5,8 milj. euroa.

Merkittävimmät kustannukset ovat sivistyksen toimialalla yhteensä n. 4,8 milj. euroa ja erityisesti suomenkielisen perusopetuksen vuokrakustannuksissa, Keskustan yhtenäiskoulu 2,8 milj. euroa ja Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt 0,98 milj. euroa. Lisäksi Isolahden koulun laajennuksesta vuokrakustannuksia tulee lisää 0,27 milj. euroa. Varhaiskasvatuksessa merkittävä käyttötalouskustannus on Isolahden päiväkot 0,67 milj. euroa, joka muodostuu vuokrista, henkilöstömenoista ja palvelujen ostoista.

Kaupunkiympäristön toimialalla ml. liikelaitokset käyttötalouskustannuksia on yhteensä n. 0,73 milj. euroa, muodostuen kuntatekniikan hankkeista yht. n. 0,46 milj. euroa ja Vaasan Veden hankkeista 0,27 milj. euroa.

Konserniohjauksen toimialalla vuosittaisia vuokrakustannuksia tulee lisää International House hankkeesta n. 0,23 milj. euroa.

Uusinvestointien ja erillisrahoitteisten investointien alustavat arviot vuosikustannuksista TA2026 JA TS 2027-2030

Valmistumisen jälkeiset alustavat arviot käyttötalouskustannuksista

	Käyttöön- ottovuosi	Kustannuslaji	Arvioitu vuosi- kustannus (€)	Selite
Konserniohjauksen toimiala				
Konsernihallinto, Hyvinvointipalvelut, Työllisyyspalvelut International House	2028	Vuokrat (nettolisäys)	-230 000	International Housen visiona on tarjota saman katon alla laaja valikoima eri viranomais- ja neuvontapalveluja. Arvioitu uusi vuokra n. 730.000 e/v kun nykyinen vuokra 500.000 e/v. Lisätieto: Vaasan Talotoimen ulkoa vuokrattava kohde.
Konserniohjauksen toimiala yhteensä	2026-2030		-230 000	
Sivistystoimen toimiala				
Suomenkielinen perusopetus Isolahden koulun laajennus	2026	Vuokrat	-265 000	Isolahden koulun vammaisopetuksen uudisrakennus
Keskustan yhtenäiskoulu	2028	Vuokrat (nettolisäys)	-2 792 000	Korvaa Merenkurkun koulurakennuksen, englanninkielisen perusopetuksen keskittäminen kaupungin keskustaan. Lisätieto: Vaasan Talotoimen ulkoa vuokrattava kohde.
Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt	2028	Vuokrat (nettolisäys)	-980 000	Tarveselvitysvalmistelussa alkuperäisten laajuustavoitteiden muututtua. Hankkeessa tutkitaan peruskorjaamisen, koulun laajentamisen ja uudisrakentamisen vaihtoehtoja.
Varhaiskasvatus				
Isolahden päiväkoti	2029	Vuokrat, henkilöstö- menot, palvelujen ostot	-676 200	Vahvistaa ja keskittää kaupungin varhaiskasvatuksen pohjoisen alueen palvelutarjontaa. Lisätieto: Vaasan Talotoimen ulkoa vuokrattava kohde.

	Käyttöön- ottovuosi	Kustannuslaji	Arvioitu vuosi- kustannus (€)	Selite
Vamia				
Koulutustarjonnan kehittäminen	2026	Palvelujen ostot, materiaalit	-10 000	Uuden koulutuksen vaatima hankinta
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut				
Kirjastopiste Gerby- Västervik	2027	Palvelujen ostot, vuokrat	-18 400	Pienimuotoisen palvelupisteen perustaminen
Vaasan kaupunginorkesteri				
Striimauskalusto	2026	Henkilöstö- menot	-17 000	Striimauskaluston käyttöönotto
Liikuntapalvelut				
Tekojäärädan huoltorakennus	2029	Vuokrat	-55 000	Liikuntapalveluiden osuus. Kokonaisvuokra n. 85.000 e/v joka jakautuu liikuntapalveluiden ja kuntatekniikan kesken.
Sivistyksen toimiala yhteensä	2026-2030		-4 813 600	
Kaupunkiympäristön toimiala				
Kuntatekniikka				
Ravilaakso II vaihe	2028	Henkilöstö- menot	-50 000	Katuverkon ylläpito
Vanhan sataman asuinalue	2026	Henkilöstö- menot	-52 000	Katuverkon ylläpito
Ravilaakso III vaihe	2030	Henkilöstö- menot	-50 000	Kaavan mukaisen katuverkon ylläpito
Elementtitehtaantie	2028	Henkilöstö- menot	-20 000	Katuverkon ylläpito
Viheralueet, puistot, leikkialueet	2026	Henkilöstö- menot	-14 500	Uusien viheralueiden, puistojen ja leikkialueiden ylläpitokustannus
Vöyrinkaupungin konepaja- alueen I vaihe	2027	Henkilöstö- menot	-13 300	Kaavan mukaisen katuverkon ylläpito (maankäyttösopimus)
Vöyrinkaupungin konepaja- alueen II vaihe	2029	Henkilöstö- menot	-20 000	Kaavan mukaisen katuverkon ylläpito (maankäyttösopimus)

	Käyttöön- ottovuosi	Kustannuslaji	Arvioitu vuosi- kustannus (€)	Selite
Strömbergin yrityspuiston kadut	2026	Henkilöstö- menot	-38 000	Katuverkon ylläpito
Liikuntapaikat ympäri kaupunkia	2026	Henkilöstö- menot	-44 000	Liikuntapaikkojen ylläpito: kuntoportaat, ulkokuntosalit, skeitti-, taito- pumptrack- ja OCR-radat, pesäpallo- ja monitoimikentät jne.
Onkilahden liikennepuisto	2026	Henkilöstö- menot	-15 000	Liikennepuiston rakennusten, istutusten ja kalusteiden hoito
Tekojääradan loppuun rakentaminen (kylmäkoneet)	2026	Henkilöstö- menot, palvelujen ostot	-115 000	Tekojääradan ylläpitokustannus
Tekojääradan huoltorakennus	2029	Vuokrat	-30 000	Kuntatekniikan liikuntapaikkojen osuus. Kokonaisvuokra n. 85.000 e/v joka jakautuu kuntatekniikan ja liikuntapalveluiden kesken.
Vaasan Vesi				
Otsonointi- ja aktiivihiilisuodatuslaitos	2026	Materiaalit	-250 000	Käyttömenot
Pått hajunpoisto	2026	Materiaalit	-20 000	Käyttömenot
Kaupunkiympäristön toimiala yhteensä	2026-2030		-731 800	
KÄYTTÖTALOUS- KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2026-2030		-5 775 400	

INVESTOINTIOSA 2026-2030					
1 000 €	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Vaasan kaupunki ilman liikelaitoksia					
Aineettomat hyödykkeet					
Menot	-1270	-945	-985	-925	-235
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-1270	-945	-985	-925	-235
Maa- ja vesialueet					
Menot	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Tulot	200	200	200	200	200
Netto	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Rakennukset					
Menot	-200	-750	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-200	-750	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot	-22 575	-34 720	-26 393	-25 420	-24 890
Tulot	330	0	0	0	0
Netto	-22 245	-34 720	-26 393	-25 420	-24 890
Osakkeet ja osuudet					
Menot	-431	-1 073	-588	-84	-822
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-431	-1 073	-588	-84	-822
Koneet ja kalusto					
Menot	-4 250	-3 205	-6 305	-5 850	-2 515
Tulot	112	0	0	0	0
Netto	-4 139	-3 205	-6 305	-5 850	-2 515
Liikelaitokset					
Vaasan Talotoimi					
Menot	-20 965	-17 215	-23 665	-28 515	-20 915
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-20 965	-17 215	-23 665	-28 515	-20 915
Vaasan Vesi					
Menot	-12 040	-11 815	-12 860	-11 130	-12 250
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-12 040	-11 815	-12 860	-11 130	-12 250
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-64 231	-72 223	-73 296	-74 424	-64 127
Tulot	642	200	200	200	200
Netto	-63 590	-72 023	-73 096	-74 224	-63 927

INVESTOINNIT NETTO	Määrärahan tarve					
1 000 €	TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Kaupunginhallitus	-3118	-551	-1073	-588	-84	-822
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0	0	0	0	0	0
Innokorttelin pysäköintialueen pohjatyöt	-330	-330	0	0	0	0
<i>Innokorttelin pysäköintialueen pohjatyöt, tulo</i>	330	330	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	-2998	-431	-1073	-588	-84	-822
Kuntayhtymäosuudet	-2998	-431	-1073	-588	-84	-822
Koneet ja kalusto	-120	-120	0	0	0	0
Hallintotalon ja maaherrantalon kalustohankinnat 2026	-50	-50	0	0	0	0
Varavoimakone	-70	-70	0	0	0	0
Konsernihallinto	-4073	-1295	-978	-900	-900	0
Tietokoneohjelmistot	-3255	-1005	-750	-750	-750	0
Konesali migraatio ja IT infrastruktuuri 2026	-225	-75	-50	-50	-50	0
Kyberturvapalveluiden kehitys 2026	-230	-80	-50	-50	-50	0
Sähköinen asiointi ja digitaaliset palvelut 2026	-1000	-400	-200	-200	-200	0
Talouden tietojärjestelmien uusiminen 2026	-600	-150	-150	-150	-150	0
Tietojärjestelmien uusiminen 2026	-1200	-300	-300	-300	-300	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-600	-150	-150	-150	-150	0
Tietoliikenneverkot 2026	-600	-150	-150	-150	-150	0
Koneet ja kalusto	-218	-140	-78	0	0	0
Kaupungin asiointipalveluiden kehittämisprojekti, hallinto- ja asiointipalvelut	-218	-140	-78	0	0	0
Työllisyyden yhteistoiminta-alue	-370	-198	-172	0	0	0
Koneet ja kalusto	-370	-198	-172	0	0	0
Kaupungin asiointipalveluiden kehittämisprojekti, työllisyysalue	-482	-310	-172	0	0	0
<i>Kaupungin asiointipalveluiden kehittämisprojekti, työllisyysalue, tulo</i>	112	112	0	0	0	0
Varhaiskasvatus	-1935	-865	-270	-640	-80	-80
Koneet ja kalusto	-1935	-865	-270	-640	-80	-80
Isolahden päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-370	0	0	-370	0	0
Kasarmialueen päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-365	-365	0	0	0	0
Malmöntalon suomenkielisen päiväkodin ja ruotsinkielisen päiväkodin ensikertaimen kalustaminen	-380	0	-190	-190	0	0
Merikaarron päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-60	-60	0	0	0	0
Palosaaren päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-360	-360	0	0	0	0
Varhaiskasvatuksen koneet ja kalusto	-400	-80	-80	-80	-80	-80

INVESTOINNIT NETTO	Määrärahan tarve					
1 000 €	TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Suomenkielinen perusopetus	-7400	-640	-140	-3160	-3320	-140
Koneet ja kalusto	-7400	-640	-140	-3160	-3320	-140
Suomenkielinen perusopetus / Isolahden koulun laajennus, ensikertainen kalustaminen	-500	-500	0	0	0	0
Suomenkielinen perusopetus / koneet ja kalusto	-700	-140	-140	-140	-140	-140
Suomenkielinen perusopetus / Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöjen ensikertainen kalustaminen	-2000	0	0	-700	-1300	0
Suomenkielinen perusopetus / Variskan yhtenäiskoulun vanhan peruskorjatun osan ensikertainen kalustaminen	-1500	0	0	-700	-800	0
Suomenkielinen perusopetus/ Keskustan yhtenäiskoulun ensikertainen kalustaminen	-2700	0	0	-1620	-1080	0
Ruotsinkielinen perusopetus	-245	-85	-40	-40	-40	-40
Koneet ja kalusto	-245	-85	-40	-40	-40	-40
Ruotsinkielinen perusopetus / koneet ja kalusto	-210	-50	-40	-40	-40	-40
Ruotsinkielinen perusopetus/ Gerby skolan ruokalan ja musiikkiluokan ensikertainen kalustaminen	-35	-35	0	0	0	0
Vamia	-5330	-1085	-1155	-1050	-1030	-1010
Tietokoneohjelmistot	-75	-15	-15	-15	-15	-15
Hoito-opintoluokat/ohjelmisto	-75	-15	-15	-15	-15	-15
Koneet ja kalusto	-4895	-970	-1060	-975	-955	-935
Autoalan korjauslaitteet tulevat vuodet	-190	-30	-40	-40	-40	-40
Bobcat	-30	0	0	0	-30	0
CNC työkalukoneet	-90	-90	0	0	0	0
CNC-ohjattu plasmaleikkuri	-60	0	-60	0	0	0
Hydrauliikka/mekaniikkapenkki	-21	0	0	-21	0	0
Hydrauliikka/mekaniikkapenkki	-21	0	0	-21	0	0
Induktioliedet sekä välineistö	-30	0	-20	-10	0	0
Jäätelökoneet, keittiön yleiskoneet	-30	0	0	-30	0	0
Kalusto metalli tulevat vuodet	-378	0	-60	-78	-120	-120
Kauneudenhoitoala kalusteet	-60	0	-15	-15	-15	-15
Kauneussalin saneeraus	-100	-100	0	0	0	0
Kiinteälavainen kuorma-auto	-120	-120	0	0	0	0
Korkeajänniteakku opetukseen ja akkumodulin tasapainotuslaite	-25	-25	0	0	0	0
Koulutustarjonnan laajentamiseen liittyvät investoinnit	-1153	-353	-200	-200	-200	-200
Liiketalouden kalusteet	-60	0	-15	-15	-15	-15
Luokkien kalusteet sähköala	-50	0	-50	0	0	0
Lämmitysjärjestelmien asennusharjoituksiin laitteet (vihreä siirtymä), oppimisympäristöt	-80	0	-20	-20	-20	-20

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan tarve					
1 000 €		TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
	Moottorikeskus	-60	-60	0	0	0	0
	Opetuskeittiöiden remontti	-1125	-125	-250	-250	-250	-250
	Oppimisympäristökalusteet	-30	0	0	-10	-10	-10
	Oppimisympäristöt	-60	0	-15	-15	-15	-15
	Oppimisympäristöt, baariluokka	-40	0	0	0	-40	0
	Pienkaivinkoneet ja pienempi kuormaaja	-150	0	0	0	-150	0
	Pikkubussi	-40	0	-40	0	0	0
	Pyöräalustainen kaivinkone	-70	0	-70	0	0	0
	Pyöräkuormaaja	-150	0	0	-150	0	0
	Rakennusautomaation oppimisympäristö	-50	0	0	-50	0	0
	Robotti Festo	-80	0	-80	0	0	0
	Sensoritekniiikan opetuslaitteistot	-17	-17	0	0	0	0
	Siivousrobotti	-15	0	-15	0	0	0
	Silveria buffet-linjasto ja kalusteet	-30	0	-30	0	0	0
	Sosiaali- ja terveysalan kalusteet	-250	-50	-50	-50	-50	-50
	Teollisuusimurit, pyykinpesukoneet	-10	0	-10	0	0	0
	Uusien päästönormien mukainen pyöräalustainen kaivinkone	-200	0	0	0	0	-200
	Vetyauton opetuslaitteet	-20	0	-20	0	0	0
	Muut aineettomat hyödykkeet	-360	-100	-80	-60	-60	-60
	Hoito-opintoluokat	-120	0	0	0	-60	-60
	Hoito-opintoluokat/ Hansa 2, luokka 213	-60	0	0	-60	0	0
	Hoito-opintoluokat/Hansa 2, B-siipi 2. krs	-100	-100	0	0	0	0
	Hoito-opintoluokat/Hansa 4	-80	0	-80	0	0	0
	Nuorisopalvelut	-100	-100	0	0	0	0
	Koneet ja kalusto	-100	-100	0	0	0	0
	Isolahden koulun laajennusosan nuorisotila	-100	-100	0	0	0	0
	Vaasan kaupungin opistot	-455	-50	-90	-30	-125	-160
	Koneet ja kalusto	-455	-50	-90	-30	-125	-160
	Kalustaminen / Kuula-opisto	-85	-10	-10	-10	-15	-40
	Kalustaminen oppimis-/työympäristö / Vapaa sivistystyö	-165	-20	-20	-10	-50	-65
	Opetuksen oheislaitteiden hankinnat / Vapaa sivistystyö	-120	-10	-30	0	-45	-35
	Opetuksen oheislaitteiden hankinta / Kuula-opisto	-85	-10	-30	-10	-15	-20
	Hietalahden Stadion	-1073	-550	-100	-23	0	-400
	Rakennukset	-200	-200	0	0	0	0
	Hietalahden Stadion, Vanhan katsomon toimenpiteet	-200	-200	0	0	0	0

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan				
1 000 €		tarve				
		TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
		TS2030				TS2030
Kiinteät rakenteet ja laitteet		-773	-350	0	-23	0
Hietalahden Stadion, Päätykatsomoalustojen asfaltointi		-23	0	0	-23	0
Tekonurmen uusinta/ HS		-750	-350	0	0	0
Koneet ja kalusto		-100	0	-100	0	0
Hietalahden Stadion, Näyttöledit katsomon sivupäätyihin		-100	0	-100	0	0
Liikuntapalvelut		-3270	-1250	-940	-280	-350
Kiinteät rakenteet ja laitteet		-3270	-1250	-940	-280	-350
Gerbyn kuntoradan parantaminen / muokkaus		-80	0	0	-80	0
Haapaniemen urheilualan jousiammuntaradan rakentaminen		-80	0	0	0	-80
Kaarlen kentän nurkkauksen muokkaus/tasaus		-40	0	0	0	-40
Koripallon 3x3 pelikenttä kaupungin alueelle		-60	0	-60	0	0
Lemonsoft Stadionin tekonurmen siirto toiselle kentälle		-200	0	0	0	0
Länsiniityn hiekkakenttä + valaistus		-100	0	0	-100	0
Monitoimikenttä Onkilahden pohjoispuoli (22x41m)		-200	0	0	0	0
Monitoimiviheriön tekonurmen toteuttaminen		-200	-200	0	0	0
Olemassa olevien liikunta-alueiden kehittäminen		-250	-50	-50	-50	-50
Suvilahden huipun urheilualan viimeistely		-150	0	0	0	-150
Tekojään loppunrakentaminen (kylmäkoneet)		-1830	-1000	-830	0	0
Ulkokuntoilupaikkoja (3kpl) Onkilahden pohjoispuolelle		-50	0	0	-50	0
Vaasan jääalueiden LED valaistuksien uusiminen, osa II		-30	0	0	0	-30
Museotoiminta		-30	-30	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet		-30	-30	0	0	0
Pohjanmaan museon sisäpihan viimeistely ja portaat		-30	-30	0	0	0
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut		-165	-70	-95	0	0
Tietokoneohjelmistot		-10	-10	0	0	0
Koulukirjastojärjestelmä		-10	-10	0	0	0
Koneet ja kalusto		-155	-60	-95	0	0
Kaupungintalon äänentoiston uusiminen		-20	-20	0	0	0
Kirjaston laiteparkin ja tekniikan uusiminen		-100	-30	-70	0	0
Kirjastopisteen perustaminen Gerby-Västervikin alueelle		-25	0	-25	0	0
Kulttuuritalo Fannyn kalustaminen		-10	-10	0	0	0
Vaasan kaupunginorkesteri		-320	-30	-30	-30	-200
Koneet ja kalusto		-320	-30	-30	-30	-200
Vaasan kaupunginorkesterin soittimia, nuotistoja sekä soitinten korjausta		-320	-30	-30	-30	-200

INVESTOINNIT NETTO	Määrärahan tarve					
1 000 €	TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Vaasan kaupunginteatteri	-1300	-200	-200	-500	-200	-200
Koneet ja kalusto	-1300	-200	-200	-500	-200	-200
Teatterin investoinnit koneet ja kalusto 2026	-1300	-200	-200	-500	-200	-200
Kiinteistötoimi	-12080	-2440	-2380	-2440	-2380	-2440
Tietokoneohjelmistot	-430	-110	-50	-110	-50	-110
Kiinteistötoimen ohjelmat	-430	-110	-50	-110	-50	-110
Maa- ja vesialueet	-11500	-2300	-2300	-2300	-2300	-2300
Maa-alueiden uushankinta	-12500	-2500	-2500	-2500	-2500	-2500
Maa-alueiden myynti, tulo	1000	200	200	200	200	200
Koneet ja kalusto	-150	-30	-30	-30	-30	-30
Kiinteistötoimen koneet ja kalusto	-150	-30	-30	-30	-30	-30
Kuntatekniikka	-134225	-21145	-35330	-26890	-25870	-24990
Tietokoneohjelmistot	-230	-30	-50	-50	-50	-50
Kuntatekniikan tietojärjestelmien uusiminen	-230	-30	-50	-50	-50	-50
Rakennukset	-750	0	-750	0	0	0
Vanhan satamaterminaalien saneeraus	-750	0	-750	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-128995	-20465	-33630	-25940	-24920	-24040
Alueiden viimeistely	-1315	-115	-300	-300	-300	-300
Arvaamattomat pakolliset kohteet	-1450	-250	-300	-300	-300	-300
Arvaamattomat teollisuuden kohteet	-1200	0	-300	-300	-300	-300
Elementtitehtaan	-2500	0	0	-2500	0	0
Gerbyn pienvenesataman pysäköintialue	-130	-130	0	0	0	0
Itäinen ratakatu II vaihe	-1200	0	0	-1200	0	0
Joukkoliikenteen liikennejärjestelyt	-510	-110	-100	-100	-100	-100
Katujen takuutyöt	-500	-100	-100	-100	-100	-100
Katuvalaistuksen saneeraus	-2030	-430	-400	-400	-400	-400
Katuvalaistus	-350	-70	-70	-70	-70	-70
Kauppatorin uudistaminen	-3380	0	-1500	-1500	-380	0
Keskuskatu vaihe I-III	-650	0	-500	-150	0	0
Konepajankadun kävely- ja pyöräily-yhteyden kehittäminen	-1500	0	0	0	0	-1500
Kunnallistekniikan suunnittelu	-2000	-400	-400	-400	-400	-400
Kuriiritien kevyenliikenteenväylän vanha osuus	-650	0	-650	0	0	0
Kutterikatu	-300	-300	0	0	0	0
Kutterisataman kehittäminen	-2520	-1520	-1000	0	0	0
Kylätie, Kalliokatu, Muurarinkuja, Savenvalajankuja	-600	-450	-150	0	0	0
Kävelykeskustan kehittäminen	-200	0	-50	-50	-50	-50
Laajametsän alueen viimeistelytyöt	-800	0	-200	-200	-200	-200
Laajametsän hulevesihallinta	-400	-100	-300	0	0	0
Laajametsän multavarasto	-20	-10	-10	0	0	0

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan tarve					
1 000 €		TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
	Laajametsän teollisuusalueen rakentaminen	-900	0	-300	-300	-300	0
	Lassen laituri II vaihe (ro-ro-ramppi)	-16140	-5600	-10540	0	0	0
	Lentäjänkatu	-650	-650	0	0	0	0
	Liikenneturvallisuuoshankkeet	-520	-120	-100	-100	-100	-100
	Liikennevalojen ohjauslaitteet	-650	-130	-130	-130	-130	-130
	Liikenteenhallinta	-2000	-400	-400	-400	-400	-400
	Liisanlehdontie	-740	0	-740	0	0	0
	Läjitysalueiden viimeistelyt	-1105	-105	-200	-200	-300	-300
	Metsäkallio-Vöyrinkaupunki kävely- ja pyöräily- yhteyden kehittäminen	-3000	0	0	0	0	-3000
	Museokatu	-500	0	0	0	-500	0
	Myllykadun pyörätie välillä Laivakatu-Vuorikatu	-150	-150	0	0	0	0
	Nykyisen verkon peruskorjaus	-4800	-700	-1100	-1000	-1000	-1000
	Palokujien saneeraus	-1200	0	-300	-300	-300	-300
	Pelikatu	-370	-370	0	0	0	0
	Pienet hulevesityöt ja -liittymät	-800	-200	-150	-150	-150	-150
	Pintaukset	-4750	-950	-950	-950	-950	-950
	Postikatu	-700	-700	0	0	0	0
	Puotikujan risteys	-560	-110	0	0	-450	0
	Pysäköintilaitteiden uusiminen	-200	-40	-40	-40	-40	-40
	Pyöräpysäköinti	-500	-100	-100	-100	-100	-100
	Radiotie Haldininkatu	-740	-740	0	0	0	0
	Rantareitin kehittäminen välillä Vaasanpuistikko- Hietalahdenkatu	-1800	0	0	0	0	-1800
	Rantareitin kehittäminen välillä Wolffintie- Vaasanpuistikko	-1900	0	0	0	-1900	0
	Ratavallinkadun loppuosuus	-500	-500	0	0	0	0
	Ravilaakso II vaihe	-3500	0	0	-3500	0	0
	Ravilaakso III vaihe	-3500	0	0	0	0	-3500
	Sataman arvaamattomat pakolliset kohteet	-100	-100	0	0	0	0
	Sataman suunnitteluprojektit	-2000	0	-500	-500	-500	-500
	Sataman täyttöalue(Satamakentän laajennus I vaihe)	-300	-300	0	0	0	0
	Satamatien suunnittelu	-100	-100	0	0	0	0
	Sepänkyläntie	-4100	0	0	-1500	-1300	-1300
	Siltojen saneeraus- ja korjaustyöt	-4800	-800	-1000	-1000	-1000	-1000
	Teräksenkuja (palokuja)	-350	-350	0	0	0	0
	Tontti 18 tyhjennys (Vanhan sataman meluvalli)	-600	-150	-150	-150	-150	0
	Tonttikatujen saneeraus	-6250	0	-1450	-1600	-1600	-1600
	Tuotantotie - Kuriirintie	-700	0	0	-700	0	0
	Valtatien 8 parantaminen välillä valtatie 3 - Sepänkyläntie, suunnittelu	-17500	-500	-6000	-5000	-6000	0

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan tarve					
1 000 €		TA2026- TS2030	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
	Vanhan sataman asuinalue	-400	-400	0	0	0	0
	Vaskiluodon kävely- ja pyöräily silta	-1200	-1200	0	0	0	0
	Venesatamien saneeraus	-550	-50	-350	-50	-50	-50
	Viheralueet, puistot, leikkialueet	-1915	-515	-350	-350	-350	-350
	Vähänkyrön saneerauskohde	-500	-100	-100	-100	-100	-100
	Vöyrinkaupungin konepajan kaava-alue I vaihe	-3700	-200	-2000	0	-1500	0
	Vöyrinkaupungin konepajan kaava-alue II vaihe	-6800	0	-200	-100	-3000	-3500
	Ylläpidon saneeraus- ja korjaustyöt	-750	-150	-150	-150	-150	-150
Koneet ja kalusto		-4250	-650	-900	-900	-900	-900
	Kuntatekniikan koneet ja kuljetusvälineet	-2800	0	-700	-700	-700	-700
	Kuntatekniikan pienet koneet ja laitteet	-1000	-200	-200	-200	-200	-200
	Kuorma-auto	-250	-250	0	0	0	0
	Pyöräkuormaaja	-200	-200	0	0	0	0
Vaasan Vesi		-60095	-12040	-11815	-12860	-11130	-12250
	Tietokoneohjelmistot	-250	-50	-50	-50	-50	-50
	Vaasan Veden ohjelmat	-250	-50	-50	-50	-50	-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet		-58995	-11970	-11715	-12510	-10800	-12000
	Jäteveden puhdistus	-9365	-1165	-1230	-770	-2500	-3700
	Kurikan syväpohjavesitutkimus	-400	-200	-200	0	0	0
	Pumppaamot	-1400	-235	-235	-330	-300	-300
	Veden puhdistus	-28360	-6400	-6050	-7410	-4500	-4000
	Vesijohdot ja viemärit	-19470	-3970	-4000	-4000	-3500	-4000
Koneet ja kalusto		-850	-20	-50	-300	-280	-200
	Vesilaitoksen koneet ja kalusto	-850	-20	-50	-300	-280	-200
Vaasan Talotoimi		-111275	-20965	-17215	-23665	-28515	-20915
Rakennukset		-111200	-20950	-17200	-23650	-28500	-20900
	Isolahden koulu	-5525	-5525	0	0	0	0
	Kasarmialueen rakennukset (päiväkodeiksi)	-2700	-2700	0	0	0	0
	Kaupungintalon peruskorjaus	-6300	0	0	0	-300	-6000
	Merikaarron koulu	-1900	0	0	0	-500	-1400
	Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt	-25500	-500	-5000	-10000	-10000	0
	Palosaaren päiväkoti	-3500	-3500	0	0	0	0
	Peruskorjausprojektit	-37500	-7500	-7500	-7500	-7500	-7500
	Sisäsataman WC	-275	-275	0	0	0	0
	Tekojäärädan huoltorakennus	-950	-100	-300	-550	0	0
	Uimahalli, vanhan osan peruskorjaus	-11000	0	0	-100	-4900	-6000
	Variskan yhtenäiskoulu, peruskorjaus	-16050	-850	-4400	-5500	-5300	0
Koneet ja kalusto		-75	-15	-15	-15	-15	-15
	Talotoimen koneet ja kalusto	-75	-15	-15	-15	-15	-15
INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
Menot		-348301	-64231	-72223	-73296	-74424	-64127
Tulot		1442	642	200	200	200	200
Netto		-346860	-63590	-72023	-73096	-74224	-63927

5. Rahoitusosa

Vuoden 2026 talousarvion rahoituslaskelmassa investointien rahavirta on 62,1 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen lisäystä on arvion mukaan 59,1 miljoonaa euroa ja vähennystä 32,9 miljoonaa euroa. Lainakannan muutos on noin 26,1 miljoonaa euroa.

Lainakannan arvioidaan nousevan vuonna 2026 yhteensä noin 393,8 miljoonaan euroon ja lainamäärä €/asukas on 5 511 euroa.

Vuosina 2027-2028 nettoinvestoinnit ovat noin 70 miljoonan euron tasoa ja lainakannan arvioidaan olevan noin 459,6 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja lainamäärä €/asukas on 6 386 euroa.

Rahoituslaskelma 2026

Kaupunki ja liikelaitokset

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä
Toiminnan rahavirta	17 024 620	18 439 000	35 463 620
Vuosikate	18 548 620	18 439 000	36 987 620
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 524 000	0	-1 524 000
Investointien rahavirta	-29 060 500	-33 005 000	-62 065 500
Investointimenot	-31 226 000	-33 005 000	-64 231 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	441 500	0	441 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 724 000	0	1 724 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 035 880	-14 566 000	-26 601 880
Rahoituksen rahavirta	26 611 880	0	26 611 880
Antolainauksen muutokset	524 000	0	524 000
Antolainasaamisten lisäys	-250 000	0	-250 000
Antolainasaamisten vähennys	774 000	0	774 000
Lainakannan muutokset	26 087 880	0	26 087 880
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59 057 880	0	59 057 880
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 970 000	0	-32 970 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	14 576 000	-14 566 000	10 000

Rahoituslaskelma 2024-2028

Kaupunki ja
liikelaitokset

	TP 2024	TA 2025 muutettu	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	45 804 083	34 185 900	35 463 620	35 593 000	36 670 000
Vuosikate	47 339 698	35 709 900	36 987 620	37 117 000	38 194 000
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 535 615	-1 524 000	-1 524 000	-1 524 000	-1 524 000
Investointien rahavirta	-46 566 602	-63 459 200	-62 065 500	-70 523 400	-71 596 000
Investointimenot	-50 409 522	-65 743 200	-64 231 000	-72 223 400	-73 296 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	823 436	560 000	441 500	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 019 484	1 724 000	1 724 000	1 700 000	1 700 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-762 519	-29 273 300	-26 601 880	-34 930 400	-34 926 000
Rahoituksen rahavirta	-2 883 585	29 047 300	26 611 880	34 940 400	34 936 000
Antolainauksen muutokset	-946 267	48 000	524 000	494 000	1 363 000
Antolainasaamisten lisäys	-1 249 687	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Antolainasaamisten vähennys	303 420	298 000	774 000	744 000	1 613 000
Lainakannan muutokset	-5 012 749	28 999 300	26 087 880	34 446 400	33 573 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000 000	70 349 300	59 057 880	63 194 400	68 884 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 016 249	-41 350 000	-32 970 000	-28 748 000	-35 311 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 996 500	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-101 592	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 177 023	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 646 104	-226 000	10 000	10 000	10 000

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-18 819	-44 928	-65 117	-93 022	-126 494
Investointien tulorahoitus %	95,5	54,8	58,0	51,4	52,1
Lainanhoitokate	1,2	0,8	1,2	1,4	1,1

6. Liikelaitokset

6.1. Vaasan Vesi

Toiminta-ajatus

Vaasan Veden toiminta-ajatuksena on kestävän kehityksen hengessä huolehtia häiriöttömästä vesihuollosta toiminta-alueellaan. Vaasan Vesi on kuntalain mukainen liikelaitos, joka tulorahoituksellaan hoitaa vesi- ja viemärlaitos-toiminnan ylläpidon, kehittämisen ja investoinnit.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Maailmanpoliittinen tilanne on kohottanut kemikaalien, energian ja materiaalien hintaa. Rakentamisen ei ennusteta lähtevän nousuun vuonna 2026. Vesilaitoksen kannalta liittyjien määrässä ei odoteta kasvua eikä kotitalouksien ja yritysten veden kulutuksen myöskään odoteta kasvavan.

H-rakennuksen käyttöönoton myötä uudella otsonointi- ja aktiivihiihisiuodatuksella parannetaan ja turvataan talousveden laatua pitkälle tulevaisuuteen. Huoltovarmuuteen ja varautumiseen tullaan edelleen panostamaan vuonna 2026.

Varavesilähteen varmistaminen Kurikasta on seuraavien vuosien aikana Vaasan Veden osalta merkittävin yksittäinen hanke.

Vaasan seudun alueellisen vesihuollon yleissuunnitelman (2010) päivitys vuoden 2026 aikana Elinvoimakeskus (EVK) vetoisesti. Vaasan vesi on osallistunut aktiivisesti hulevesien hallinnan hankkeisiin (VEMA ja KU-HA). Talousvesi- ja jätevesidirektiivin uudistamiset tuovat tulevaisuudessa lisää velvoitteita ja kustannuksia.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Teknisten liikelaitosten johtokunnan alaisten tulosalueiden toimintasäännön mukaisesti Vaasan Veden tehtävänä on

- toimia vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena
- tuottaa vesihuoltoon liittyviä palveluita
- tarjota vesihuoltopalveluita myös toiminta-alueensa ulkopuolelle voimassa olevien linjausten ja päätösten mukaisesti
- toimia vesihuollon asiantuntijana kaupunkikonsernissa
- varmistaa toimiva yhteistyö muiden vesihuoltolaitosten ja yhteistyötahojen kanssa.

Tavoitteet

Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Toiminta on tehokasta ja omaisuuden hallinta selkeää	Saneerausvelan seuranta	Edetään Vaasan Vedelle, yhteistyössä 6 muun vesilaitoksen kanssa, 2021 tehdyn talousmallin mukaan.
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vesi- ja jätevesimaksut ympäristökuntien ja vertailukaupunkien tasoa	Juomavesimaksu €/m3 (valtakunnallisen keskiarvon ja Vaasan Veden hintojen erotus (sis. ALV)) Jätevesimaksu €/m3 (valtakunnallisen keskiarvon ja Vaasan Veden hintojen erotus (sis. ALV))	Valtakunnallinen keskiarvo Veeti järjestelmästä

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Laskutettu vesimäärä, 1 000 000 m3	3,9	3,8	3,9
Laskutettu jätevesimäärä, 1 000 000 m3	4,8	4,6	4,8
Vesijohtoverkoston pituus km	1 025	1 027	1 030
Viemäriverkoston pituus km	576	577	578
Vesimaksutaksa €/m3	1,55	2	1,95
Jätevesimaksutaksa €/m3	2,37	3	2,97

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Tuloutustavoite €	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Liikelyljäämä ilman poistoja €	8 605 066	7 215 557	8 441 569	7 373 000	7 476 000
Investoinnit, netto	12 605 156	9 906 635	10 385 643	13 837 000	12 040 000

Liikevaihdon kasvussa odotetaan lievää kasvua vuodelle 2026 Vaasan väkiluvun kasvun myötä. Kohonneet kustannukset ovat näkyneet hintojen korotuksina materiaaleissa ja palveluissa. Palkankorotukset näkyvät myös kohonneina henkilöstökuluina.

Vaasan Veden suurimpana hankkeena lähivuosille on Kurikan pohjavesihanke. Verkostosaneeraukset ovat riittävällä tasolla.

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	51,2	54	53
Määräaikaiset	3	1	2

Rekrytoinneissa vuonna 2025 on onnistuttu. Henkilöstön eläköitymisen myötä jatkossakin alan näkyvyyteen ja rekrytointi prosessiin tulee panostaa.

Vaasan Vesi on tehnyt paljon yhteistyötä paikallisten oppilaitosten kanssa ja tarjonnut opiskelijoille lopputyö-harjoittelupaikkoja.

Lähitukipalveluissa on toimitustyöntekijöitä 5 htv. Konsernin etätukipalveluiden kautta hankitaan mm siivous, taloussuunnittelu-, kirjanpito-, hankinta- ja lakimiespalvelut.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma	TP2024	TA2025	TAes 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	18 055 801	17 869 200	18 234 200	18 400 000	18 400 000
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	341 177	238 000	261 000	300 000	300 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	322 143	270 000	650 000	650 000	650 000
MATERIAALIT JA PALVELUT	-6 881 116	-7 134 100	-7 409 000	-7 600 000	-7 600 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 071 715	-2 963 200	-3 187 100	-3 300 000	-3 300 000
Palvelujen ostot	-3 809 401	-4 170 900	-4 221 900	-4 300 000	-4 300 000
HENKILÖSTÖKULUT	-3 084 765	-3 560 900	-3 935 600	-4 010 000	-4 070 000
Palkat ja palkkiot	-2 516 424	-2 903 400	-3 191 800	-3 250 000	-3 300 000
Henkilöstösivukulut	-568 341	-657 500	-743 800	-760 000	-770 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 537 783	-5 366 700	-5 502 600	-5 900 000	-5 900 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 537 783	-5 366 700	-5 502 600	-5 900 000	-5 900 000
VUOKRAKULUT	-234 159	-244 500	-263 900	-270 000	-270 000
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-77 511	-64 700	-60 700	-80 000	-80 000
Liikelylijäämä (alijäämä)	3 903 787	2 006 300	1 973 400	1 490 000	1 430 000
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-1 374 616	-1 380 000	-1 380 000	-1 380 000	-1 380 000
Muut rahoitustuotot	25 384	20 000	20 000	20 000	20 000
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Muut rahoituskulut					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 529 171	626 300	593 400	110 000	50 000
Valtuustoon nähden sitova tavoite	TP2024	TA2025	TAes 2026	TS 2027	TS 2028
Liikelylijäämä ilman poistoja	8 441 570	7 373 000	7 476 000	7 390 000	7 330 000

Rahoituslaskelma	TP2024	TA2025	TAes 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	3 903 787	2 006 300	1 973 400	1 490 000	1 430 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 537 783	-5 366 700	-5 502 600	-5 900 000	-5 900 000
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Rahoitustuotot ja -kulut	25 384	20 000	20 000	20 000	20 000
Toiminnan rahavirta	-2 008 612	-4 740 400	-4 909 200	-5 790 000	-5 850 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 385 053	-14 073 000	-12 040 000	-11 815 000	-12 860 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 393 665	-18 813 400	-16 949 200	-17 605 000	-18 710 000

Vaasan Vesi-liikelaitos TA 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2030, investoinnit

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
VAASAN VESI YHTEENSÄ	-12 040 000	-11 815 000	-12 860 000	-11 130 000	-12 250 000
Ohjelmat					
Vaasan veden ohjelmat	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Vesijohdot ja viemärit	-3 970 000	-4 000 000	-4 000 000	-3 500 000	-4 000 000
Veden puhdistus	-6 400 000	-6 050 000	-7 410 000	-4 500 000	-4 000 000
Jäteveden puhdistus	-1 165 000	-1 230 000	-770 000	-2 500 000	-3 700 000
Pumppaamot	-235 000	-235 000	-330 000	-300 000	-300 000
Kurikan					
syväpohjavesitutkimus	-200 000	-200 000			
Koneet ja kalusto					
Vesilaitoksen koneet ja kalusto	-20 000	-50 000	-300 000	-280 000	-200 000

6.2. Vaasan Talotoimi

Toiminta-ajatus

Vaasan Talotoimi – liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa toimitiloja ja niihin liittyviä palveluita kaupungin hallinnonalojen tarpeisiin. Talotoimi vastaa hallinnassaan olevien kohteiden ylläpidosta, tilojen manageerauksesta sekä vuokrauksesta. Tämän lisäksi Talotoimi vastaa kaupungin talonrakennusinvestointiohjelman mukaisesti kohteiden rakennuttamisesta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kuntalain mukainen hyvinvointialueille vuokrattavien kiinteistöjen yhtiöittäminen astuu voimaan 1.1.2026. Loppuvuoden 2025 aikana käytävissä neuvotteluissa selviää, vuokrataanko kiinteistöjä vai myydäänkö joi-tain kohteita Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Vuokrasopimusten päättyminen Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tulee lisäämään merkittävästi tyhjien tilojen määrää. Vuonna 2025 PHVA:n vuokrauksessa on yhteensä n. 37 400 m² ja niiden tasearvo viime tilinpäätöksessä oli n. 13 M€. Tällä hetkellä neuvotellaan n. 7 800 m² myynnistä PHVA:lle. Tyhjien tilojen kehitystyötä tehdään Kiinteistökehitysryhmän johdolla ja tuleekin harkittavaksi sen riittävä resursointi. Vuosina 2026- 2029 suurimmat hankkeet ovat Keskustan yhtenäiskoulu ja Variskan vanhan osan peruskorjaus.

Hiilineutraali Vaasa 202x -tavoite on osa toimintaympäristöä ja se näkyy niin käyttötaloudessa kuin investoinneissakin. Edellisten lisäksi on huomioitava Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin kansallinen toimeenpano. Huolimatta siitä, että kustannusten ja indeksien nousu on jo huomattavasti maltillisempaa kuin edeltävinä vuosina, tulee

haasteita riittämään talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisten säästöjen toteuttamisessa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen sekä järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta ovat talotoimen strategisia tavoitteita. Kaupungin oman palvelutuotannon käytössä olevat tilat täytyy hyödyntää tehokkaasti, mutta myös palvelutuotannon käytöstä poistuneiden tilojen jatkokäytön suunnittelu ja mahdollisten toimenpiteiden täytyy edetä sujuvasti.

Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen taloudellisen toiminnan tavoite ja peruseriaate on pystyä tulorahoituksella kattamaan peruskorjausinvestoinnit. Suurin osa Talotoimen tuloista koostuu sisäisistä vuokrista, ja tämän vuoksi on tärkeää, että sisäisten vuokrien sisältämästä pääomavuokran osuudesta riittää rahoitus myös vuotuisiin peruskorjausinvestointeihin. Jotta Talotoimen hallinnassa olevien rakennusten kunto säilyisi hyvällä tasolla ja rakennuksiin kertyvä korjausvelka hallinnassa, tulisi peruskorjausinvestointien tason olla keskimäärin n. 24 M€ vuodessa. Tulevina vuosina tulee kasvavien investointipaineiden ohella huomioida lisääntyvä korjausvelan määrä.

Sisäisten vuokrien määrän tulisi perustua toteutuneisiin kustannuksiin, eli niiden on katettava hoitokulujen lisäksi kuluminen ja vuosikorjaustarpeet. Sisäisen vuokran avulla kaupungin toimialat pystyvät myös hahmottamaan käyttämistään toimitiloista aiheutuvat aidot kustannukset. Tämä kannustaa ja ohjaa toimialoja tilankäytön tehostamiseen sekä kriittiseen investointihankkeiden kustannusten tarkasteluun. Näin pystytään myös selkeyttämään kaupungin toimitilakantaan liittyviä vastuukysymyksiä ja päätöksentekoprosessia.

Tavoitteet

Hyvinvoiva ja osaava Vaasa		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Keskustan yhtenäiskoulun valmistuminen	Hankesuunnitelma hyväksytty Rakennussuunnitelmat hyväksytty Rakentamisvaihe valmis Käyttöönotto	Suunnittelu toteutetaan 2026 ja rakentaminen 2027-2029
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen		
Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Vapautuneet tilat Korjausvelan määrä	Kiinteistökehitysryhmässä valmisteltavat tavoitteet ja toimenpiteet Investointien ja korjaustoimenpiteiden ajoitusten ja kohdistamisen avulla korjausvelan hallinta

Toiminnan suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Korjausvelka	61 200 000	66 700 000	75 200 000		
Hallinnassa oleva tilakanta, omat tilat (hum ²)	343 810	335 667	333 364	332 382	317 257
Hallinnassa oleva tilakanta, ulkoa vuokratut tilat (hum ²)	12 155	16 102	17 896	17 186	17 991
Tilojen käyttö, kaupungin omassa käytössä (hum ²)	276 398	268 934	266 323	260 340	260 130
Tilojen käyttö, ulosvuokratut (hum ²)	52 784	51 155	50 574	50 539	16 210
Tilojen käyttö, muut tilat (hum ²)	26 783	31 680	34 363	38 689	58 908

Talouden tunnusluvut

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Korvaus peruspääomasta	16 410 000	16 000 000	11 000 000
Liikelyijäämä ilman poistoja	28 727 203	27 435 000	23 393 000
Investoinnit (netto)	9 954 205	25 335 000	20 965 000

Henkilöstö

Suorite	TP2024	TA2025	TA2026
Vakituiset	18,8	19,8	20
Määräaikaiset	0,8	0,9	1

Vuoden 2026 aikana henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit kohdistuvat kiinteistöhallintoon ja rakennuttamisyksikköön. Talousarviovuonna suunnitelman mukaisia eläkkeelle siirtymisiä on kaksi. Henkilöstösuunnitelman mukaisesti vakinaisen henkilöstön määrä on 20 henkilöä.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	TAes 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	48 662 125	48 700 200	44 417 600	45 000 000	45 000 000
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	477 091	199 500	178 000	200 000	200 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	455 722	350 000	350 000	350 000	350 000
MATERIAALIT JA PALVELUT	-14 799 065	-15 516 100	-15 220 700	-15 600 000	-15 600 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 461 140	-6 506 800	-6 563 300	-6 600 000	-6 600 000
Palvelujen ostot	-8 337 925	-9 009 300	-8 657 400	-9 000 000	-9 000 000
HENKILÖSTÖKULUT	-1 297 935	-1 422 200	-1 507 500	-1 575 000	-1 595 000
Palkat ja palkkiot	-1 064 524	-1 154 800	-1 216 800	-1 280 000	-1 300 000
Henkilösivukulut	-233 411	-267 400	-290 700	-295 000	-295 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 833 795	-11 860 000	-12 816 000	-9 700 000	-9 700 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 372 287	-9 860 000	-9 616 000	-9 700 000	-9 700 000
Arvonalentumiset	-7 461 508	-2 000 000	-3 200 000		
VUOKRAKULUT	-4 638 690	-4 642 400	-4 696 400	-4 800 000	-5 000 000
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-132 045	-106 000	-128 000	-130 000	-140 000
Liikelylijäämä (alijäämä)	11 893 408	15 703 000	10 577 000	13 745 000	13 515 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-16 465 837	-16 050 000	-11 050 000	-11 050 000	-11 050 000
Muille maksetut korkokulut	-55 663	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Korvaus peruspääomasta	-16 410 000	-16 000 000	-11 000 000	-11 000 000	-11 000 000
Muut rahoituskulut	-174	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 572 429	-347 000	-473 000	2 695 000	2 465 000
Valtuustoon nähden sitova tavoite	28 727 203	27 563 000	23 393 000	23 445 000	23 215 000

Rahoituslaskelma	TP 2024	TA 2025	TAes 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	11 893 408	15 703 000	10 577 000	13 745 000	13 515 000
Poistot ja arvonalentumiset	16 833 795	11 860 000	12 816 000	9 700 000	9 700 000
Korvaus peruspääomasta	-16 410 000	-16 000 000	-11 000 000	-11 000 000	-11 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-55 663	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Toiminnan rahavirta	12 261 540	11 513 000	12 343 000	12 395 000	12 165 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 954 205	-24 285 000	-20 965 000	-17 215 000	-23 665 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48 180				
Kaupungin rahoitettavat, uudisrakentaminen		3 700 000	6 400 000	5 300 000	10 550 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 355 515	-9 072 000	-2 222 000	480 000	-950 000

Vaasan Talotoimi -liikelaitos, investoinnit 2026-2030

TALONRAKENNUS (1000 €)	Hankkeen kokonais-kustannus	2026	2027	2028	2029	2030
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
Variskan yhtenäiskoulu, vanhan osan peruskorjaus	16 303	850	4 400	5 500	5 300	
Palosaaren päiväkot	8 012	3500				
Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt	25 778	500	5 000	10 000	10 000	
Kasarmialueen päiväkotirakennukset nro 13 ja 14	8 492	2 700				
Isolahden koulun laajennus	7 600	5 525				
KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA						
Uimahalli, vanha osa	11 000			100	4 900	6 000
Tekojääräadan huoltorakennus	950	100	300	550		
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ						
Sisäsataman WC	275	275				
RAKENNUSTEN PERUSKORJAUS	37 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
SUUNNITTELUVAIHEEN HANKKEET						
Kaupungintalon peruskorjaus	6 300				300	6 000
Merikaarron koulu (+ lämmitystavan muutos)	1 900				500	1 400
KONEET JA KALUSTO	75	15	15	15	15	15
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	124 185	20 965	17 215	23 665	28 515	20 915

Investoinnit 2026-2030, erillisrahoitus

RAHOITETTAVAT HANKKEET 1 000 €	Hankkeen kokonais-kustannus	2026	2027	2028	2029	2030
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
Keskustan yhtenäiskoulu (suunn. 2026)	42 000	2 000	8 000	18 000	13 379	
RK33	22 000	1 000	3 000	10 000	8 000	
KP22	20 000	1 000	5 000	8 000	5 379	
Isolahden päiväkoti	8 894	300	6 300	2 200		
KULTTUURI- JA LIIKUNTAUTAKUNTA						
Museoiden kokoelmakeskus	10 000	4 900	5 000			
International House	5 500	3 500				
YHTEENSÄ	66 394	10 700	19 300	20 200	13 379	0